

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Defensor Redivivus Seu De Sacrae Consistorialis Aulae
Advocatorvm Origine, ac Munere**

**De Rossi, Giuseppe Ortensio
De Rossi, Giacomo Gregorio**

Romae, 1657

urn:nbn:de:hbz:466:1-10678

M. 1

49.

Jh. 4850.

DEUTSCHE

REDAKTION

**DEFENSOR
REDIVIVVS.**

DEUTSCHE
BIBLIOTHEK

KRISTIANA

17

DEUTSCHE BIBLIOTHEK

ADAGIOTAM

DEUTSCHE
BIBLIOTHEK

DEUTSCHE BIBLIOTHEK

DEUTSCHE BIBLIOTHEK

HERALDIKA DE L'AGE

HERALDIKA DE L'AGE

HERALDIKA DE L'AGE

HERALDIKA DE L'AGE

HERALDIKA DE L'AGE

14

Ex legato Cetim Princeps Ferdin: ep: Paderb: et Monasteri:

Anno 1653.

DEFENSOR

REDIVIVVS

Seu

De Sacre Consistorialis Aulae

ADVOCATORVM

Origine, ac Munere

Ex Notis

JOSEPHI HORTENSII

Et

IACOBI GREGORII

FRATRVM DE RVBEIS

Eiusdem Aulæ Aduocatorum

Nunc primùm in lucem prodit.

Collegij oculi Iesu Paderb.

ROMÆ, Typis Ignatij de Lazaris. 1657.

SUPERIORVM PERMISSV.

Ferdinandi Furstenbergij.

ROBERTUS

ANNAE SAB

ETIENNE
GODARD

ESTATE

1813 T. B. H. H.

ETIENNE

GODARD

ESTATE

ETIENNE

GODARD

ESTATE

ETIENNE

GODARD

ESTATE

CELEBERRIMO
SAC. CONS. AVLAE
ADVOCATORVM
COLLEGIO

Iacobus Gregorius De Rubeis F.

REDIVIVVS
hic Defensor
iàm ferè obli-
uione sepultus , & in-
ter domesticas Iosephi
† 4 Hor-

Hortensij Fratris mei
lucubrationes nō mem-
bris minūs , quām ve-
stimentis immaturo ip-
sius obitu deſtitutus, ad
instar ſimulacrorum ,
quæ inter Vrbis ruinas
haud raro effodiuntur,
repertus, meo licet te-
nui ſtylo integritati ,
ſuisque ornamentis re-
ſtitutus Vobis ſiftitur ,
mei

mei erga Vos, Amplif-
simumquè hunc Or-
dinem obsequij certif-
simum argumentum .
Voluissem quidem eru-
ditiori Minerua partes
mutilatas reficere : sed
cùm id meæ non pa-
terentur vires , & mo-
ræ nescius erumperet
immensus ardor ille ,
qui me inter Vos hu-

190

ma-

manissimè receptum
Vobis perpetuò adstrin-
xit, satius existimauī,
qualeincumquè hunc
Vobis Defensorem red-
dere, quām vota mea,
Germaniquè memo-
riam diutiūs laborare;
cūm præfertim qui tam
præclarè vniuerlos de-
fendit, indefensus, dum
vester est, manere non
possit.

IVissu Reuerendissimi P. Ray-
mundi Capisucchi Sac. Pal. A-
post. Magistri legi non sine animi
iucunditate quæ de Origine , ac
Munere Sac. Consil. Aulæ Aduo-
catorum continet eruditissimus hic
libellus , quem , cùm nihil in eo
offenderim , quod Christianis mo-
ribus , aut Catholicæ Fidei aduerser-
tur , publica luce dignissimum cen-
seο,& ad commune litterariæ Reip.
bonum , & ad perenne in Consisto-
rialem Aduocationem veneracionis
incrementum .

*Sic testor Ego Ioseph Carpanus
I.V.D. & in Vrbis Gymnasio Pri-
marius Ordinarij Ciuilis Professor
Romæ 7. Kal. Decembr. M.DC.LVI.*

ANNO M

M D C I X

LEONIUS. CLOVIS. LUDVIGUS. GREGORIUS. BENEDICTUS.

Imprimatur

Si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sac.
Palat. Apostolic.

M. A. Oddus Epis. Ierap. Vicefg.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiscus Ord. Piæd.
Sac. Pal. Apostol. Magister.

LEONIUS. CLOVIS. LUDVIGUS. GREGORIUS. BENEDICTUS.

ANNO M D C I X

INDEX CAPITVM.

CAP. I.

De Origine Collegij
Aduocatorum Con-
fistorialium pag. 1

CAP. II.

De Habitu tam priua-
to,

to , quam publico
Aduocatorum Con-
sistorialium pag. 63

C A P. III.

De Muneribus in Cō-
fistorijs Pontificijs
pag. 83

C A P. IV.

De Admissione, ac Or-
dine sedendi in Cō-
ci-

cilijs Generalibus

pag. 169

CAP. V.

De Iure Doctorandi

pag. 178

CAP. VI.

De Iure transmittendi

officium , ac locum

Aduocationis ad li-

beros pag. 193

CAP.

ED

C A P. VII.

De Aduocationibus
Pauperum, & Fisci
pag. 204

DE

DE ORIGINE COLLEGII

ADVOCATOR. CONSISTORIALIVM

CAPVT PRIMVM

- 1 **A** Duocatorum Consistoria-
lium origo à D. Gregorio
Magno.
- 2 **Q**uid decreuerit D. Grego-
rius pro Defensoribus Regio-
narijs.
- 3 **D**efensores Ecclesiae consti-
tuendi formula.

A Ad-

2 CAP VT

- 4 Aduocati dicuntur militare
in Rep.
- 5 Idem sunt, ac Defensores.
- 6 Defensoris officium.
- 7 Primicerius Defensorum ma-
gne existimationis.
- 8 Defensores Sedis Apostolicae
funguntur munere Aduocatio-
nis.
- 9 Aduocati Consistoriales sub-
rogati Defensoribus Regiona-
rijs.
- 10 Aduocatorum Consistoria-
lium electio quomodo fiat.
- 11 Numerus participantium.
- 12 Munera eorundem partici-
pantium.
- 13 Selecti ex pluribus, & in or-
dinem redacti.
- 14 Eorum locus in Capellis, Pro-
ces

PRIMVM. 3

cessionibus, & Equitationibus, & confessio eorundem cum Clero.

15 Coronato Pontifici laudes dicunt.

16 Qualitates Defensoris Regionarij in Aduocatis Consistorialibus.

17 Quæ requirantur in Aduocato Consistoriali per Constitutionem Martini V.

18 Decreta Collegij Aduocatorum Consistorialium super admissione noui Aduocati, & num. 19. ac num. 20.

21 Præsentes debent esse in Curia ad obsequia Summi Pontificis.

22 Sequi debent Summum Pontificem quocunque se transfe-

A 2 rat

4 . C A P V T .

rat cum tota Curia .

23 Decanatus Collegij optatur
per præsentem in Curia .

24 Absens per biennium sine li-
centia Papæ , & per quinquen-
nium cum licentia est priuatus
ipso iure .

25 Defensorum Regionariorum
officium est idem in Aduocatis
Consistorialibus .

26 Aduocatus Fisci eligitur ex
Collegio Aduocatorum Consi-
storialium .

27 Pauperum defensio incumbit
Aduocatis Consistorialibus .

28 Aduocatus pauperum eligi-
tur ex Collegio Aduocatorum
Consistorialium .

29 Reliquiae Ordinis Defenso-
rum Regionariorum in Eccle-
sia

PRIMVM. 5

- sia Romana conseruantur in
Collegio Aduocatorum Consi-
storialium.
- 30 Aduocati nomen quo tempore
ab Ecclesia Romana cœperit u-
surpari.
- 31 Clemens IV. & Bonifacius
VIII. antiquissimi Aduocati
Consistoriales.
- 32 Oldradus, & Lapus Aduo-
cati Consistoriales.
- 33 Defensores simplices patri-
monij Ecclesiae regimini ad-
dicti.
- 34 Defensores Regionarij septem
ex omnibus selecti.
- 35 Collegium Aduocatorum Con-
sistorialium in Ecclesia Roma-
na instar Collegij centumquin-
quaginta Aduocatorum Præ-
- A 3 fe-

6 . C A P V T .

fecti Prætorio institutum .

36 Aduocatis Consistorialibus
semper Consistorij patet in-
gressus .

37 Fisci Aduocati olim bini .

38 Aduocati Cæsarienses qui , ad
intellectum tex . in l . fin . C . de-
paet .

DVOCATI * Consi-
storiales Iure
merito suam o-
riginem adscri-
bunt D . Grego-
rio Magno sub
anno Reparatæ Salutis 598 .

Pon-

PRIMVM. 7

Pontificatus eiusdem Nono, &
Mauritij Cæfaris Tertio ; Ex * 2
pluribus enim Defensoribus, qui
tunc Romæ erant, ille septem
selegit, quos Regionarios nun-
cupauit à septem Regionibus
Vrbis, in earum singulas eos di-
stribuens, quorum primum di-
xit Primicerium Defensorum,
ut legitur in eius Epistola ad Bo-
nifacium Primum Defensorem
Data anno prædicto mense Mar-
tio, indictione prima, inter im-
pressas lib. 7. cap. 17. *Epistola 17.*
tenoris infrascripti .

*Ecclesiasticis utilitatibus fide-
liter insudantes congruae remune-
rationis sunt beneficio prosequen-
di, ut & Nas respondere eorum
digne obsequijs videamur, & Illi*

A 4 ex

ex indulta consolationis gratia u-
tiliores existant: Quia igitur De-
fensorum Officium in causis Ec-
clesiae, & obsequijs nescitur la-
borare Pontificum, hac eos con-
cessa prospexitus recompensatio-
nis prærogatiua gaudere, Consti-
tuentes, sicut in schola Notario-
rum, atque Subdiaconorum per
indultam longè retrò Pontificum
larginatatem sunt Regionarij con-
stituti; Ita quoque in Defensori-
bus septem, qui ostensa suæ ex-
perientiæ utilitate placuerint, ho-
nore Regionario decorentur, quos
quolibet per absentiam Pontificis,
& sedendi in Conuentu Clerico-
rum habere licentiam, & honoris
sui priuilegia in omnibus statui-
mus obtainere. Præterea si quis
ad

PRIMVM. 09

ad Prioris locum veniens, in alia
fortasse Prouincia propter utilita-
tem propriam degit, tunc necesse
est Primatus loco per omnia cura-
re, ut ille Prior Defensorum om-
nium possit existere, qui, & ante
Prioratus locum in Ecclesiasticis
utilitatibus, & obsequijs Ponti-
ficium non desinit per sedulam
præsentiam permanere. Hæc ita-
que Constitutionis nostræ decreta,
quæ pro Defensorum sunt priui-
legijs, & ordinatione disposita,
perpetua stabilitate, & sine ali-
qua constituimus refragatione ser-
uari, siue quæ scripto decreuimus,
seu quæ in eis in nostra præsen-
tia videntur esse disposita: Nec
à quoquam Pontificum, in totum,
partimue, ea qualibet occasione

con-

10 . CAPVT

conuelli decernimus , vel mutari ;
Nam nimis est asperum , & præ-
cipue bonis Sacerdotum moribus
inimicum , nisi quempiam qua-
cunque rationis excusatione , &
quæ bene sunt ordinata rescin-
dere , & exemplo suo docere , cæ-
teros sua quandoque post se con-
stituta dissoluere .

Huius quoque Epistolæ , ac
Institutionis meminit Baronius
Annal. tom. 8. pag. 118. vers.
hoc pariter anno . Ioannes Dia-
conus in vita eiusdem Gregorij
lib. 2. cap. 1. n. 20. Onuphrius
Panuinus in tract. Interpretatio-
nis *Vocum obscurarum Ecclesia-*
sticarum impresso post Platinam
De Vitis Pontificum . V. Primi-
cerius Defensorum pag. mihi 82.

&

PRIMVM. xx

& Iacobus Gretzerus in Com-
mentarijs ad Codinum De officijs,
⁊ officialibus Magnæ Ecclesiæ
Constantinopolitanae lib. 1. cap. 5.
num. 3.

Formula * vero constituendi 3
Defensorem talis erat.

Ecclesiastice utilitatis intuitu
id in nostro sedet arbitrio, ut si
nulli conditioni, vel corpori te-
neris obnoxius, nec fuisti Cleri-
cus alterius Ciuitatis, aut in nul-
lo tibi Canonum obuiant statuta,
Officium Ecclesiæ Defensorum ac-
cipias, ut quidquid pro paupe-
rum commodis tibi à Nobis iniun-
ctum fuerit incorruptè, ⁊ viua-
citer exequaris: Vsurus hoc pri-
uilegio, quod in te habita delibe-
ratione contulimus, ut omnibus,

qua

12 CAPVT

quæ tibi à Nobis fuerint iniunctæ , complendis , operam tuam fidelis exhibeas , redditurus de actibus tuis sub Dei nostri iudicio rationem .

Quam formulam idem Gregorius recenset lib. 4. inductione 13. cap. 69. Epistola 25. ad Vinculum Defensorem , & lib. 9. indict. 4. cap. 33. ad Vitum Defensorem , & Baron. dicto tom. 8. pag. 118. in vers. Ecclesiastice utilitatis .

Defensor autem solemniter accepta Epistola suæ electionis dicebatur militare in schola Defensorum teste eodem Gregorio lib. 9. Indictione 4. cap. 34. Epistola 34. scripta Romano Defensori de Vito in talem constituto ,
hoc

P R I M V M . 13

hoc est Defensoris onus obire
intra ordinem , siue corpus De-
fensorum ad tradita in l. final.
vers. Milites autem. C. de loca-
to, quod * Verbum militare Ad-
uocatis propriè conuenire pro-
bat rescriptum Leonis , & An-
themij ita conceptum in l. Ad-
uocati 14. C. de Aduocat. diuers.
Iudiciorum , Aduocati , qui di-
rimunt ambigua facta causarum,
suæque defensionis viribus in re-
bus sœpè publicis , ac priuatis la-
psa erigunt , fatigata reparant ,
non minus prouident humano ge-
neri , quam si prælijs , atque vul-
neribus , Patriam , parentesque
saluarent : Nec enim solum nostro
Imperio militare credimus illos ,
qui gladijs , clypeis , & thoraci-
bus

4

bus nituntur , sed etiam Aduo-
catos ; Militant namque Causa-
rum Patroni , qui glorioſæ vocis
confisi munimine laboratiū ſpem,
vitam , & posteros defendunt ;
quod Cicero . pro Murena . Vr-
banam Militiam appellauit , ibi .
Seruius hic nobis cum hanc Vrba-
nam Militiam respondendi , scri-
bendi , cauendi , plenam follicitu-
dinis , ac ſtomachi sequutus eſt ,
Ius ciuile didicit , multum labo-
rauit . præſtò multis fuit ; Atque
ideo Gregorius Defensorum mi-
litare dixit in ſchola , vt ſeſilicet
Vrbanam illius militiam intra
ordinem Defensorum innueret
quod re ipsa teſtatus fuit . lib . 7 .
Indict . 2 . cap . 83 . epift . 83 . in qua
Fantino Defensori Iudicialem
De-

Defensionem iniunxit in Causa
Januariæ Abbatissæ, quæ mole-
stabatur ab Anastasio.

Quòdque * Summi Pontifices
Defensorum nomine intellexe-
rint de Aduocatis, fatis esse vi-
detur testimonium Pelagij Se-
cundi immediati Prædecessoris
Gregorij in rescripto ad Anto-
ninam Patriciam, & Deciam
postulantes Monachum fieri
Defensorem, relato per Gratia-
num 16. quæst. 1. can. de præ-
sentium. 20. in hæc verba. De
præsentium Portitore, quod De-
fensor factus non est, nulla vobis
animi molestia sit, quia verè sa-
tis amarissimum habeo de isto pro-
posito ad illud officium homines
deduci, in quo nullo modo, quæ
a

16 CAPVT

à Monachis Deo promissa sunt,
valeant adimpleri ; omnimoda
enim est illius habitus, & istius
officij diuersitas : Illuc quies, ora-
rio, labor manuum ; & hic cau-
sarum cognitio, conuentiones, a-
etius, publica litigia, & quæcun-
que Ecclesiastica Instituta, vel
supplicantium necessitas poscit ;
faciat autem Deus, ut tales sint
hi, qui vel à Nobis in isto habi-
tu nutriuntur, vel in Monaste-
rijs crescunt, ut prouecta ætate,
& vita probata, non ad litigio-
rum Officia, sed ad Sacerdotium
valeant promoueri . Quo * rescri-
ptio quasi penicillo delineatur,
Officium Defensoris versari in
Controuersijs Iudicialibus, quod
proprium Aduocati munus exi-
6 **tit;**

stit; Atque ita Defensoris no-
men ibidem intelligunt glos.
V. Defensor. Turrecrem. num. 2.
& Bellamer. in §. *Gelasius*, vers.
verius tamen est, quod etiam ob-
seruarunt Onuphrius Panuinus
d. *V. Primicerius Defensorum*,
vers. quod autem. & Gretzerus
dict. cap. 5. n. 3. vers. quorum of-
ficium.

Cæterum in eandem sen-
tentiam vrget Decretum Vrba-
ni Secundi in can. *Saluator* 8.
post medium vers. *Defensoris no-*
mine 1. *quæst.* 3. qui expresse
ait, *Defensoris nomine Aduo-*
catum intelligi, scilicet eum
qui præest causis tractandis se-
cundum glos. ibi *V. Aduocatum*,
quæ per illum text: ita quoque

B in-

18 CAPVT

intelligit Verbum Defensorès in
can. in singulis 2. V. Defensores
dist. 77. Vbi pariter Archidia-
con. propè fin. vers. adde hic,
et Turrecrem. n. 2.

Per quæ iura idem in termi-
nis nostris concludit Onuphrius
Panuinus loquens de septem
Defensoribus Regionarijs insti-
tutis à D. Gregorio sub præcita-
to V. Primicerius Defensorum.
ibi . Hos Aduocatos, siue Aduo-
catores dictos puto . Subdens , *
7 corum Primum nuncupari Pri-
micerium Defensorum magnæ
existimationis in Ecclesia Ro-
mana , cum quo transit Gret-
zerus dicto nu. 3. sub vers. De-
fensoris nomine .

Idque etiam confirmatur ex
Ca-

Canone 16. Concilij Mileuitani
sub Innocentio Primo Concil.
tom. I. fol. 807. col. I. iuxta edi-
tionem Venetam. ibi. Placuit
etiam ut petatur à glorioſiſſimis
Imperatoribus, ut iubeant Iudi-
cibus dare peritos ſibi Defenſores
Scholaſticos, qui in aetu ſint, vel
in officio defenſionum Cauſarum
Eccleſiaſticarum more Sacerdo-
tum Prouinciae, ut ijdem ipſi,
qui defenſionem Eccleſiarum ſu-
ſceperint, habeant facultatem
pro negoijis Eccleſiarum, quoties
necessitas flagitauerit, vel ad ob-
ſtendum callide decipientibus,
vel ad neceſſaria ſuggerenda in-
gredi Iudicium ſecretaria; quo-
rum ingressus patet Aduocatis.
l. final.C.de offic.diuers.Iudicium.

B 2 Lc.

20 . C A P V T .

Legiturque repetitum in Concilio Carthaginensi. X. impresso sub Aphricano circa tempora Bonifacij Primi dicto tom. I. Concil. pag. 836. col. 2. canone 64. quos Canones exposuit Gulielm. Durand. vulgo Speculator. tit. de mod. gen. Concil. celebrand. rubr. 40. num. 3. in fine tract. tom. I 3. part. I. fol. 165. à tergo col. 4.

8 Defensores * verò Sedis Apostolicæ fungi Aduocationis munere probat disceptatio Synodalis habita inter Romanæ Ecclesiæ Defensorem, & Regis Adiuvatum in Causa Cadelti Parmensis sub Alexandro Secundo, quam ex Petro Damiano refert Baronius Annal. tom. II. Anno

Do-

Domini 1062. pag. 303. cum
seq. vbi recensentur Arringhæ,
sive vicissitudinariæ responsio-
nes, & replicationes, quæ olim
in Iudicio fieri consueuerant in-
ter Aduocatos, quarum memi-
nit Speculator tit. de Aduocat. §.
nunc de exordijs, & Arringhis.

Quare* si nomen, & officium
Defensoris propriè conuenit Ad-
uocato, utiq; adiectuum Regio-
narij conueniet dumtaxat Con-
sistoriali, in quo ad amissim
concurrunt omnia, quæ olim
in Regionario exegit D. Gre-
gorius.

Primò nempè modus electio-
nis; nàm sicut olim nemo po-
terat militare in schola Defen-
sorum Sedis Apostolicæ, qui

B 3 non

22 CAPVT

non fuisset ad huiusmodi officium specialiter electus , & ordinatus à Summo Pontifice iuxta formulam superius relata m ex Epistolis D. Gregorij , qui lib. 10. indict. 5. cap. 48. Epistola 48. scripta Romano Defensori mandat compesci ausum temerarium Tonsuratorum Siciliæ , qui nomen Defensorum, usurpauerant sine Epistola Pontificia ; ait enim , Proinde experientiae tuæ præsenti auctoritate præcipimus , ut hoc diligenter inquirat , & si quos sibi , præter eos , qui huius rei Epistolas habent , repererit , districta illud emanatione compescat . Ita * neque ullus adscribitur Collegio Advocatorum Consistorialium si-
ne

P R I M U M. 23

ne Diplomate Pontificio, & qui
primo loco non doceat de sua
electione ad Officium Aduoca-
tionis Consistorialis per manda-
tum Summi Pontificis in for-
ma Morus proprii, vel per Bre-
ue, ut habetur in Constitutione
antiqua, quæ incipit *statuimus,*
& ordinamus, quod deficiente
numero Aduocatorum, admit-
tendus pro complemento numeri
Aduocatorum per mandatum Pon-
tificis iudicio Collegio *&c.*

Secundò * Numerus septen- 11
arius; siquidem in Collegio Ad-
uocatorum Consistorialium, se-
ptem Seniores tantum sunt nu-
merati, quibus * solum licet in 12
Consistoriis secretis, si opus sit,
coram Summo Pontifice, &

B 4 Sa-

24 CAPVT

Sacro Purpuratorum Senatu lo-
qui , & Maiorum Antistitum
pallia postulare , ac etiam in
Collegijs promouere Graduan-
dos ad Lauream Doctoratus .
Alii verò quinque dicuntur su-
pranumerarii ; de quo extat spe-
ciale Decretum inter Constitu-
tiones collectas sub Pontificatu
Innocentii VIII. ita conceptum .

Statuimus , & ordinamus ,
quod de numero duodenariorum
Aduocatorum septem dumtaxat
de antiquioribus scilicet receptio-
ne , non aetate , vel gradu censean-
tur , & sint numerarij , & de eo-
dem numero dumtaxat sit , &
esse debeat Promotor : Alij verò
censeantur supranumerarij , &
ad quos de iure non spectat pro-

mo-

motio Graduandi, donec fuerint
de numero septem &c.

Tertiò certus ordo, & selectio
ab aliis cum speciali prærogatiua'
nominis; Nàm sicut olim à D.
Gregorio ex compluribus De-
fensoribus, qui tunc erant in Vr-
be, & vniuersa Ecclesia septem
dum taxat selecti fuerunt, & in
certum numerum redacti cum
titulo Regionariorum, ut di-
scriminarentur ab aliis, qui e-
rant simplices Defensores, pro-
ut habetur in superius relata.
*Epiflota 17. cap. 17. lib. 7. In-
ditione 1 apud Baron. dicto tom.
8. Annal. pag. 118. vers. hoc pa-
riter anno Onuphrium Panui-
num dicto V. Primicerius Defen-
sorum propè finem, vers. quorum
qui-*

26 CAPVT

quidam , & Gretzerum sub p̄e-
13 citato num. 3 . eod. vers. Ita * quo-
que subsequentibus temporibus
Romani Pontifices obseruarunt,
eligendo certos Aduocatos, qui-
bus solis ad eius Consistorium
aditus pateret, ne coram sacro
Senatu cuilibet passim liceret
tale munus obire, quos propte-
rea à Consistorio, Consistoria-
les , siue Sacrae Consistorialis
Aulæ Aduocatos specialis no-
minis prærogatiua appellarunt,
ut ab aliis simplicibus different
teste Vestrío in praxi lib. 2. cap.
18. de Aduocatis Consistorialibus.
Petro Gregorio Tholofano Syn-
tagmat. Iur. uniuers. tom. 2. lib.
49. cap. 6. num. 10. Lælio Zec-
chio de Republica Ecclesiastica
cap.

PRIMVM. 27

cap. 17. de Aduocatis Consisto-
rialibus, & Scacc. de Iudicijs lib.
i. cap. 65. sub num. i. vers. Q
ad corroborationem.

Quarto locus in Capellis,
Processionibus, & Equitationi-
bus Pontificiis, cæterisque acti-
bus publicis, & confessio cum
Clero; etiam ubi Pontifex abest;
hoc enim Defensoribus Regio-
nariis indultum legitur à D. Gre-
gorio in Epistola præcitata, &
testatur Baronius loco superius
adducto. Primo quidem ibi:
Eisdem patebat aditus, ut ad
sacra simul cum Pontifice conue-
nirent: secundo ibi. Hi absen-
te Pontifice sedebant cum Clero:
præsente vero stabant: tertio ibi:
Porro Regionariorum munerum

hu.

28 CAPVT

huiusmodi tantum erat priuilegium , ut assisterent Pontifici in Ecclesia : Quo tendunt verbu[m] Papias dicentis in glossis , Defensores à Romanis Pontificibus constituti sunt Episcoporum adiutores , quibus honores inter Clericos , sicut ḡ Regionarijs concedimus relata per Ioannem Meursi in Glossario Græcobaro Verbo ΕΚΔΙΚΟΣ pag. 149.

14 col. 2. vers. Papias. Quo * priuilegio semper potiti fuerunt Aduocati Consistoriales , qui in Capellis Pontificiis , si Papa est præsens , & Capella celebratur in Palatio , sedent è conspectu illius ; si vero celebratur in Basilica Lateranensi , D. Petri , vel alia , sedent in ultimo gradu So-

līi

P R I M U M . 29

lii Pontificis, à latere dextro : In Processionibus verò , & Equitationibus bini procedunt , & equitant ante Cubicularios , ut meminit Pontificale Romanum fol. 45.48. à tergo ⌈ 89.col. 1. ac Cæremoniale Romanæ Ecclesiæ impressum sub Leone X. Quinimò * in Coronatione Pontificis Pluuialibus induiti in Confessione Diui Petri assistente D. Cardinali Priore Diaconorum , vnà cum Subdiaconis , & Auditoribus Rotæ laudes dicunt Principi Coronato , prout habetur dicto Pontificali fol. 49. 47. ⌈ 50. à tergo ; & quando summus Pontifex non est præsens Capellis , vel sede vacante , sedent vnà cum sacro Cardina- lium

30 CAPVT

lium Collegio post Auditores
Rotæ , de quo etiam videri po-
test Adnotatio in libro Camera-
rij anno 1605. die 3. Martij fol.
43. Et 14. Februarij fol. 163.
à tergo , quod priuilegium om-
nino adscribendum est succe-
ssioni in locum Defensorum Re-
gionariorum ; cum præter hu-
iusmodi traditionem , nulla
prorsus alia tradi queat .

Quintò qualitates in Defen-
sore Regionario expressæ per D.
Gregorium , tām in forma ele-
ctionis superius relata . ibi . si
nulli conditioni , vel corpori tene-
ris obnoxius , quām in præcitata
Epistola . ibi . Ita quoque in De-
fensoribus septem , qui ostensa
suæ experientiæ utilitate placue-
rint ,

rint , honore Regionario decoren-
tur ; Nam quod dicitur Regio-
narium nulli conditioni , vel
corpori debere esse obnoxium ,
conforme videtur requisito per
leges Cæsareas in Aduocato Præ-
fecti Prætorio, afferentibus, Leo-
ne in l. nemini 11. C de Aduo-
catis diuers. Iudicior. Non ali-
ter vero confortio Aduocatorum
tuæ Sedis aliquis societur , nisi
prius in Examine Viri Clarissimi
Rectoris Prouinciae, ex qua oriun-
dus est , præsentibus Cohortali-
bus gesta confiant , quibus aper-
tè pateat cohortali vita , ac for-
tunæ eundem minimè subiacere ,
& Zenone in l. final. C. eod. sine
ulla cohortalis , aut deerioris
conditionis quæstione succedant ;

&

32 CAPVT

& inferius, Non aliter nisi sub
gestorum confectione minimè eos
cohortali conditioni subiacere pa-
tēfactum fuerit, admittantur.
Rursus, quod dicitur in eadem
Epistola de experimento utili-
tatis Admittendi, congruit al-
teri requisito de Iure Cæsarico
in dicta l. nemini, vers. Iurisper-
itos, etiam eorum Doctores iu-
bemus iuratos sub gestorum testi-
ficatione deponere esse eum, qui
posthac subrogari voluerit, peritia
¶ 6 Iuris substructum. Quæ* qui-
dem honesta conditio Admit-
tendi, & doctrinæ experimen-
tum, non solum de Iure com-
muni requiruntur in Aduocato
¶ 7 Consistoriali, sed * individuali-
ter etiam per Constitutionem
ter-

tertiam Martini V. §. 14. exigentem in primis, quod recipiendus, sit Doctor Iuris famosus: secundò quod post Docto-
ratum ab eo receptum ad mi-
nus legerit per triennium: ter-
tiè quod sit commendatus de
vita, & morum honestate, a-
lij sue virtutibus: quartò quod
mundæ sint manus eius, & bo-
num habeat testimonium: & §.
16. quod publicè suæ doctrinæ
experimentum faciat. Quæ con-
stitutio licet ibi loquatur de
Auditoribus Rotæ, idem tamen
seruari mandauit quoad Aduo-
catos Consistoriales *in* §. 28.
Nec non * etiam per Constitu- 18
tiones antiquas ipsius Collegij
Aduocatorum, quarum Altera

C sic

34 . C A P V T

sic se habet . Statuimus , & or-
dinamus , quod decedente aliquo
Aduocatorum de numero , ita quod
numerus duodenarius non sit in-
teger , prior , qui tempore erit , te-
neatur conuocare , & congregare
facere Collegium Aduocatorum ,
& proponere quod in admissione
fienda de novo Aduocato debeat
diligens inquisitio fieri de aliquo
celebri Doctore , in altero Iurium ,
vel utroque , etate matura , mo-
ribus graui , bonae opinionis , &
famæ , & conuersationis honestæ ,
qui sit de legitimo Matrimonio
natus , & graduatus fuerit in
altero Iurium , vel utroque per
quinquennium , & gradum Do-
ctoratus suscepit in aliquo Stu-
dio generali , & per quinquen-
nium

nium continuum legerit in altero
Iurium, & qui alias qualifica-
tus sit iuxta Constitutiones Apo-
stolicas desuper editas, & talem
sic, ut præmittitur, qualificatum,
Decanus, & Prior, qui pro tem-
pore erit cum duobus, vel pluri-
bus deputandis per Collegium no-
minent secundum resolutionem
Collegij Pontifici, qui pro tempore
erit, & eidem supplicant, ut de
tali sic qualificato prouideat in
locum Aduocati prædefuncti; quæ
resolutio colligi debeat secretè per
A. vel R. ad propositionem Prio-
ris, & non alias &c. Altera ^{* 19}
verò sequens ita loquitur. Sta-
tuimus, & ordinamus quod de-
ficiente numero Aduocatorum Ad-
mittendus pro complemento nu-

O 2 me-

36 CAPVT

meri statuti per mandatum Pon-
tificis in dicto Collegio, & qua-
lificatus prout in præcedenti Sta-
tuto, de qua qualificatione priùs
legitimè constare debeat Decano,
& Priori, qui pro tempore erunt,
& duobus Aduocatis per Colle-
gium deputandis per legitima do-
cumenta, & alias legitimas pro-
bationes, desuper receptas, & de
huiusmodi dicti Decanus, &
Prior, & duo Aduocati fidem
faciant Aduocatis Collegialiter a-
dunatis; Quibus peractis, & ser-
uatis teneatur primo, & solemni-
ter repetere unum Canonem, vel
Legem eidem per Priorem, & De-
canum, & duos alios Aduoca-
tos per Collegium deputandos assi-
gnandum, vel assignandam infra
men-

mensem à die assignationis huius-
modi computandum &c. Et * per 20
Decretum eiusdem Collegij e-
ditum 9. Iunij 1582. per acta
Curtij Saccocciae Secretarij, ut in
eius Protocollo fol. 185. tenoris
infra scripti. Clarissimi DD. Ad-
uocati Consistoriales declararunt,
& declarant, qualiter, inter cœ-
tera in admissione alicuius in Ad-
uocatum Consistoriale fit inqui-
sitio super nobilitate generis, ac
legitimatione personæ Admitten-
di, & præmissis legitimè probatis,
ad admissionem in Aduocatum iu-
xta formam Constitutionum Col-
legij prædicti proceditur, & præ-
missa omni meliori modo &c. su-
per quibus &c. Actum Romæ &c.
Quo tendunt verba Pij Secundi

C 3 in

in Epistola Apologetica ad Martinum Mayer. ibi. Et Aduocatorum nobilis ordo, qui patrocinantur Causis, viri electi ex multis, utroque Iure Consulti, qui Cathedras diu in scholis publicis rexerunt, neque hi absque magno examine admittuntur, & necesse est eos publicè disputare prius quam in hunc ordinem aspirare audeant; Ac etiam verba illa Vestrij lib. 2. dicto cap. 18. ibi. Constituerunt Pontifices ordinem Decem virorum, qui egregij essent Iurisperiti, qui que non nisi solenni eorum publico periculo intra hunc ordinem admitterentur; quod ab eo mutuati sunt cæteri scribentes de Aduocatis Consistorialibus.

Sex-

Sextò Præsentia in Curia Ro-
mana ad obsequia Summorum
Pontificum , quām in sēpē al-
legata Epistola Defensoris Re-
gionarij experit D. Gregorius
verbis illis , qui , & ante Prio-
ratus locum in Ecclesiasticis uti-
litatibus , & obsequijs Pontifi-
cum non desinit per sedulam præ-
sentiam permanere ; quæ * pro-
cul dubio præstari debet à Col-
legio Aduocatorum Consisto-
rialium , vt in suctionibus Con-
sistorialibus , & alijs singuli præ-
stò sint obsequijs Pontificum ;
Quare * Aduocati tenentur sequi 21
Romanum Pontificem disce-
denter ab Urbe cum tota Cu-
ria , quod tempore nostro ob-
seruatum fuit , dum Clemens 22

40 CAPVT

VIII. Ferrariæ commoratus fuit;
tres enim à Collegio, scilicet,
DD. Bernardinus Scottus, Ioan-
nes Baptista Spada, & Hierony-
mus de Rubeis eumdem cum
cetera Curia prosecuti sunt; qua-
ratione Collegium Aduocato-
rum Consistorialium die 15.
Maij 1623. per acta Marii
23 Saraceni decreuit ad * affec-
tionem Decanatus requiri ac-
tualem residentiam in Curia tem-
pore, quo eius vacatio contingit,
nec propterea posse optari, vel af-
sequi per absentes ob priuatam
utilitatem; Imo Bertachinus in
suo Repertorio littera A. dixit
24 quod Aduocatus * Consistorialis
absens per biennium sine licentia
Papæ, vel per quinquennium cum
li-

PRIMVM . 41

licentia est priuatus ipso Iure l. fi-
nal. C. de Aduocat. diuers. Iudic.

Septimò Identitas muneris ,
& officij, quoniam sicut D.Gre-
gorius ait in præallegata Epi-
stola ad Bonifacium, officium De-
fensorum in Causis Ecclesiæ , &
obsequijs noscitur laborare Ponti-
ficum ; hoc * enim præstant Ad- 25
nocati Consistoriales , qui in
Causis Consistorialibus labo-
rant , cum proprium eorum
munus sit in Consistorio coram
Sacro Senatu intercessiones , seu
oppositiones electionum ad Ec-
clesias , aliasuè etiam grauiores
causas Summo Pontifici cogno-
scendas proponere , & pro alte-
ra parte tueri , testibus Vestrio,
Gregorio Tholosano, Lelio Zec-
chio,

42 CAPVT

chio, Scaccia, & aliis; Cui accedit quod olim antiquior Aduocatus Consistorialium erat Aduocatus Fisci Ecclesiastici teste Fulgosio, qui ita tempore suo in Curia Romana obseruatum fuisse restatur *in l. binos. 10: num. 1. C. de Aduocat. diuers.*

²⁶ *Iudic.* Hodie * verò ex eorum numero eligitur arbitrio Summi Pontificis; Quemadmodum subdit Vestrius *in Prax. lib. 2. cap. 8. de Aduocato Fisci in fine. ibi.* Is utique est eiusdem Consistorialis ordinis, cuius etiam inenimit Pius Secundus dicta *Apologetica* ibi. & Aduocatus Fisci.

Et quod attinet ad Defensionem Pauperum, cui potissimum in-

inseruiebant Defensores Regionarii secundum Baronium loco præcitato vers. inseruiebant ipsi &c. & formam electionis superius relatam ibi. *Et quid quid pro pauperum commodis tibi à Nobis fuerit iniunctum incorruptè, & viuaciter exequaris:* Quod etiam de Protetdico, siue Defensore Ecclesiæ Constantiopolitanæ asserunt Balsamon. in disceptatione *De Carthophila-* ce, & Protetdico, Gretzerus in Codinum dicto lib. 1. cap. 5. nu. 2. vers. ad quorum munus, & Ioannes Meursi dicto *Glossario V.* ΕΚΔΙΚΟΣ pag. 149. col. 2. in princ. Eadem * nanque pauperum Defensio incumbit Aduocatis Consistorialibus, è quo-
rum

28 rum * numero Sedes Apostolica
eligit Aduocatum Pauperum,
id testantibus Pio Secundo in A-
pologetica hisce Verbis. Quorum
qui Senior est, Pauperum Aduo-
catus appellatur; & Pio V. sanct.
mem. in Motu proprio exhibi-
to Collegialiter die 14. Martii
1565., & registrato in Protocol-
lo Curtii Saccocciae tunc Secre-
tarii eiusdem Collegii fol. 50.
quem typis edidit celeberrimus
vir, non minus doctrina, quam
pietate Reuerendiss. D. Scan-
narolus Sidoniarum Episcopus
in Appendice ad eius perutilem
tract. De Visitatione Carcerato-
rum pag. 6. & 7. ibi, Cum mu-
nus istud (loquendo de Aduo-
catione pauperum) ad Colle-
gium

gium Aduocatorum Aulæ nostræ
Consistorialis ex antiqua consue-
tudine delatum fuerit. Quibus
verbis manifestè euincitur de-
fensionem pauperum in Defen-
soribus Regionarijs requisitam
à D. Gregorio iure successionis
perseuerasse in Aduocatis Con-
sistorialibus.

Cùm itaque ex præmissis li-
queat , Ordinem Defensorum
Regionariorum institutum à
D. Gregorio , tám vi nominis ,
quàm re ipsa adamussim in
omnibus conuenire Collegio
Aduocatorum Consistorialium ,
Concludendum * profectò est , 29
reliquias diëti Ordinis in Eccle-
sia Romana conseruari in dicto
Collegio , sola Defensoris voce
in

46 CAPVT

in Aduocatum temporis suc-
cessu immutata ; nam si usque
in præsentem diem videmus
alios Ordines Regionariorum
conseruari in Collegiis Protho-
notariorum , & Subdiacono-
rum Apostolicorum , quorum
loco nuperrimè sufficiunt
Auditores Rotæ , cur solum or-
dinem Defensorum defecisse
dicendum est , cuius institutum
in singulis explent Aduocati
Consistoriales ? Nomen ergo
tractu temporis mutatum fuisse
conceditur , sed Ordinis , ac
Instituti identitas perseverare
dicitur , cum pauperum , & Ec-
clesiarum defensione ; animad-
uertendo præsertim , Aduoca-
tum Ecclesiæ dictum fuisse De-
fen-

fensorem usque ad tempora A-
lexandri Secundi anno Domini
1062. cum inter Defensorem
Ecclesiæ Romanæ, & Aduoca-
tum Regium facta fuit disce-
ptatio relata per Baron. *Annal.*
tom. 11. pag. 303. & seq. no-
men *verò Aduocati ab Ecclesia 30
Romana usurpatum fuisse Inno-
centii Secundi temporibus an-
no Domini 1141. qui Aduo-
catis Romanæ Vrbis censum
annuum Centum librarum mo-
netæ Papalis constituit de Ca-
mera sua, cuius rei *ex antiquo*
Codice Vaticano meminit Ba-
ron. *Annal. tom. 12. fol. 303.*
vers. de eodem. Mox tempore
Alexandri Tertii creati anno
Domini 1159. ex actis eiusdem

re-

48 CAPVT

relatis è Codice Vaticano per Ba-
ron. dicto tom. 12. & anno 1159.
fol. 431. in illis verbis, *Vbi ipsa*
Dominica die conuocatis Fratribus
in unum iunctis, videlicet, Gre-
gorio Sabinensi &c. Episcopis,
Cardinalibus quoque Praesbiteris,
& Diaconibus, simulque Abba-
tibus, Prioribus, Iudicibus, Ad-
uocatis, Scriniarijs, & Primice-
rio cum Schola Cantorum, nobis-
libus quoque, & plurima parte
Populi Romani D. Alexander per
manus Hostiensis Episcopi &c.
praeunte Spiritus Sancti gratia
consecratus est &c. & litteris eius-
dem Alexandri ad Gerardum
Episcopum, & Canonicos Bo-
nonienses relatis per Rhoderi-
cum in Vita Federici Primi Im-

pe-

peratoris lib. 2. cap. 51. & Baron.
dicto tom. 12. & anno 1159.
fol. 431. & seqq. ibi. Iudicibus,
Aduocatis, Scriniarijs &c. simi-
libusque litteris eiusdem Ale-
xandri Tertii relatis per Hiero-
nymum Rubeum in *Historia*
Rauennat. lib. 5. anno Domini
1159. fol. 341. & seqq. ibi. Iu-
dicibus, *Aduocatis, Scriniarijs*
&c. quod sanè in locis præfatis
de Consistorialibus tantùm in-
telligi debet, qui vna cùm Scri-
niariis, idest Secretariis, inter-
sunt actis publicis Coronationis
Summi Pontificis. Quorum
pariter mentio fit à Baronio ex
actis Vaticanis dicto tom. 12. An-
no Domini 1165. & VI. dicti
Alexandri Tertiij fol. 522. ibi.

D Iu-

50 CAPUT

Indices cùm Aduocatis &c. & ferè post duo sæcula in Constitutione secunda Benedicti XII.

31 Expressa * quoque mentio Aduocati Consistorialis fit in vita Bonifacii VIII. ad Pontificatum eius Nono Kalen. Ianuarii 1294. quem sub nomine Benedicti Caietani in Curia Romana fuisse Aduocatum Consistoriale testatur Alphonsus Ciacconius in eius vita tom. 2. fol. 642. Et ante Bonifacium VIII. Clementem quoque IV. Summum Pontificem, creatum Perusiis per compromissum Non. Febr. 1265. in numerum Aduocatorum Consistorialium fuisse cooptatum sub nomine Guidonis Fulcodii Galli patria

Nar-

PRIMVM. 51

Narbonensis testatur Cæsar Ca-
rena in annotat. ad quæstiones
quindecim eiusdem Fulcodij pro
Inquisitoribus post eius tract. de
offic. Sanctissimæ Inquisitionis in
addit. ad princ. Cons. num. 2. ibi.
Mortua uxore Romam venit, ubi
primum Aduocatus Consistorialis
efficitur, mox Podiensis, dein
de Narbonensis Episcopus, postea
Cardinalatus, & Sabinensis E-
piscopatus honore ab Urbano IV.
Summo Pontifice decoratur, in
cuius etiam loco maximo consensu
omnium S. R. E. Cardinalium
sufficitur, & Clemens IV. nun-
cupatur. Fit etiam mentio de
Aduocatis Consistorialibus à Bo-
nifacio Vitalino in Clementina
Abusionibus num. 2. de Pœniten-

D 2 tij's

52 CAPVT

tijs , & remiss . ibi . Nota quod
Aduocatus Consistorialis non de-
bet plus effectualiter exponere ver-
bo in Consistorio publico Papæ,
quam contineatur in supplicatio-
ne scripta , quam de mandato Pa-
pæ exhibet Cancellario , aut alteri
Cardinali , quem deputet in hoc
Commissarium ; Qui Vitalinus
fuit Aduocatus Fisci tempore
Clementis Sexti creati Auenio-
ni Nonis Maii 1334. , ut ipse
testatur in Clementina Dudum
num. 9. De Iudicijs . Nec non
in prouisione Officii Potestatis
in Ciuitate Vrbeuetana à Gre-
gorio XII. facta in personam
Magistri Francisci de Vbaldis
I. V. D. Perusini , & Confisto-
rii Aduocati ad sex menses præ-
stic-

stito solito Iuramento fidelitatis
in manibus Camerarij sub Da-
tum apud Sanctum Petrum XI.
Kalendas Ianuarij anno primo
qui fuit Domini 1406. in libro
eiusdem Gregorij XII. de diuersis
formis anno primo, qui cum alijs
extat in Archivio Vaticano; Ita-
rumque declarando per recep-
tionem ad officium Aduocatio-
nis Consistorij sui, non vacasse,
nec vacare officia Scriptoriæ
litterarum Apostolicarum, Pœ-
nitentiariæ, & Abbreviatoriæ
earumdem litterarum Aposto-
licarum, quæ habebat Sanctes
de Viuiianis Canonicus Feren-
tinus, & legum Doctor recep-
tus ad dictum officium Aduo-
cationis Consistorialis:imo cum

D 3 illo

54 CAPVT

illo dispensauit, vt quoad viueret eadem officia, nec non Aduocationem posset exercere, etiam si essent incompatibilia, & illum ad coniugalia vota transire contingere. Datum Caicæ. IV. Nonas Augusti anno quarto Domini verò 1410. lib. De diuersis formis eiusdem Pontificis Anno IV. fol. 174.

32 Nec * silentio intoluendum est, plures testari Oldradum suisse Aduocatum Consistorialem, qui plurimum valuit apud Ioannem XXII creatum VII. Idus Augusti 1316; & floruit anno 1320; vt testatur Ioannes Fi- chardus in *Vitis Recentiorum In- risconsultorum*, hoc est in vita eiusdem Oldr. tract. tom. I. fol.

PRIMVM. 55

157. à tergo col. 1. Catellianus
Cotta de Iuris peritis dicto tom. 1.
fol. 139. col. 1. in princ. Valen-
tinus Forsterius in *Historia Iuris
Civilis Romani lib. 3.* in vita
eiusdem Oldrad. dicto tom. 1. fol.
55. à tergo col. 2. Ioannes Tri-
themius de Claris scriptoribus
in vita eiusdem Oldradi. Alios-
que etiam testari Aduocatum
Consistorialem fuisse Lapum de
Castiglionchio Patritium Flo-
rentinum contemporaneum Io-
annis Andreæ, & Baldi, secun-
dum Quintilianum Mandosi-
um, in prefatione ad allegatio-
nes eiusdem, qui dicit floruisse
tempore Benedicti XII. creati
XIII. Kal. Ianuarij 1334., nem-
pe Roman. Sing. 40. numer. 2.

D 4 Man-

56 CAPVT

Mandos. in dicta præfatione. Decianum in *Apologia aduersus Alciatum impressa* in fronte primi voluminis suorum Consiliorum cap. 15. num. 15. & 16. Catell. Cotta *De Iuris perit.* dicto tom. 139. col. 2. in princ. & M. Mantuanum *De Viris Illustribus* in vita eiusdem Lapi num. 137. dicto tom. 1. fol. 165. à tergo col. 2.

Neque ullum negotium faccessit in Epistolis D. Gregorii legi plures Defensores destinatos fuisse ad regenda, & administranda Patrimonia Ecclesiæ Romanæ in Sicilia, Corsica, & 33 alibi. Quia * in Ecclesia Romana erant plures Defensores simplices, quibus per Romanos Pontifices committebatur Re-

gi.

gimen , & administratio prædi-
cta ; ex * illis autem ipse D.Gre- 34
gorius selegit septem in certum
Ordinem redactos cum speciali
nota Regionariorum , ita dictos
à septem Regionibus Vrbis ,
quorum residentia erat in Curia
Romana penè Summum Pon-
tificem , sicut etiam adnotarunt
Onuphrius Panuinus , & Gret-
zerus superiùs adducti , quorum
locum nunc obtinent Aduocati
Consistoriales ; Nam etiam ho-
die in Curia sunt plures Aduo-
cati , nec tamen omnes dicuntur
Consistoriales , sed hi tantùm
qui certo eorum Collegio pro-
meruerunt adscribi cum Diplo-
mate Pontificio .

Hæc de origine Aduocato-
rum

58 CAPVT

torum Consistorialium ; quo-
rum * Collegium in Ecclesia
Romana crederem institutum
fuisse instar Collegii centum-
quinquaginta Aduocatorum.
Præfecti Prætorio , de qui-
bus mentio fit in l. cum Aduo-
cato. 8. l. nemini 11. in princ:
e vers. illud insuper. l. iubemus
19. C. de Aduocat. diuers. Iudi-
cior. Primiò quia in illis require-
batur eadem probatio honestæ
conditionis , & viræ , ac examen
Iuris peritiæ , ut superiùs dictum
fuit ex dicta l. nemini vers. non
aliter verò , evers. Iurisperitos
etiam , ac dicta l. iubemus vers.
sineulla cohortalis , evers. non
aliter . Secundò quia illis pate-
bat aditus ad intimum Cæsaris

Con-

Consistorium , vt testantur Va-
lentinianus , Theodosius , & Ar-
cadius Augusti in l. final. C. de
offic. diuers. Iudicium ibi. Quibus,
et Consistorium nostrum ingre-
diendi facultas præbetur ; qui * 36
semper patuit , ac patet Aduo-
catis Consistorialibus . Tertio,
quia ex eorum ordine eligeban-
tur Aduocati Fisci dicta l. cum
aduocatio vers. iubemus ; qui * 37
tunc bini erant. l. binos 10. et
l. post duos. 15. C. de Aduocat.
diuers. Iudic. , vnde Fulgos. in
præcitatâ l. binos num. 1. notat
ex hoc descendere , quod ser-
uatur in Curia Romana ; Nam
antiquior Aduocatus Consisto-
rialis est Aduocatus Fisci Eccle-
siastici ; non enim sunt duo , nec

Ad-

Aduocati Consistoriales sunt i50.
vt sunt Aduocati Præfecti Præ-
torio, inferendo ex hoc cognos-
ci, quod licet Apostolatus sit
maiis officium, quod sit inter
Christianos, non tamen est tan-
tum, quantum olim erat regi-
men triumphantis Romæ.

Deque his sensit Cagnol. in
*l. final. num. 16. vers. deinde cum
seq. C. de pæct. quatenus decla-
rando verba illius textus à Cæ-
sariensi aduocatione, dum in-
quit Aduocatos Cæsarienses cre-
debam alias fuisse Aduocatos
Imperialis Consistorij, de quo ha-
betis titulum De Comit. Consi-
stor. lib. 12. quemadmodum sunt
hodie Aduocati Consistoriales Ro-
mæ, qui scientia, aut fauore de-
scri-*

scribuntur in libro, & Matricula Aduocatorum Consistorialium, nunc credo fuisse Aduocatos Fisci, qui Principis est; sed quod pertinet ad germanum intellectum dictæ legis, quamuis Alciat. *ibidem num. i.* videatur idem sensisse, dicendo, Accursium, qui interpretatus fuit de Aduocatis Cæsaris, intellexisse de his, qui in controuersia pacti enarrati in ipsa lege, cœū Fiscalis, patrocinabantur coram Procuratore Cæsaris; Verius * tamen 38 cum Cuiacio in princ. in lib. 2. Instit. Iustinian. tit. Quibus alienare liceat vel non. cap. 8. num. 17. & in expositione Nouellæ 103. De Proconsule Palestinæ sub litera A. verba prædicta sunt intel.

62 CAPUT

telligenda de Aduocatis , qui e-
rant Cæsareæ Metropoli Cap-
padociæ .

Superiorem quoque senten-
tiam De origine Aduocatorum
Consistorialium nouissimè pro-
bavit Reuerendissimus D. Scan-
narolus . De Visitatione Carce-
ratorum lib. 1. cap. 3. seCt. 2. ex
num. 3. usque ad 11 vers. haec
sunt , vbi idem latius prose-
quitur .

De

De Habitu tam priuato, quam
publico Aduocatorum
Consistorialium.

CAPVT SECUNDVM.

- 1 **T**oga vestis forensis Aduocatorum.
- 2 Aduocati dicuntur togati.
- 3 Aduocatus coram Iudice vestes talares deferre debet.
- 4 Togae ethymologia.
- 5 Togae descriptio.
- 6 Togae vestienda modus.
- 7 Togae Aduocatorum Consistorialium descriptio.
- 8 Talis quis presumitur, qualem
in-

64 CAPVT

indican^t uestes.

9 Alexandri VII. decretum de
habitu Aduocatorum Confis-
toralium.

10 Habitus Collegialis Aduoca-
torum Confis托rialium descri-
ptio.

11 Eorundem habitus in Coro-
natione Summi Pontificis,

VOD vſus togæ o-
lim eſſet in foro,
non ſolūm notat
Budæus in Pan-
dectas ad l. ſed
etſi ff. de Iure Fisci part. 2. pag.

155.

155. vers. erat etiam, sed clarè probant verba l. septimæ C. de Aduocat. diuersi Iudiciorum, dum inquit. Iisdem Priuilegijs, & ijsdem Immunitatibus potiri togam Illustriſſimæ per Illyricum Praefecturæ, quibus utitur toga per Orientem Praetorianæ sedis Excelſæ decernimus, vbi Brisſonus, & Ioannes Caluinus in Lexicon V. Togati il ſecondo in fine afferunt Togam * accipi pro veſte Forenſi Aduocatorum. Barbosa verò in Collect. ad diētam l. septimam num. 3. ait Togam ſumi pro Collegio Aduocatorum eius fori; debebant enim Aduocati tempore patrocinij eſſe togati, ſicut teſtatur Guido Pancirolius in Thesauro var. le-

E Etion.

66 CAPVT

Etion. lib. 1. cap. 12. de Toga Ci-
uium Romanorum insigni ; Qua-
re * Aduocati nuncupantur sim-
plici nomine Togati in l. nemo
16. C. de Episcop. audient. l. fin.
C. de Postulando et. can. nemo 7.
de Pœnitentia dist. 1. ibi. Nemo
accedat ad Togatorum Confor-
tium. in l. 3. ibi. Ne quis ex cor-
pore Togatorum . l Sancimus . 6.
ibi. Nulla igitur Togatis inspe-
ctio. l. cum aduocatio. 8. in princ.
ibi. centumquinquaginta numero
Togatorum, ac inferius ibi . Cum
Comitiua Confistoriana , omneque
quod Togatis fori Celsitudinis
tuæ. l. si quis. 9. ibi De Togatis
fori Celsitudinis tuæ. l. nemini
11. ibi. Filios autem Togatorum
Excellentias tuæ , qui nunc cau-
fas

fas agunt , vel futuris temporibus actitauerint , & l. post duos .
15. ibi sexaginta quatuor Togatos C. de Adnuocat. diuersi. Iudicior. l. laudabile. 4. in fine ibi.
Vel adhuc Aduocationis pro tempore per agentibus officium Togatis. l. per hanc legem. 7. ibi. fori tui culminis Togatorum Collegium . & vers. ibi . Nec nuncupationem Togati . & l. final. ibi super Togatis amplissimæ tuae Sedis , ac propè finem ibi . Nec iterum Viris disertissimis Togatis eiusdem Sedis assistere C. de Adnuocat. Diuersi. Iudicum l. prooperandum 11. §. illo procul dubio ibi . disertissimis Togatis omnino præstandis C. de Iudicijs l. 3. ibi vel Togatis fori cuiuscunque

E 2 Pra-

Præfecturæ C. de sportulis. I de-
uotum. s. ibi. Quisquis admini-
strator Togatus. C. De Metat. &
Epidemiat. lib. 12. Quod etiam
ex Iuribus prædictis in Lexicon
referunt Pratæius, & Caluinus V.
Togati, & hinc apud Sidonium
Apollinarem legitur, Togatus
ordo Aduocatorum, & glos. in l.
vnica V. fibulis. C. Nulli licere
in frænis, & equestribus sellis
&c. lib. 11. dixit quod Clamis
est Militum: Purpura Regum:
Stola Sacerdotum: Toga Aduo-
catorum: Cuculla Monachorum;
quæ verba repetunt Bald. in c.
causam 14. num. 2. vers. Clamis
de Probation. Chassan. in Cata-
log. gloriæ Mundi parte 1. consi-
der. 38. col. 8. vers. nota tamen.

Ca-

Castaldus de Imperat. quæst. 78.
num. 2, tract. tom. 16. fol. 63. à
tergo. Io. le Cirier De Primogen.
lib. 2. quæst. 3. num. 21. vers.
etenim tract. tom. 10. parte 1.
fol. 43. à tergo, & Bobadilla Po-
liticor. tom. 1. lib. 1. cap. 3. n. 47.
vers. En esto del vestir.

Hinc Speculator. tit. de Ad-
uocat. §. sequitur videre, loquens
de Vestibus Aduocatorum ante
num. 1. dixit * Aduocatus coram
Iudice accedens ad Aduocationis
Officium exercendum uestes Ta-
lares habebit suo officio congruen-
tes; quod docent etiam D. An-
toninus In summa parte 3. tit 6.
cap. 2. in princ. Io. Antonius de
Nigris In repetitione Extrauag.
Vnicæ, De Vita, & honestate Cle-

3

E 3 ri-

70 CAPVT

ricor. num. 471. Guliel. le Ro-
uille *De Iustitia, & Injustitia*
lib. 3. cap. 5. num. 1. post medium
vers. Aduocatus tract. tom. 1. fol.
383. Iacob. Benius *In Privileg.*
Turisconsult. Priuil. x 1. Anton.
Sola in Nouas Constitutiones Sa-
baudiæ tit. 1. De Petitionibus glos.
9. num. 4. ac tit. *De forma proce-*
dendi in Causis appellationam
glos. 4. num. 9. Io. de Deo De Do-
ctrina Aduocatorum cap. 2. num.
2. cum seqq. Janus Langlaeus Se-
mestr. lib. 1. cap. 5. vers. illud
autem, & Petrus Paulus Guaz-
zinus ad *Defensam Animarum*
lib. 1. de Aduocato Defens. 1.
cap. 1. num. 6.

4 Toga verò *, cuius æthimo-
logiam Pomponius in fine l. Tu-
gu-

gurium. 180. ff. de Verb. signif.
sumit à tegendo, quod scilicet
ea tegamur, & Cornutus in Sa-
tyram. 5. Persii ait, ita dictam
esse, quod velamento suo cor-
pus tegat, atque cooperiat; su-
perinducitur imæ tunicæ, ut
notant Budæus in Pandectas ad
l. ultimam ff. de Senatoribus part.

1. pag. 198. propè finem vers.
Tunica, & Tiraq. in Annot. ad
Alex. ab Alex. Dier. Gen. lib. 5.
cap. 18. V. quæ quidem Tunica;
ipsiusque togæ superioris, for-
ma, & figura describitur à Quin-
tiliano lib. xi. cap. 3. hisce ver-
bis. *Ipsam togam rotundam esse,* 5
& apte cæsam velim, aliter enim
multis modis fiet enormis. Pars
eius prior medijs cruribus optimè

E 4 ter-

terminatur, posterior eadem por-
tione altius quam cinctura: sinus
decentissimus, si aliquando supra
imam togam fuerit, nunquam
certò sit inferior, & clarius à Cor-
nuto dicta Satyra 5. ibi. est au-
tem purum pallium forma ro-
tunda, & fusiore, atque inun-
dante sinu, & sub dextro veniens,
super humerum sinistrum poni-
tur; ubi etiam subdit, mensura
toga iustæ senas vlnas habebat;
quæ ex utroque repetunt Franc.
Hotoman. in Comment. Verb.
Iur. V. toga dicta est à tegendo
Præt̄ius, & Caluinus in lexicon
eodem verbo, Itidemque Bar-
bosa in Collect. ad dictam l. se-
ptimam num. 2. C. De Aduocat.
Diuersi. Iudicior. refert ex Gui-
do

do Pancirolo, quod * Toga su- 6
per alias velles induebatur, si-
nistrumque humerum tegebat,
& ante pectus dimissa fibula in
dextro humero neciebatur.

Quæ species superindumenti
adamussim congruit togæ su-
periori, quam Sacræ Consisto-
rialis Aulæ Aduocati semper, &
vbique deferunt super imam
Tunicam Talarem, præter-
quam in functionibus Consisto-
rialibus, & Collegialibus, cum * 7
ea sit purum pallium forma ro-
tunda, & fusione aptè cæsa, li-
gaturæ loco solum immutato,
quia fibula sub gutture supra pe-
ctus colligatur, apertis hinc in-
de spatiis ad brachia exercenda
gratia commodioris, ac liberio-
ris

74 CAPVT

ris usus. Quare Petrus Paulus
Guazzinus dicto lib. 1. defens. 1.
cap. 1. num. 6. vers. unde, testa-
tur, quod Iurisconsulti Prima-
rij, & Aduocati Consistoriales
Romæ utuntur Mantellina ni-
gri coloris longa usque ad tala-
ria.

Cumque oboriretur confu-
sio, si multis passim quid lice-
ret, ut dicitur in fine l. 3 grecæ
C. De ijs qui ad Eccles. confug.
ut vestis sit causa honoris, ma-
xime inter ignotos, iuxta illud
*Hunc homines decorant, quem ve-
stimenta decorant teste lo. Ant. de
Nigr. In repet. d. Extrav. Vnic.
num. 470. De Vit. & hon. Cleri-
cor. ne amplius ex indistincta
delatione habitus togati in Curia
Ro.*

Romana detur ansa errandi in
distinguendis Aduocatis Con-
sistorialibus à cœteris Professo-
ribus Iuris, ac omnes præser-
tim alienigenæ aduentantes ad
Urbem sola illius delatione cer-
tò dignoscant qualitatem defe-
rentium, cum * talis quis præ- 8
sumatur, qualem indicant ve-
stes ab eo delatæ, sicut in pro-
posito arguunt Gul. le Rouille
De Iust. & Injust. lib. 3. cap. 5.
num. 2. vers. nam talis tract.
tom. 1. fol. 383. Benedictus Ca-
pra in repetitione Clementinæ si
plures num. xi. De Præbend. &
Io. Anton. de Nigris in repeti-
tione dictæ Extravagant. unicæ
num. 469, De vita, & honest.
Clericor. Sanctissimus D.N. Ale-

xan.

76 CAPVT

xander Papa Septimus summa
prudentia , qua vltra morum
candorem , ac vitæ integrita-
9 tem , maximè pollet lege * per-
petuò valitura indulxit Collegio
Aduocatorum Consistorialium
delationem habitus prædicti
priuatiuè quoad omnes alios ,
iussitque perpetuæ memorie
gratia eiusmodi indultum de-
scribi inter Acta Congregatio-
nis Sacrorum Rituum , cui pro-
pterea dictum Collegium se
plurimum debere profitetur , ut
vestium quoque speciali distin-
ctione im posterum distinguan-
tur à reliquis , sicut hactenus ,
re , & nomine distincti fuerunt ;
non enim hoc est pompositare ,
sed summa ratione tueri digni-
ta.

tatem , quam obtinet à Sede A-
postolica, vt illa singulis intuen-
tibus appareat etiam per talem
incessum togatum , prout in his
ferè terminis arguit glof. in c. ut
apostolice 6. V. dignitatem ante
finem vers. & nota De Priuileg.
in 6.

Habent * quoque Aduocati 9
Consistoriales habitum pro-
prium , nempe paludamentum
violaceum cum ornamentis, &
confutacionibus purpureis , quo
vtuntur in Consistorijs tam pu-
blicis , quam secretis , in Con-
ciliis Generalibus , Capellis ,
Processionibus & Equitationi-
bus Pontificijs , tam præsente ,
quam absente Romano Pontifi-
ce , in disputationibus Audito-
rum

rum Rotæ , ac propriis , cœterisque omnibus actibus , in quibus collegialiter interuenire solent , idest vestem laneam violaceam caudatam , ac vndique consutam , apertamque dumtaxat à capite , vt inde possit indui , & ab utraque parte sub humeris , gratia exerendi brachia cum fascijs olosericis purpureis , tam intus , quam in marginibus triplicis aperturæ , quarum superior paruula fibula colligatur , & Caputium eiusdem materiæ violaceæ cum interiori tegumento oloserico purpureo , cui hyberno tempore superimponuntur pelles candidæ variorum ; nam in Consistorijs , Capellis , cœterisque fun-

functionibus Pontificiis huius-
modi Caputum inuersum in
ea parte , qua adsunt pelles , ac
tegumentum olosericum , cir-
cumvoluitur collo , adeo ut e-
tiam pectus , ac tergum coope-
riat , quod pariter assertur in
Cœrimoniali Romano lib. 3.
sect. 3. cap. 3. De Auditore , &
Correctore ibi. Aduocati vestibus
&c. fol. 135. & lib. 1. sect. 4.
cap. 4. Processio Pontificis , &
Cæsaris per Vrbem fol. 27. &
sect. 12. cap. 1. Ordo quomodo
Papa equitat in Pontificalibus
vers. Aduocati fol. 50. à tergo ;
In aliis verò functionibus , siue
publicis , siue priuatis , quibus
Collegialiter intersunt , dictum
Caputum non apertum , sed
clau-

80 CAPVT

clausum imponitur utriusque humero, & fibula necatur super pectus, ita tamen, ut brevior pars illius sit à dexteris, longior à sinistris, cuius habitus etiam meminit Cohellius de *Notitia Cardinalatus*, cap. 65. pag. 273. sub vers. quibus addē.

Notandum tamen erit Primo, quod si Aduocati associentur Papam non equitantem in Pontificalibus, deferunt eundem habitum cum caputiis non apertis super humerum sinistrum, ut legitur in codem Cœrimoniali dicto lib. I. sect. 12. cap. 2. ordo cum Papa equitat ad aliquam Ecclesiam religionis gratia, sive ad alium locum, & non in Pontificalibus fol. 51. Verum hoc

hoc nunquam hac ætate usurpatum fuisse vidi.

Secundò. Quòd * in Coronatione Summi Pontificis super dictas vestes violaceas habent pluiale cum apertura super humerum dexterum, & almutiam super sinistrum, quo etiam induit laudes faciunt eidem Pontifici in Confessione propè corpora Apostolorum vñà cum Priore Cardinalium Diaconorum, Subdiaconis, & Auditoribus Rotæ, sicut habetur dicto Cœremoniali lib. 1. sect. 2. fol. 13. à tergo vers. Secretarij, & Aduocati iuncto folio 16. à tergo vers. dictis orationibus, & in Pontificali Romano tit. De consecratione, & Corona-

F tio-

82 CAPUT

tione fol. 45. col. 2. eodem vers.,
idque etiam hodie inconcusse
seruatur.

Tertiò. Quòd in Processio-
ne ad Ecclesiam Lateranensem
dictum Cœremoniale in præci-
tata sect. 2. fol. 16. à tergo & Pon-
tificale titulo De Processione ad
Lateranum fol. 48. à tergo col. 2.
post medium vers. & post eos, re-
stantur Aduocatos equitare cùm
almutiis. verùm hoc minimè
obseruatum vidimus, cum Ad-
uocati semper equitauerint de-
ferentes solum Caputium in-
uersum circa collum sine al-
mutijs.

De

De Muneribus In Consistorijs
Pontificijs.

CAPVT TERTIVM.

- 1 Consistorij ethymologia .
- 2 Consistorij multiplex de-
finitio .
- 3 Consistorium Pontificium quo-
-tuplex .
- 4 Aduocati Consistoriales pe-
culiare munus exercent in Con-
sistorio tam secreto , quam pu-
blico .
- 5 Electiones , & prouisiones Ec-
clesiarum expediuntur in Con-
sistorio secreto .

F 2 Ad-

84 CAPVT

- 6 Aduocati Consistoriales patrocinabantur causas electio-
num.
- 7 Propositio causarum, & Com-
missionum realium per Aduocatos
Consistoriales quando cessauit.
- 8 Pallij traditio fit in Consi-
storio secreto.
- 9 Pallij traditio immediate
pendet ab Ecclesia Romana.
- 10 Pallij petitio fit per Aduo-
catos Consistoriales.
- 11 Pallij petitionis formula.
- 12 Pallij petendi formula ex Sa-
cris Canonibus desumpta.
- 13 Pallium non conceditur nisi
petenti.
- 14 Pallij petitio fit ab uno ex se-
ptem Aduocatis Senioribus per
turnum.

Pal-

TERTIVM. 85

15 Palliandus præsens in Curia
non potest petere pallium per
procuratorem.

16 Instans pro pallio debet osten-
dere mandatum procuræ pal-
liandi commorantis in parti-
bus Orbis olim cogniti : secus
manentis in partibus Orbis
noui.

17 Patriarchis titularibus pal-
lium concedi solet : Archie-
piscopis verò titularibus , ut
plurimum denegatur .

18 Pallium pro Archiepiscopis
commorantibus in partibus In-
fidelium gratis petitur : sicut
etiam pro missis à Sac. Congr.
de Propaganda fide .

19 Aduocatus Consistorialis non
potest constitui procurator ad

F 3 pe-

86 CAPVT

petendum pallium .

20 Quo titulo nominentur Patriarchæ , & Archiepiscopi in actu petitionis pallij .

21 Patriarchæ , & Archiepiscopi retinentes Aduocationem per se ipflos pallium petere debent , nisi ex gratia Collegij aliter eis fuerit concessum .

22 Cardinales Archiepiscopi praesentes in Curia per se ipflos pallium postulant .

23 Renunciatio Cardinalatus fit in manibus Summi Pontificis in Consistorio secreto per unum ex septem Senioribus Aduocatis Consistorialibus , & num.

24.

25 Praxis proponendæ renunciationis Cardinalatus .

Ne-

TERTIVM. 87

- 26 Nemo præter Aduocatos Consistoriales admittitur in Consistorio secreto ad loquendum coram Summo Pontifice.
- 27 Pro causis grauissimis pertractandis in Consistorio secreto admittuntur soli Aduocati Consistoriales.
- 28 Consistorium publicum pluribus ex causis fieri solet.
- 29 In Consistorio publico Aduocati Consistoriales orabant proponendo causas, & commissiones Iustitiae. Et etiam causas criminales num. 31. & interdum etiam casus atroces fictitios num. 32.
- 30 Commissiones istas Summus Pontifex signabat per verbum, Placet.

F 4 In

33 In Consistorijs publicis hodie
Aduocati Consistoriales propon-
nunt causas Beatificationis,
seù Canonizationis Seruorum
Dei, instantes pro earum com-
missione, seù expeditione.

34 Ordo, quem seruant Aduo-
cati Consistoriales proponentes
in Consistorijs publicis.

35 Aduocatorum nemo immunis
est à proponendo, etiam si Præ-
laturam retineat cum Aduoca-
tione.

36 Excipitur Promotor fidei.

37 Praxis proponendæ cause
seù Commissionis.

38 Praxis proponendæ cause
Beatificationis, seù Canoniza-
tionis.

39 Honorarium Aduocati pro-

po-

TERTIVM. 89

- ponentis in publico Consistorio.
- 40 Aduocati Consistoriales dicuntur Referendarij Sacri Consistorij.
- 41 Collegium Aduocatorum Consistorialium subiacet Vicecellario.
- 42 Consistorium publicum conuocatur pro Canonizatione Sanctorum; Pro qua orat Aduocatus Consistorialis n. 43.
- 44 Modus eligendi Aduocatum, qui instet pro Canonizatione.
- 45 Quid seruetur in Consistorio semipublico pro Canonizatione decernenda conuocato.
- 46 In causis Canonizationum seruatur hodiè ordo iudicarius, citato in singulis actis Promotore fidei.

Of-

47 Officium Promotoris fidei
est perpetuo addictum Collegio Aduocatorum Consistorialium.

VM præcipua Ad-
uocationis Con-
sistorialis munia
exhibeantur in
Consistorio Pon.
tificio , quod Baronius Annal.
tom.9. Anno 861. pag. mihi 215.
sub littera B. exemplificat in
Collectione omnium Cardina-
lium, subdens idem olim fuisse

Ec-

TERTIVM. 91

Ecclesiam , aut Præsbyterium colligere , quod modò nos dicimus conuocare Consistorium , non abs rē videtur priùs indagare ethymologiam nominis , quiduè , & quotuplex sit Consistorium .

Nam glof. in *Clem. pastoralis* §. *notorium V. Consistorij de sentent. & re Iudic. afferit* * Con- sistorium dici à consistendo , sicque deriuari à verbo , consisto , quasi Princeps ibi consistat sedendo super solium , quod probat Sacra pagina *Hester cap. 5. ibi, at ille sedebat super solium suum in Consistorio Palatiij contra ostium domus.*

Definitur * autem Primò ex 2 mente Pauli relati per Cardina- lem

92 CAPVT

lem Zabarellam dicto §. notoriū num. 2. quod sit locus, ubi sedet Princeps, in audiendis ac ita sensisse videtur Iustinianus in §. ad hæc Auth. De Appel. lat. repetito in Auth. sed & lis C. de tempor. & reparat. appellat. & in can. anteriorum. 28. §. ad hæc 2. quæst. 6.

Secundò. Per Zenzelinum, cuius meminit Cardinalis dicto num. 2. vers. vel secundum, quod dicatur locus ubi redditur ius, in quo sensu acceptum fuit à D. Ambrosio in can. conuenior 21. vers. sed in Consistorio 23. quæst. 8. & ab Innocentio Tertio in cap. ex insinuatione 50. de Appellat.

Tertiò. Ab Accursio in dicto §. ad

TERTIVM. 93.

§. ad hæc V. Consistorium Auth. de
Appellat. utrumque simul com-
pletendo, quod sit locus, ubi
Princeps ad audiendum causas,
& iudicandum sedet, cui sub-
scripserunt Lucas de Penna, *in*
l. 1. num. 1. C. de Comitibus Con-
sistorianis lib. 12. & Iacobus
Cohelliū *De Notitia Cardina-*
latus cap. 15. congreg. 1. seu de
Consistorio.

Quartò. Per Cuiacium *in*
Commentarijs ad lib. 12. Codic.
Iustiniane tit. 10. de Comitibus
Consistorianis l. 1. describitur
Consistorium intimum Princi-
pis esse præcipue, in quo Lega-
tos, & quoscunque se adeuntes
Princeps admittit, & audit; &
de causis cognoscit, inquirenti-
bus

94 CAPVT

bus Consistorianis ; quod etiam
repetit Pratæius , & Caluinus
in V. Consistorium, hanc descrip-
tionem sumendo ex Suida , &
Ammiano Marcellino Historia-
rum lib. 15. ibi . hisque cognitis
statuit Imperator dispicientibus
Consistorianis , & Militaribus
universis in negotium præter in-
quiri ; Et in hoc sensu accipitur
a Valentiniano , Theodosio , &
Arcadio loquentibus de Aduo-
catis Præfecti Prætorio in l. final.
C. de offic. diuers. Iudicium ibi
quibus etiam Consistorium no-
strum ingrediendi facultas præ-
betur .

3 Consistorium * verò Pontifi-
cium duplex esse dicitur à Car-
dinali. dicto §. notorium num. 2.

21. 1. 15. 3

in

TERTIVM. 95

in fine vers. sit autem; Cæremo-
niali Romano lib. 1. sect. 9. cap.
1, 2. & 3. fol. 45. à tergo & 46.
alijsque relatis per Cohellum
loco præcitato vers. constat enim
cum seqq. Alterum secretum, in
quo ipse Pontifex sedet cum
Cardinalibus; Alterum verò pu-
blicum, quod omnibus patet;
licet enim aliquando fiat Consi-
storiūm semipublicum, In quo
vltrà Cardinales admittuntur
Patriarchæ, Archiepiscopi, &
Episcopi, ut Summus Pontifex
à singulis vota excipiat, dum
agitur de Canonizatione San-
ctorum: eius tamen non me-
minit Cardinalis, tanquam mi-
nus frequentis, quod solum-
modo sit ob causam prædi-
ctam,

Etiam, rectèque potest dici se-
cretum, cum non pateat om-
nibus.

De publico mentio fit in Cle-
mentina 1. vers. præfatis de Iure
Iurandi. ibi. præfatis, itaque Nun-
tijs in nostra, & Fratrum no-
strorum præsentia constitutis, ac
secundum dicti tenorem mandati
Auenione, ubi tunc eramus cum
nostra Curia residentes in Publi-
co Consistorio; In quo erat Præla-
torum, & aliorum, tam Cleri-
corum, quam Laicorum non mo-
dica multitudo &c. quod pro-
pterea Vitalinus eadem Cle-
mentina 1. §. nos itaque num. 18.
semper, inquit, fieri in Palatio,
vbi manet Papa.

Cum itaque Duplex sit Con-
fi-

TERTIVM. 97

sistorium Pontificium, secretum
nempè , & publicum , ac * in
vitroque proprium , & peculia-
re munus obire soleant Aduo-
cati Consistoriales , inde tales
nuncupati , distinctè proceden-
do videndum priùs erit de his ,
quæ ex antiquo eorum institu-
to , vel de consuetudine ab illis
fieri debent in Consistorio se-
creto , mox autem de his , quæ
in publico .

Nàm *quod pertinet ad se-
cretum , consueuerunt Summi
Pontifices de voto Sacri Cardi-
nalium Senatus in illo expedire
omnes electiones , & prouisio-
nes Ecclesiarum ; quæ dicuntur
Consistoriales , veluti Patriar-
chalium , Primatialium , Me-

G tro-

4

5

tropolitanarum, Cathedralium,
Abbatiarum, & Monasteriorum
Regularium. Verum quia ple-
rumque apparebant opposito-
res, & contradictores, resquè
in contiouersiam deduceban-
tur, Aduocatorum opera indi-
gebant; Ideo nè passim vnicui-
què liceret, penèstam celebrem
confessum illas patrocinari, & in
eis orare, selectus fuit ordo Ad-
uocatorum Consistorialium, qui
essent egregii Iurisperiti, &
non nisi solemni eorum pericu-
lo publico in eundem ordinem
cooptati, vt * soli huiusmodi
prouinciam aggressi, eorum
proprium munus esset, in Con-
sistorio coram Sacro Senatu,
electionum, aliasqè grauiores
cau-

TERTIVM. 99

causas Consistoriales nuncupatas pro altera parte tueri, vnde & ipsi Consistorialium nomen nacti fuerunt, quemadmodum testantur Vestr. in Praxi lib. 2. cap. 18. de Aduocatis Consistorialibus, ibique Grauat. ante num. 3. vers. iure igitur. Petr. Gregor. Tholof. Syntagmat. Iur. Vniuersit. lib. 49. cap. 6. num. 10. Azor Instit. Moral. part. 2. lib. 5. cap. 42. Leliās Zecchius de Republ. Ecclesiast. cap. 17. de Aduocat. Consistor. Scaccia de Iudic. lib. 1. cap. 65. num. 1. vers. & ad corroborationem . Cherubinus in compendio Bullarij ad Constitutionem 62. Sixti. V. Scholio primo.

Decrescentibus tamen postea

G 2 hu-

100 CAPVT

huiusmodi negotijs , & eligendi
facultate usurpatione quadam
in Principes translata , Aduocati
Consistoriales in hac specie fe-
rè ociosi sunt , teste Vestrio di-
cto cap. 18. num. 2. vers. hodie
tamen , & Cherub. dicto Scholio
7. 1. vers. hodie . Cæterum * nè
præteriorum memoria pereat ,
duxi lectores admonendos ,
quòd Propositio Causarum , &
Commissionum realium dura-
uit vsque ad Annum 1550. Iu-
bilei celebrati sub Julio Tertio;
In actis enim Consistorialibus
asseruatis per Cardinalem Vice
Cancellarium legitur fol. 85. in
Consistorio secreto habito die Lu-
næ 7. Nouembris 1547. Hiero-
nymum de Castello Aduocatum

Con-

Consistorialem proposuisse nomine
Fisci causam contra Episcopum
Mindensem, & fol. 161. in Con-
sistorio publico dato per Paulum
Tertium die Lunæ 27. . . .
1540. Oratori Sigismundi Regis
Polonie propositas fuisse per Ad-
uocatos Consistoriales duas Cau-
fas, Alteram contra Pellegrum
Episcopum Gralopolitanum :
Alteram contra Petrum Paulum
Episcopum Polignanensem, qui
partim in contemptu Sedis Apo-
stolicæ, partim in damnum, &
detrimentum suorum Diecæsano-
rum multa facinora perpetraue-
rant, & utraque fuit commissa
Auditori Cameræ. Itemquè fol.
185. die ultima Aprilis 1549.
nouissimo eiusdem Pauli Tertiij

G 3 duas

102 CAPVT

duas similes causas propositas
fuisse per Paulum Sanguineum,
& Scipionem Lancellottum tunc
Sacri Consistorij Aduocatos.

- 8 . Solent * quoquè in Consistorio secreto postulari pallia
pro Archiepiscopis, & Patriarchis, & à Summis Pontificibus
habito Cardinalium præsentium voto, concedi, cuius * palli
li traditionem immediatè pendere ab Ecclesia Romana dixerunt Abb. in cap. significasti 4.
sub. num. 9. de elect. & Iacobat.
de Conc. lib. I. art. I. n. 239. tract.
10 tom. I 3. par. 1. huiusmodi * au-
tem postulatio fit per vnum ex
Aduocatis Consistorialibus, ut
inquiunt Cærimoniale Roma-
num lib. I. sect. 10. cap. 5. De
Pal.

TERTIVM. 103

pallio, & quomodo traditur fol.
48. post medium vers. cum au-
tem , & Iacobus Cohellius de
Notitia Cardinalatus cap. 7.
pag. 15. sub vers. Interim; vnum
scilicet ex septem Aduocatis
Consistorialibus senioribus per
turnum , qui induit habitu
Consistoriali scilicer , veste ob-
longa violacea , & caputio cir-
ca collum inuerso , cœteris ne-
gotiis Consistorialibus absolu-
tis , admittitur in Consistorium
adhuc clausum cum Procu-
ratore Patriarchæ , vel Archie-
piscopi absentis , pro quo pal-
lium postulatur , siue cum ip-
somet Patriarcha , vel Archie-
piscopo, si est præsens in Curia,
Magistro Cæremoniarum præ-

G 4 eun-

104 CAPVT

cunte , & facta priùs genuflexio-
ne Summo Pontifici in ingress-
su , s̄sistit post sedes Cardina-
lium è conspectu ipsius Ponti-
ficiis , ac genuflexus ibidem pal-
lium postulat iuxta formam
consuetam , quam ne verbo
quidem immutare licet , & ca-
lis est .

ii Beatissime Pater * Insignis-
vestra Metropolitana Ecclesia
N. (q̄aæ si Primalis erit , di-
cetur , Metropolitana , & Pri-
malis Ecclesia ; si verò erunt
duæ Ecclesiæ Metropolitanæ si-
mul vnitæ , dicetur , Insignes
vestræ Metropolitanæ Ecclesiæ
N. & N. insimul vnitæ , vt ob-
seruatum fuisse die 19. Ianua-
rij 1622. In Ecclesiis Matera-
nen.

nensi , & Acheruntina simul
vnitis legitur in libro Camerarij
fol. 182. à tergo ; quod si Ec-
clesia Patriarchalis existat , tunc
dicitur. Insignis vestra Patriar-
chalis Ecclesia N. si verò Lu-
censis , aut Papiensis , quæ licet
sint Cathedrales , non Metro-
politanæ : pallium tamen asse-
quuntur ex priuilegio , dicen-
dum erit. Insignis vestra Ca-
thedralis Ecclesia Lucensis , vel
Papiensis) S. V. & huic Sanctæ
Sedi , fide , & deuotione addi-
ctissima , humiliter postulat , ut
pallium de Beati Petri corpore
sumptum , in quo Pontificalis
officii plenitudo vnà cum Ar-
chiepiscopalnis nominis appella-
tione confertur (si erit Metro-

po-

politana , si verò Patriarchalis ,
cum Patriarchalis nominis , si-
cut in Patriarchali Aquilæensi
obseruatum fuisse dicitur *in li-
bro Camerarij die 14. Novembris
1616. fol. 136.* iuxta formam
in antiquis notis repertam ; cœ-
terum in Lucensi , vel Papiensi
non poterit dici , vnà cum Ar-
chiepiscopalis nominis , sed tan-
tum ; in quo Pontificalis officii
plenitudo confertur) S. Vesta
tradi iubeat R. P. N. nuper ad
eandem Ecclesiam per S. V.
promoto (si est promotus : si
verò translatus , dicitur , transla-
to ; prout si promotio , vel tran-
slatio non fuerit facta ab eodem
Pontifice , à quo pallium peti-
tur , loco verborum , per S. V.
di.

dicendum erit, per Sedem Apo-
stolicam) Pro quo obtainendo
(si Patriarcha, vel Archiepisco-
pus præsens erit, dicetur) Idem
R. P. hic præsens (si verò sit
absens, & procurator, vel alter
nomine illius adsit, dicendum
erit) N. eius specialis Procura-
tor, ea qua decet reuerentia, &
humilitate supplicat, instanter,
instantius, & instantissimè.
Completa instantia Aduocatus
surgit, & iterum genuflectit,
deinde recedit è Consistorio
repetita genuflexione Summo
Pontifici in limine discessus.

Notandum * quoquè erit Pri- 12
mò huiusmodi formam desum-
ptam olim fuisse ex verbis Ca-
nonum ; illa enim , ut pallium
de

de Beati Petri corpore sum-
prum , leguntur *in can. nouit. 3.*
distinctione 100. & *in fine cap.*
significasti vers. cum igitur de
elect. vbi glos. verb. de corpore,
illa declarat , cum qua transit
Redoan. de Simon. mentali cap.
17. sub num. 8. subsequentia
verò ; in quo Pontificalis officij
plenitudo cum Archiepiscopa-
lis nominis appellatione conser-
tur , sunt Innocentij Tertij *in*
cap. nisi specialis 3. de Author.
& usu pallij; & nouissima clau-
sula : pro quo obtainendo suppli-
cat instanter , instantius , & in-
stantissimè ; elicita fuit ex ver-
bis D. Gregorij *in can. prisca*
distinctione 100. ibi. prisca con-
suetudo obtainuit , ut honor pallij
nisi

TERTIVM. 109

nisi exigentibus meritis, & for-
titer postulanti dari non debeat.
Ideoquè Abb. conf. 102. num. 4
vers. præterea nullum. part. 2.
respondit, pallium * non solere 13
per Ecclesiam Romanam tradi
nisi fortiter, & sèpè postulanti.
Secundò Ad praxim, quod
instantia pro pallijs, ut superius
dictum fuit, pertinet * ad sep- 14
tem, Aduocatos seniores tan-
tum. nec quinque Iuniores ad
illam admittuntur, fitquè inter
seniores distributio per turnum
incipiendo à D. Decano Colle-
gii, qui penè se debet retinere
libellum, & in illo seriatim
describere nomen Ecclesiæ, &
Patriarchæ, vel Archiepiscopi,
pro quo petitur pallium, & Ad-

109
uo-

uocati illud per ordinem postu-
lantis, ut de hoc semper liqueat,
ac certa fides existat.

Quòdùè Patriarcha, vel Ar-
chiepiscopus, seu alter eius no-
mine pallium postulaturus pri-
diè quam sit Consistorium, te-
netur adire D. Decanum, &
apud illum deponere Ducatos
decem Cameræ auri in auro
pro honorario laboris Aduocati
illud petituri, accipiendo chi-
rographum ipsius Decani ei di-
rectum, ut inde certior fiat de
propositione ad ipsum pertinen-
te per turnum, ac de receptio-
ne depositi, cui propterea di-
ctum chirographum statim de-
ferendum erit, eoquè habito,
partes ipsius Aduocati erunt
per-

TERTIVM. III

percunctandi, an Patriarcha,
vel Archiepiscopus sit in Curia,
& quatenus adsit, illum com-
monefaciendi, ut personaliter
accedat ad Consistorium; quia * 15
præsentes non admittuntur ad
petitionem pallii per Procura-
torem, ut contigit anno 1624.
in Archiepiscopo Cusentino, qui
licet adesset in Curia, miserat
procuratorem, quem Urbanus
VIII. noluit admittere; si vero
Patriarcha, vel Archiepiscopus
sit absens, diligenter inquiren-
di facultates personæ cum illo
accessuræ ad pallium petendum
in Consistorio; Nam * si Pa- 16
triarchatus, vel Archiepiscopa-
tus sit in partibus orbis olim
cogniti, scilicet, Europa, Asia,

¶

& Africa , persona , quæ vult
instare pro traditione pallij , de-
bet prius Aduocato ostendere
legitimum , ac speciale manda-
tum procuræ , ad illud peten-
dum , nec satis erit mandatum
generale , vel cum libera &c.
vel quid simile ; at si Archie-
piscopatus sit in Indiis , aliisque
partibus orbis noui ; tunc pro-
pter locorum distantiam Instans
admittitur etiam sine mandato
procuræ , præcedente tamen
iussu , vel nutu Summi Ponti-
ficiis , quo casu in forma superiùs
relata loco dictæ clausulæ . N. eius
specialis procurator , erit dicen-
dum , pro quo obtinendo . N.
hic præsens ad id eius nomine
petendum S. V. nutu ob loco-
rum

rum distantiam admissus , ea
qua decet &c. quæ clausula ita
legitur extensa *in libro Camera-*
rij Actorum Collegij die 19. No-
uembbris 1609. fol. 82., simile
exemplum legitur *eodem libro*
die ultima Aprilis 1610. fol. 85.
à tergo, ac ità pluriè obseruatum
fuit ; quin imò de mandato Ur-
bani VIII. petitum fuit pallium
pro Archiepiscopo Armachanæ
in Regno Hyberniæ cum man-
dato procuræ generali per sim-
plicem epistolam non recogni-
tam .

His exactè percunctatis Ad-
uocatus retento penè se dicto
mandato procuræ , die sequenti
horà condicà accedit ad locum
Consistorij, ibique moratur cum

H Pa-

114 CAPVT

Patriarcha , vel Archiepiscopo ,
 si aderunt , sin minus , cum eo-
 rum Procuratore , donec pulsa-
 to tintinnabulo admittatur in
 Consistorium ,

17 Tertio * Quòd pallia pro Pa-
 triarchis titularibus semper fue-
 runt concessa etiam si actu ca-
 reant residentia ; sed pro Archie-
 piscopis titularibus , aliquando
 fuerunt indulta , ut plurimum
 verò denegata , nec ideo poterit
 eorum nomine pallium peti , ni-
 si præcedente beneplacito Sum-
 mi Pontificis , de quo D. Deca-
 nus debet priùs se informare .

18 Quartò * Quòd pro Archie-
 piscopis existentibus in terris
 infidelium , nec habentibus cer-
 tos redditus ; vel alijs missis à

Sa-

Sacra Congregatione de propaganda fide, pallia gratis petuntur à nouissimo ex septem Aduocatis Senioribus, præcedente tamen speciali rescripto Summi Pontificis mandantis expeditionem fieri gratis, etiam quoad pallium, de quo certior reddi debet D. Decanus, qui nouissimus ex numero septenario solet etiam de consuetudine petere pallium ad commodum D. Decani, si hic ita malit.

Quintò * Quòd Aduocatus 19
Consistorialis nequit Procurator constitui ad pallium petendum; nam cum semel id fecerit D. Lazarus tempore Gregorij XIII., qui tanquam Procurator Archiepiscopi Toletani ingressus

H 2 fuit

116 CAPVT

fuit Consistorium cum D. Petro Aldobrandino Aduocato petente pallium , Gregorius valdè indignatus fuit, & mandauit Cardinali Camerario, vt admoneret Aduocatos Consistoriales, nè fierent Procuratores ex Aduocatis , vt legitur in libro Camerarij de mense Septembris 1609.
fol. 79.

20 Sextò * Quòd Patriarchis , & Archiepiscopis in actu petitio-
nis pallii non datur aliis titulus
quàm Reuerendi Patris ; illud
tamen postulanti pro Electore
Coloniæ de anno 1624. indul-
tum fuit ab Urbano VIII. vt ad-
deret titulum Admodum Re-
uerendi , & Aduocatus tunc di-
xit, Metropolitana , & Electoria-
lis

TERTIVM. 117

lis Ecclesia, & inferius, Admo-
dum R. P. N. nuper ad eandem
Ecclesiam electi, & per S. V.
confirmati ; quod semper po-
stea obseruatum fuit in Electo-
ribus Imperii .

Septimò * Quòd etiam Præ- 21
lati retinentes Aduocationem
per se ipsos pallia postulant, nisi
ex gratia Collegii aliter eisdem
fuerit individualiter concessum.

Octauò * Quòd pallia pro 22
Cardinalibus præsentibus in
Curia electis Archiepiscopis ,
non postulantur per Aduocatos,
sed per ipsosmet Cardinales ; se-
cùs verò in eorum absentia .

Itidem * renunciatio Cardi- 23
nalatus , quam Franc. in cap. 1.
num. 3. vers. 6 per rationem , de

H 3 re-

118 CAPVT

renunciat. notat fieri in manibus Papæ illam recipientis, explicanda est in Consistorio secreto, vbi Cardinalium Creatio fieri solet, teste Parisio *de resignat.* lib. 8. quæst. 4. num. 1. dicente ita obseruatum fuisse tempore Alexandri VI. in renunciatione Cardinalatus facta per Cæsarem Borgiam, & num. 3. in peracta à Ferdinando Cardinali Medices Magno Duce Etruriæ tempore Sixti V. anno 1588. cum quo transit Iacobus Cohellius *de Notitia Cardinalatus* cap. 15. priuilegio 2. pag. 163. vers. tandem, quod etiam vidimus obseruatum Ferrariæ tempore Clementis VIII. anno 1598. in renunciatione, quam ibi

TERTIVM. 119

ibi fecit Cardinalis Albertus
Archidux Austriæ, Romæ ve-
rò à Ferdinando Cardinali Gon-
zaga Duce Mantuæ 16. No-
uembris 1615. sedente Paulo V.
deindè à Mauritio Cardinali Sa-
baudia sub Urbano VIII. & no-
uissimè à Camillo Cardinali
Pamphilio sub initio Pontifica-
tus Innocentii X.

Quæ * renunciatio fit me- 24
diante vno ex septem Seniori-
bus , eamquè pro Ferdinando
Medices egit D. Cæsar Mar-
silius Bononiensis Aduocatus
Consistorialis teste Parifio *dicto*
lib. 8. quæst. 4. sub num. 3. pro
Archiduce Austriæ D. Bernar-
dinus Scottus Mediolanensis,
mox Rotæ Auditor , ut legitur

H 4 in

120 CAPVT

in libro Camerarij fol. 31. in fine,
et à tergo, in principio; pro Du-
ce Mantuæ D. Nicolaus Zam-
beccarius Bononiensis iuxta ad-
notationem eiusdem libri fol.
129. à tergo; pro Principe Mau-
ritio D. Ioseph Bayla Pedemon-
tanus de Ciuitate Montis Rega-
lis. Aduocatus autem depu-
tandus est per Collegium, quam-
uis non detrectet in hoc mo-
rem gerere desiderio Cardina-
lis Renunciantis, ut seruatum
fuit in D. Zambeccario, qui die
24. Octobris 1615. ab ipso Col-
legio deputatus fuit in gratiam
Ducis Mantuæ, ut habetur dicto
libro Camerarij fol. 129. à ter-
go.

25. Praxis * verò hæc est. Ad-
uo-

uocatus Deputatus ut suprà accedit ad locum Consistorij induitus habitu Consistoriali, vñà cum procuratoribus constitutis ad petendum admissionem renunciationis, & cum illis in Consistorium secretum introducitur; ibiquè genuflexus post sedes Cardinalium è conspectu Summi Pontificis, sic orat. Beatissime Pater N. & N. talis Cardinalis apud S. V. oratores, eiusdem Cardinalis Procuratores in solidum hoc legitimo suffulti mandato ad resignandum in manibus S.V. Cardinalatus Dignitatem, habent ad S.V. & ad Sacrum Collegium litteras, quas, humiliter supplicant, ut recipere dignentur, illisque lectis benignè

au-

audire, quæ habent in mandatis.
Postea Procuratores prædicti di-
mitunt litteras in manibus
Summi Pontificis, quæ alta vo-
ce leguntur per Secretarium,
eisdemquè lectis Aduocatus ge-
nusflexus orationem habet, in
qua Summo Pontifici, & Sacro
Cardinalium Senatui exponit
desiderium, & causas renuncia-
tionis prædictæ, & in fine con-
cludit. Hi igitur hic præsentes
prostrati ad pedes S. V. & N.
talis Ecclesiæ S. R. E. Diaconi
Cardinalis Procuratores, eiusquè
nomine, ea qua decet humilitate,
in manibus S. V. dicti Cardina-
latus dignitatem, unà cum omni-
bus præminentijs, honoribus,
privilegijs, insignibus quibuscun-
que

què realiter, & cum effectu, purè, liberè, & simpliciter dimittunt, resignant, & renunciant, nec non regimini, & administrationi dictæ Ecclesiæ N. eodem nomine cedunt, S.V. humiliter, & instantissimè supplicant, ut admissionem, resignationem, renunciationem, & cessionem prædictas grato animo excipiendo dignetur admittere, sibique iuramenta quæcunque per eum præstata ratione dignitatis Cardinalatus, & præfatæ, aliarumquè quaruncunque Ecclesiarum; quibus adhunc usque diem præfuit relaxare, ac quacunque magis opportuna ratione, statui, conscientiæ, & securitati eiusdem Cardinalis prouidere, prout S.V.

ex

ex summa sua prudentia , &
benignitate censuerit expedire .
Quod verò reliquum est Pater
Beatissime N . multis quidem no-
minibus S. V. , & huic S. Sedi A-
postolicæ se adstrictum profitetur ,
sed ad vetera S. V. erga eum offi-
cia , & promerita magnus cu-
mulus accedet , si Sanctitas Vesta
his Reuerendissimis Dominis Affi-
fentibus eum à Cardinalatus mu-
nere , ut sperat , absoluerit , &
ut in altera vocatione , ad quam
eum Deus vocat diù , feliciterque
versari possit , suam sibi bene-
dictionem impertinerit . Absoluta
oratione Summus Pont. annuit ,
& admittit renunciationem de
consensu omnium Cardina-
lium præsentium , & vocantur
duo

duo Prothonotarii participantes, ut de hoc actu se rogent; quam historiam, & orationis formam per extensum refert
Paris. dicto lib. 8. quæst. 4.

Plerumquè etiam contingit, quod ab Oratoribus Principum, vel aliis habendus sit sermo in Consistorio secreto ad Summum Pont., & Sacrum Cardinalium Senatum, qui pariter habendus est ab uno ex septem Aduocatis Senioribus; nullus * enim præter illos ex immemorabili consuetudine admittitur ad loquendum cum Sanctissimo in Consistorio secreto; quod nostra ætate bis accidit, semel tempore Sixti V. cum oratores Regis Catholicci fuerunt admissi, ut nomi-

126 CAPVT

mine dicti Regis instarent pro
Canonizatione B. Bertrandi; tunc
enim illis assistentibus orauit
D. Horatius Burghesius Aduo-
catus Consistorialis, prout habe-
tur in libro Camerarij fol. 31. &
tenor instantiae ab illo tunc fa-
ctae refertur eodem libro fol. 32.
à tergo . Iterumquè die 4. Fe-
bruarii 1604. tempore Clemen-
tis VII. cum oratores Medio-
lanenses in eodem Consistorio
secreto supplicarunt pro Cano-
nizatione D. Caroli Cardinalis
Borromei, in quo solus eorum
nomine orauit , & loquutus fuit
D. Bernardinus Scottus Medio-
lanensis , ita mandante Cle-
mente VIII. auditis Iuribus Col-
legii , quod ex immemorabili
con-

TERTIVM. 127

consuetudine nulli præter ipsos
Aduocatos Consistoriales liceat
loqui coram ipso Pontifice in
Consistorio secreto, cuius facti
historia recensetur *diecto libro Ca-*
merarij fol. 30. à tergo. *ET* 31.
tenor verò orationis tunc habi-
tæ *ibidem* legirur fol. 32.

Præterea * quotiès conting- 27
ret, aliquam causam grauitissi-
mam pertractari coram Sum-
mo Pontifice, & Sacro Cardi-
nalium Senatu in Consistorio
secreto, tunc etiam soli Aduo-
cati Consistoriales admittendi
essent, sicut tempore Clementis
VII. obseruatum fuit in Causa
Henrici VIII. Regis Angliæ, si
quidem pro illius excusatore,
in eo admissus, & auditus fuit

D.

128 CAPVT

D. Sigismundus Dondolus Pistoriensis, cuius dicta excusatoria habebat typis impressa P. Nicolaus Riccardius Magister Sacri Palatii.

Hæc de Consistorio secreto.

- 28 In publico autem quod * pluribus ex causis haberi solet, vel scilicet gratia tradendi galerum Cardinalibus nouiter creatis, seu venientibus ad Curiam sine galero, vel pro audiendis Cardinalibus, qui redeunt à Legationibus ut Gomes. inquit *in Compend.* utriusque Signature col. 3: sub verf. redeundo. Ibi. Igitur dum ista; Vel pro excipiendis, & audiendis oratoribus Principum, & Rerum publicarum missis gratia præstandi debitum fia-

lialis obedientiæ obsequium
Summo Pontifici , ac Sedi Apo-
stolicæ , de quo meminit tam
Cæmoniale lib. I . sect. 13. cap.

9. De Receptione Oratorum , siue
Legatorum Regum, & Principum,
seu Rerumpublicarum fol. 58.
quam Scaccia de Iudic. lib. I .
cap. 69. num. 1. vers. huiusmo-
di; Vel in aduentu Regum, Ma-
gnorumque Principum iuxta
dictum Cæmoniale lib. I . sect.
13. cap. 2. de Receptione Regis
venientis ad Curiā fol. 55. à ter-
go , sub vers. surgat , cap. 3. De
Receptione Reginæ fol. 56. Vbi
tamen dicitur Reginam Daciæ
tempore Sixti IV. & Innocentij
VIII. non fuisse receptam in
Consistorio, sed à Collegio Car-

I di-

130 CAPUT
dinalium ductam ad domum
suæ habitationis; quamuis Pius
II. in suis Comment. lib. 7. pag.
mibi 328. referat, Carlottam
Reginam Cypri ad ipsum ve-
nientem publicè excepisse in
Aula Consistorij, ac deinde in
parte Palatij seorsim collocasse,
& Clemens VIII. in eodem
Consistorio exceperit Ferrariae
Margaritam Austriacam Regi-
nam Hispaniarum, & Sanctissi-
mus D. N. Alexander VII. di-
ctis exemplis inhærens Chri-
stianam Reginam Sueciæ cap. 4.
De Receptione Primogeniti Regis
eodem fol. à tergo, ac cap. 5, De
Receptione alicuius Principis E-
lectoris Imperij, siue alterius ma-
ximi Principis sub vers. Princeps
fol.

TERTIVM. 131

fol. 57. Vel demum prò Causis
Iudicialibus tantùm , vt idem
Cæremoniale refert. lib. 1. sect.
9. cap. 1. fol. 46. post medium
vers. Cum autem Consistorium .

In publico, * inquam , Con- 29
sistorio proprium , ac peculiare
manus Aduocatorum Consi-
storialium est orare , vt Cheru-
binus inquit ad dictam Consti-
tutionem . 62. Sixti V. Scholia
primo in fine , Proposendo scili-
cer causas , & Commissiones Iu-
stitiae , sicut habetur dicto Cæ-
remoniali lib. 1. cap. 2. De Ha-
bitu , & locis in Publico Consisto-
rio fol. 56. ibi, cùm autem Consi-
storum tenebitur prò causis Iudi-
cialibus tantùm , quod fieri con-
suevit à Pontificibus interdum ,

I 2 cùm

132 CAPVT

cum ob alias causas non tenetur,
Aduocatus proponens stans con-
tra Pontificis faciem, & causam
suam exponit, & in finem Cedu-
lam sue supplicationis inter se-
dentes in terra Curiales projicit,
qui illam ad manus ViceCancel-
larij transmittunt: Si quis est ex
alijs Aduocatis, qui contradicere
velit, & pro Aduersario respon-
dere, auditur; finita allocutione
Pontifex respondet per Verbum,
Placet, simpliciter, vel cum li-
mitatione, ut sibi videbitur, &
ViceCancellarius manu propria
signat supplicationem secundum
Pontificis responsum, & idem in
libro, quem penes se habet, scri-
bit &c. ac etiam lib. 3. sect. 2.
c. 27. De Secretarijs, & Aduocatis

in

TERTIVM. 133

in fine fol. 134. à tergo, ibi, In
publicis autem Consistorijs propo-
nunt Causas, ut superius dixi-
mus, cum de publicis Consisto-
rijs ageremus. Aduocatus pau-
perum primò proponit, vel Ad-
nocatus Fisci, si est etiam Fisca-
lis; meminitquè etiam dicto lib.

I. sect. 8. cap. 4. De Receptione
Nouorum Cardinalium ad oscu-
lum pacis fol. 40. à tergo, ibi, potest
proponi aliqua breuis causa per
Aduocatos. cap. 15. De Nuevo Car-
dinali veniente ad Curiā sine ga-
lero fol. 45, ibi, Deinde Aduocatus
Consistorialis proponit aliquam
causam, & paulò inferius, Ad-
nocatus autem prosequitur suam
causam. sect. 13. cap. 2. De Re-
ceptione Regis &c. fol. 55. à tergo

I 3 post

post medium, ibi, etiam si Pontifici placet, proponuntur ab Aduocatis aliqua causa, cap. 5. de Receptione alicuius Principis &c. fol. 57. ibi, proponetur aliqua causa ab Aduocatis. & cap. 8. De Receptione oratorum fol. 58. à tergo, ibi, deinde proponetur aliqua causa ab Aduocatis, cui in hoc subscribit Cohellius de Notitia Cardinalatus cap. 10. pag. 24. post medium.

Idemquè restantur Alphonsus Sotto antiquus glossator Regularum Cancellariæ super Reg. 25. Innocentij VIII. nunc 26. num. 13. ibi, & sic istæ Commissiones Iustitiae aliquando proponuntur in Consistorio publico per Aduocatos Consistoriales, ut

OMNIS

TERTIVM. 135

omnes videant Papam facere Iu-
stitiam cum æquitate, Staphileus
De litteris Iustitiae in præludio
num. 4. ibi, Commissiones namquæ
conceduntur aliquando per Pa-
pam in Consistorio publico, &
proponuntur per Aduocatos Con-
sistoriales, ut omnes palam, &
publicè videant Summum Ponti-
ficem Iustitiam ministrare, &
Gomes dicto compend. utrius-
quæ Signaturæ col. 4. in fine vers.
item quia Papa, qui tamen col. 1.
vers. sed ista impugnat ratio-
nem Sotti, & Staphilei, quia
Papa non indigeret demonstra-
tione benefacti, cum ex seip-
so soleat, & palam, & occultè
semper, & ubique Iustitiam mi-
nistrare, cumquæ hoc notum

14 sic

fit omnibus, non videtur neceſſarium, quod utatur ea demonſtratione in Consistorio publi-
co; quamobrem ſequenti verſ. veram rationem eſſe inquit, nē illa temporis intercapedine, qua Summus Pontifex ociosus expectat introductionem, & redditum Noni Cardinalis ē Cappella, vel Legati, aut Oratorum, videatur tem-
pus inaniter terere, ſed illic ad eſſe non ocioſe; quam cum priori Sotti, & Staphilei coniungit Scaccia de Iudic. lib. 1. cap. 65. num. 1. in fin.

30 Huiusmodi * verò Commiſſiones Pontifex conſueuit signa-
re alta voce per Verbum, Placer, ſimpliciter prolatum, vel cum limitatione, vt ſibi videtur, iux-
ta

TERTIVM. 137

tā dictum Cæremoniale lib. i.
sect. 9. cap. 2. post medium vers.
finita fol. 46. & notata per Go-
mes. dicto compendio utriusquè
Signaturæ col. i. vers. nam ex eo,
de quibus etiam intellexit Vita-
linus in Clement. abusionibus nu-
20. de pænit. & remiss. animad-
uertendo, quod Aduocatus Con-
sistorialis non debet plus effe-
& tualiter exponere verbo in
Consistorio publico Papæ, quam
contineatur in supplicatione
scripta, quam de mandato Pa-
pæ exhibit Cancellario, vel al-
teri Cardinali, quem deputet
super hoc Commissarium.

Consueuerant * quoquè in 31
Consistorio publico fieri proces-
sus generales, & pertractari Cau-
sæ

138 CAPUT

sæ Criminales, quod sane spē-
stabat ad Aduocatos Consisto-
riales, è quorum numero est
Aduocatus Fisci, cuius rei exem-
plum extat apud Vitalin. in Cle-
ment. 1. num. 8. & 9. de Iudic.
dum inquit num. 8. quòd in Pa-
latio, ubi Papa tenet publicum
Consistorium, fiunt processus ge-
nerales, subditque num. 9. sicut
sæpe vidistis tempore huius D.N.
Clementis VI. factum fuisse me
proponente, ut Aduocato sui Fi-
sci contra Benedictum Antipa-
pam, & reliquos Bartholomeistas
asserente Fulgos. in l. binos. in
fine C. de Aduocat. Diuers. Iudic.
quòd Antiquior Aduocatus Con-
sistorialium est Aduocatus Fisci
Ecclesiastici, & Vestrion in Praxi
lib.

TERTIVM. 139

lib. 2. cap. 8. Is utique est eiusdem Consistorialis ordinis, quod nouissimè repetunt Io. Ludovicus Gothofredus in *Anonthologia Cosmica lib. 1. tit. de Terris*, & Dominijs Pontificis Romani Rubr. Modus, & forma dominij nostri temporis num. 38. pag. 25. col. 2. post medium, ibi, Is autem Aduocatus est de numero, & ordine Consistoriali. Scannarolus Episcopus Sidoniarum De Visitat. Carcerat. lib. 1. cap. 4. ibi, eligitur ex ordine Aduocatorum Consistorialium, & Cohellius de Notitia Cardinalatus cap. 45. vers, sed tandem. Idem de processibus prædictis testatur Gomes. dicto compend. utriusque Signaturæ col. 3. vers.

nam

140 CAPVT

nam hic mos ; quarè cauetur in
Constitutionibus antiquis Colle-
gij , quòd in propositione Cau-
sarum facienda in Consistorio
publico nullus aliis admitti de-
beat , quàm Aduocatus ritè , &
rectè receptus , & admissus , &
quòd in eo seruetur ordo , &
forma Constitutionis Benedicti
XII. incipiens , Ad perpetuam
rei memoriam .

Cæterum nostra ætate exo-
leuit mos iste proponendi veras
commissiones , agendiquè ve-
ros processus criminales , succe-
sitquè * stylus habendi Oratio-
nes , in quibus Aduocati Consi-
storiales ex arte , & ingenio con-
fingebant casus crudeles , & a-
troces , quos sophocleo cothur-

32

10

no durioribus verbis exagerabant, eosdemque concipiebant instar commissionum, quibus instabant penes Summum Pontificem, ut causas enarrati delicti committeret, sicut testantur Gomes. dicto compend. vtriusque Signaturæ col. 1, vers. quas ex arte. Vestr. dicto lib. 2. cap. 18. num. 2. in fine, vers. & in publicis, & Scaccia de Iudic. lib. 1. dicto cap. 65. num. 1. vers. hodie.

Quem stylum in meliorem formam immutauit sapientissimus Pontifex Urbanus VIII. sicut in libello Decretorum Congregationis sacrorum Rituum eius Iussu edito Anno 1642. legitur pag. 62. cum seq. in hæc verba.

Item

Item demandatum est, ut decla-
mationes de rebus prophanis, &
plerunque de atrocioribus crimi-
nibus confictis, & imaginarijs,
que fieri solebant in Consistorio
publico ab Aulae Consistorialis Ad-
uocatis, quando Legati Sedis A-
postolice in eorum reditu ad Vr-
bem excipiuntur in eodem Consi-
storio, vel quando per Summum
Pontificem traduntur pilei Car-
dinalitij nouis Cardinalibus crea-
tis, vel admittuntur Legati Prin-
cipum ad præstandam obedien-
tiā Sedi Apostolice, abrogentur
33 omnino, & earum * loco subra-
gentur Propositiones Causarum
Seruorum Dei, qui fama sancti-
tatis conspicui merentur ad scribi
in numero Sanctorum, siue Bea-

TERTIVM. 143

torum, pro quibus poterunt insta-
re apud Summum Pontificem
Aduocati, petendo committi, pro-
sequi, vel expediri respectuē
causas arbitrio Sanctitatis Suæ.

Norandum * tamen erit ad 34
praxim, quod D. Decanus non
nisi ad eius libitum propone-
bat huiusmodi causas iuxta de-
cretum Collegij relatum in pro-
tocollo Curtij Saccocciae fol. 184.
tenoris infraſcripti, nem pè, die
18. Maij 1556. Collegialiter con-
gregati Domini Aduocati unani-
mi consensu decreuerunt, et or-
dinarunt, quod D. Decanus mo-
dernus, et pro tempore existens
non teneatur proponere in Consi-
storijs publicis causas Consistoria-
les Criminales, nisi ad eius libi-
tum

144 CAPVT

tum, & voluntatem: reliqui vero Aduocati, tam seniores, quam iuniores, debent illas proponere alternatim incipiendo scilicet ab antiquiore ex senioribus post Decanum Collegij, mox à Decano iuniorum, deinde ab altero seniore, qui tertius sit à D. Decano Collegij, postea à secundo ex iunioribus, inde à seniore, qui quartum locum obtineat, deinde à tertio ex iunioribus, & post illum ab eo, qui quinto loco sedeat, successuè à quarto iuniorum, mox à seniore, qui sit sextus à D. Decano Collegij, postea à nouissimo iuniorum, ac demum à septimo seniorum. nullus * autem ab hoc munere immunis existit, etiam si Prælaturam retineat cum Ad-

Aduocatione Consistoriali , nisi
ex decreto totius Collegij liber
fiat , excepto * nunc fidei Pro- 36
motore , qui pro suo munere
tenetur in singulis protestari de
legitimè protestandis , priùs quā
Summus Pontifex proferat ver-
ba Rescripti ; extra ordinem ve-
rò causas prædictas proponere
tenetur nouissimus Aduocato-
rum , cui altera immediate se-
quens à prima , quam post eius
admissionem audiuit , omnino
desertur , prout etiam Aduoca-
tus de numero septem senio-
rum effectus , qui primam ora-
tionem immediate sequentem
extra ordinem habere debet , ob
eius ingressum in numerum se-
ptenarium .

K Ta-

37 Talisque ordo est obseruan-
dus in earum propositione;
nam post obedientiam à Car-
dinalibus præstitam Summo
Pontifici in Confistorio publi-
co , Aduocatus propositurus
causam , siue Commissionem ,
ut suprà, sistit antè solium Sum-
mi Pontificis è conspectu illius ,
medius inter D. Decanum Col-
legij manentem à dexteris , o-
limquè à sinistris Procuratorem
Generalem Fisci Pontificij , nunc
verò Promotorem fidei , qui
Aduocatus præ manibus tenere
debet papyrus Commissionis
cæteris Aduocatis circumstan-
tibus , & facta genuflexione
primum suæ orationis versicu-
lum eloqui , mox autem filet ,
quia

qui à Cardinali, vel Legato mit-
tuntur duo Diaconi , vt illos
introducant in Consistorium ,
Oratoribus verò Patriarchæ, Ar-
chiepiscopi , vel Episcopi assi-
stentes , post quorum discessum
iterata genuflexione prosequitur
iàm cœptam orationem, donec
Cardinales, Legati , vel Orato-
res Consistorium ingressi fue-
rint , quibus ingressis , si Lega-
ti , vel Oratores sint , orationi
finem imponet , & genuflexus
cum Procuratore Fisci olim in-
stabat vt infra . Quare supplicat
deuotus Sanctitatis Vestræ ora-
tor N. Fisci , & Cameræ Apo-
stolicæ procurator generalis , vt
Causam , & Causas huiusmodi
&c. Et Summus Pontifex alta

K 2 vo-

148 CAPVT

voce respondebat. Placet. Nunc autem relatis precibus Principum, & aliorum postulantium fieri talem Beatificationem, vel Canonizationem, instat pro ilius commissione, prosecutio ne, vel expeditione; aduersus quam Promotor fidei protestatur opponendo ea, quæ singulis appositiè congruunt, & successivè Summus Pontifex alta voce solet ita rescribere, Audiat Congregatio Sacrorum Rituum, & nobis referat. At si Confessorium habeatur pro galero tradendo Cardinali nouiter creato, Aduocatus illo Confessorium ingresso, expectabit donec idem cum cœteris Cardinalibus inde discedat versus facel lum;

TERTIVM. 149

lum , gratiâ ibidem legendi , &
iurandi Constitutiones Aposto-
licas , quibus recedentibus pro-
sequitur orationem inchoatam
usquè ad eorum redditum in
Consistorium , quo secuto ge-
nusficit , & instat pro commis-
sione Causæ ut supra .

Olim quoquè animadueren-
dum erat ab Aduocatis , nè in
eorum declamationibus immi-
scerent aliqua tangentia ordi-
nem , vel Dignitatem Episco-
palem , seu miracula , aut In-
dulgentias , vel similia , quæ
aures Pontificis , & Auditorum
quoquomodo lædere potuif-
fent ; Nam cum Aduocatus ,
qui orauerat in Consistorio ha-
bito 23. Decembris 1600. di-

K 3 xif-

150 CAPVT

xisset quædam aduersus Episcopum Germanum , ac de miraculis , Clemens VIII. præcepit Gubernatori Vrbis , ut admoneret Collegium , quòd imposterum casus proponendos in Consistorio assumeret à Procuratore Fiscali , quem ordinem postea reuocauit ad preces Collegij , iussitquè nihil innouari , prævia tamen promissione ipsius Collegij , quòd in orationibus futuris non apponenterunt tangentia Episcopos , miracula , Indulgentias , & similia , cuius rei historia enarratur *in libro Camerarij* fol. 17.

38 Hodie * verò obseruanda sunt contenta in instructione , quam Secretarius Congregatio-

nis

TERTIVM. 151

nis Sacrorum Rituum de man-
dato Vibani VIII. misit Aduo-
catis Consistorialibus , de his,
scilicet , quæ in proponendis
Causis Beatificandorum , seu
Canonizandorum loco com-
mentitarum abolitarum de-
bent imposterum obseruare .
Primò , quòd electio causarum
spectet ad dictam Congregatio-
nem , & vnicuique Aduocato
per turnum detur cedula Serui
Dei , cuius causam proponere
debeat . Secundò , quòd per
octo dies ante propositionem
causæ in Consistorio aptentur
ea , quæ Aduocatus dicere pa-
rauerit ad limites dictæ instru-
ctionis . Tertiò , De Miraculis
in indiuiduo nihil afferatur , sed

LXXXVII K 4 Ad-

152 CAPVT

Aduocatus narrando serieū vi-
tæ agat solummodo de virtuti-
bus ; de miraculis autem in ge-
nere tantum . Quartò , eidem
quoquè liceat agere de fama san-
ctitatis à die obitus usquè in
præsens , referendo asperitatem
vitæ , vigilias , orationes , ieiu-
nia , eleemosinas , disciplinas ,
aliaquè opera meritoria à Bea-
tificandis patrata . Quintò , si
militer de Populorum concur-
su ad sepulchrum , de oblatio-
nibus , ac de instantijs multi-
plicatis Principum virorum .
Sextò , pariter de gloria militan-
tis Ecclesiæ in Beatificationi-
bus Sanctorum , deque excita-
tione ad heroicas virtutes eo-
rundem exemplo . Septimò ,
quòd

quòd Aduocatus proponens ha-
beat , & teneat in manibus
Commissionem in forma si-
gnandi , ad esse etum illam re-
laxandi cui Sanctitas sua man-
dabit . Octauò , quòd Promo-
tor fidei , cùm semper esse de-
beat de Collégio Aduocatorum
Consistorialium , immunis sit à
propositione dictarum Causa-
rum ; esset enim inconueniens ,
eum , qui ratione sui officij op-
ponere debet Processibus Bea-
tificandorum fabricatis , seu fa-
bricandis , ad hoc ut in rē tanti
momenti veritas elucescat , præ-
stare in eisdem Causis suum fa-
uorabile patrocinium .

Nec memoriæ gratiā vide-
tur omittendum , quòd Colle-

gium

154 CAPVT

gium semper studuit, nè peruetus mos proponendi per viam Commissionis loco supplicis libelli immutaretur; quarè cum die 13. Martii 1597. Clemens VIII. mandasset Collegio, vt in singulis Consistoriis publicis declamarent duo Aduocati unus ad offensam pro Fisco, alter ad defensam pro Reo, Collegium hoc auditio eidem supplicauit, & obtinuit, nihil de stylo, ac more antiquo innouari ut legitur in libro Camerarij fol. 2. à tergo.

39 Prout etiam * quòd Fiscus Apostolicus singulis Aduocatis proponentibus prò honorario soluit aureos decem ponderis, vt aiunt, veteris, quorum manda-

TERTIVM. 155

datum sit à Notario Charitatis
inseruienti Gubernatori Vrbis,
& subscribitur ab eodem Guber-
natore, & Procuratore Fisci, &
dirigitur soluendum Deposita-
rio generali Cameræ Apostoli-
cæ, illud soluenti ex prouenti-
bus maleficiorum.

Vnde * liquet, Aduocatos 40
Consistoriales iure optimo pos-
se dici Referendario, Sacri Con-
sistorii, iuxta opinionem glo-
fæ in Authent. de Referendarijs
Sacri Palatij nouella. 10. Verb.
Referendarijs, dum inquit, e-
rant autem Referendarij Aduo-
cati in Curia Principis dicti ex
eo, quod referunt vices hominum
coram Principe, quam sequuti
sunt Rebuff. in l. detestatio 40.

§. ser-

156 CAP VT

§. serui appellatio, in fine vers.
Referendarij ff. de verbor. signifi-
cat. Alberic. in dictionario verb.
Referendarij, Cassançus in Ca-
thalogo gloriae mundi part.7, con-
siderat. 11. vers. hi enim, ibi,
qui dicuntur Referendarij, idest
Aduocati Sacri Palatij; hinc
Gambar. de Officio, & author.
Legat. lib. 1. rubr. qualiter Le-
gatus se gerere debeat, cum Pro-
uinciam est ingressus num. 31.,
inquit, Referendarios in Aduoca-
torum genere reponi, ac magis
ad rem nostram Martinus Lau-
dens. in tract. de Official. Domin.
quæst. 59. notat Referendarios
non esse simplices Aduocatos, sed
illos qui sub certo numero con-
stituti sunt, ad proponendum Com-
mis.

TERTIVM. 157

missiones ; quod profectò in omnibus conuenit Aduocatis Consistorialibus, iustè propterea recensendis inter Referendarios .

Qua ratione * Collegium Ad-
uocatorum Consistorialium su-
biacet ViceCancellario , qui in
concernentibus Iustitiam , &
Commissiones causarum olim
præcipuum locum obtinebat in
Curia Romana , quod etiam
animaduertit Æneas Sylvius
tunc Præsbyter Cardinalis tit.
Sanctæ Sabinæ , & Episcopus
Senensis ad Pontificatum mox
euectus sub nomine Pii Secundi
in Apologetica Ad Martinum
Mayer pag. mihi 737. ibi, Alterum
est officium Vicecancellaria-
tus &c. Vicecancellario subser-
uiunt

158 CAPVT

uiunt Auditores, &c. & Aduo-
catorum nobilis ordo &c.

42 Præterea * conuocatur Con-
sistorium publicum pro Canon-
izatione Sanctorum, sicut præ-
ter Cæremoniale asserit Cohel-
lius de Notitia Cardinalatus
cap. 15. Congregatione 1. pag. 42,
in fine, & in his publicis Con-
sistoriis ut plurimùm Sancto-
rum Canonizationes præfigun-
tur, in quibus Aduocatus Con-
sistorialis consueuerat olim in
principio petere à Summo Pon-
tifice, vt circa merita Canoni-
zandi audirentur Prælati, qui
erant sex, aut octo, & succe-
sivè narrantes merita Canoni-
zandi, & supplicantes pro illius
canonizatione, postmodum ip-
se -

TERTIVM. 159

semper Aduocatus supplicabat ,
ut canonizatio decerneretur ,
sicut ex antiquis Codicibus re-
fertur ex Cæremoniale lib. I.
sect. 6. cap. 1. de Canonizatione
vnius Sancti vers. in huiusmodi
Consistorio, fol. 31. Nunc autem
post obedientiam de more præ-
titam Summo Pontifici * , Ad- 43
uocatus Consistorialis cœteris
circumstantibus in habitu Con-
sistoriali longa oratione propo-
nit vitam , gesta , & miracula
Canonizandi , & in fine genu-
flexus supplicat nomine Principium ,
& Populorum instantium
pro dicta canonizatione , talem
à Sanctitate sua adscribendum
esse in catalogum Sanctorum
Christi , decernendumquè , vt
à

à cunctis fidelibus pro Sancto
veneretur; Et Pontifex auditio
Aduocato, per organum eius
Secretarii Domestici laudat fa-
cundiam illius, subdens liben-
ter audiuisse tam miranda præ-
conia talis Serui Dei, velle ta-
men super hac re maturius cum
Fratribus suis deliberare, arquè
ideo hortari, ac monere om-
nes, ut diuinam clementiam
implorent; quatenus dignetur
inspirare in mente sua, Fra-
trumque suorum S. R. E. Car-
dinalium, ac omnium Prælato-
rum, quorum consilio in tanto
negotio usurpus sit, ea, quæ Di-
uinæ Maiestati placitura sunt,
nequè permittat suam sanctam
Ecclesiam errare; Prælatos verò

ad-

TERTIVM. 161

admonet, quod super his de-
beant cogitare, ut cum requi-
fici fuerint, mature possint re-
spondere; hisque dictis finitur
Consistorium, quae ad amissim
leguntur *dicto cap. i. vers. fit*
post hæc publicum Consistorium
fol. 30. à tergo, & 31. ac re-
petuntur ab Angelo Roccha de
Canonizatione Sanct. cap. 37.
Rubr. de Consistorio secundo, &
Lezana consult. i. num. 71.

Electio * talis Aduocati hoc 44
modo per Collegium fit; Agen-
res enim pro Canonizatione
porrigunt libellum supplicem
D. Decano super illius electio-
ne, eoque lecto Collegialiter, fit
deputatio, sicut obseruatum
fuisse in Canonizatione D. Ca-

L roli

162 CAPVT

roli Borromei legitur in libro
Camerarii die 26. Ianuarii
1610. fol. 83. à tergo, pro qua
electus fuit Cardinalis Iulius
Roma Mediolanensis tunc Con-
sistorialis Aulæ Aduocatus.

45 Et quia * post Consistorium
publicum, celebratur semipu-
blicum, quod superiùs dictum
fuit esse speciem secreti, con-
uocatis vltra Sacrum Colle-
gium omnibus Prælatis Curiæ
scilicet Patriarchis, Archiepi-
scopis, Episcopis, & Abbatibus,
ad quos tantum pertinet votum
proferre, cui interesse debent
etiam Prothonotarii, ut rogen-
tur de gestis, & Auditores Ro-
tæ, qui fuerunt Commissarii,
ut tanquam informati explicitent

si

TERTIVM. 163

si quid esset declarandum , &
Procurator Fiscalis rogaturus
dictos Prothonotarios ; in hoc
etiam suum munus obire so-
lent Aduocati Consistoriales ;
nàm Summus Pontifex breuiter
proponit ad quid fuerint vocari,
deinde si placet mandat per Ad-
uocatum , qui orauit in publico
summatim repeti vitam , &
miracula Canonizandi cum
probationibus desuper sumptis ;
post quæ ipse Pontifex narrat
quanta cum diligentia , & fide
inquisitio , & processus super hac
re factus sit , de multiplici , &
canonica attestatione , de instan-
ti Principum , & Populorum
postulatione , ac demum con-
scientiam illorum onerando ex-

L 2 qui-

164 CAPVT

quirit singillarim à quolibet
suam in ea re sententiam , cum-
què omnes illam proulerint ,
gratias agit de bono consilio ,
eosdemquè hortatur , vt orent
Deum , nè sinat in tanto nego-
tio ipsum errare , sicquè om-
nes recedunt iuxta relata in Cæ-
remoniali dicto cap. 1 . vers. post
hec cum placuerit fol. 31. Ideo-
què Leo X. in Consistorio se-
mipublico habito die 13. Apri-
lis 1519. pro Canonizatione
Sancti Francisci de Paula, iussit
Angelo de Cæsis , vt summa-
tim repeteret dicta ab eo in
præcedenti publico , idemque
obseruavit Adrianus Sextus in
semipublico habito die 29. Maii
1523. pro Canonizatione San-

cto-

ctorum Antonini, & Benonis,
ut respectuè legitur in actis Con-
fistorialibus, quæ seruantur pe-
nès Cardinalem Vicecancellaria-
rium fol. 79. & 121.

Nequè prætermittendum vi-
detur quòd idem Aduocatus in
Basilica Principis Apostolorum,
seu alia Canonizatio celebratur,
priusquam Summus Pontifex
pronunciet sententiam Cano-
nizationis, ter genuflexus ante
solium Summi Pontificis no-
mine Principum, & Populo-
rum, qui de ea re scripserunt,
instat pronunciari, & declarari
in Sanctorum Cathalogo ad-
scribendum, vt Sanctum ve-
nerandum à Christi fidelibus
iuxta formam relatam per Cæ-

L 3 re-

166 CAPVT

remoniale lib. 1. sect. 6. cap. 2.
fol. 32. vers. deinde Angel. Roc-
cham *De Canonizatione Sancto-
rum* cap. 38. sub *Rubr. Canoni-
zationis Decreti forma*, & Le-
zanam dicto *Consult.* 1. num. 72.

¶ 73.

Et quia ex superius dictis
constat de genere Consistoria-
lium esse Causas Beatificationis,
& Canonizationis Seruorum
Dei, non videtur alienum ab
hoc titulo lectores admonere,
quod prius Aduocatus Fisci Pon-
tificij oppositoris partes imple-
bat, respondendo de iure quo-
ties requirebatur à Commissa-

46 riis Apostolicis. Verum quia
mox Urbanus VIII. voluit in
eiusmodi causis seruari ordi-
nem

TERTIVM. 167

nem iudiciarium , & in singulis
actis citari Promotorem fidei
iuxta formam Brevis ab ipso
concessi , talem prima vice suis
litteris datis 11. Ianuarii 1631.
Pontificatus Octauo , impres-
sisque in libello Decretorum
Congregationis Sacrorum Ri-
tuum pag. 34. cum tribus se-
quentibus , constituit Antonium
Cerrum sub hac forma. Te , qui
nostræ Consistorialis Aulæ , &
Fisci , & Cameræ Apostolicæ
Aduocatus existis &c. In Pro-
motorem fidei &c. Apostolica
authoritate tenore præsentium
deputamus &c eoquè defuncto
similibus litteris datis 10. Mar-
tii 1642. Petrum Franciscum
de Rubeis Genitorem meum;

L 4 ac

ac ut omnibus palam faceret
suæ mentis fuisse , ut huiusmo-
47 di * officium Promotoris fidei
esset perpetuò addictum Col-
legio Aduocatorum Consisto-
rialium , iussit in instructione
eisdem missa apponi verba su-
periùs relata ; quod Promotor fi-
dei , cum semper esse debeat de
Collegio Aduocatorum Consisto-
rialium &c.

De

De Admissione , ac Ordine
Sedendi in Conciliis
Generalibus .

CAPVT QVARTVM .

1. **Q**uae personæ admittan-
tur in Concilijs Gene-
ralibus .

2. Causæ admittendi in Conci-
lijs Generalibus sunt doctri-
næ , ac ministerij .

3. Aduocati Consistoriales ad-
mittuntur in Concilijs Genera-
libus causa doctrinæ .

4. Ordo , quo sedent Aduocati
Con-

170 . CAPVT

Consistoriales in Concilijs Generalibus.

- 5 Aduocati Consistoriales, qui interfuerunt Concilio Constantiensi. Qui Florentino nu.
6. Qui Lateranensi num. 7.
Qui Tridentino num. 8.

I N Conciliis genera-
libus * vltrà Prælatos
Ecclesiæ habentes vo-
cem decisiuam, ad-
mittuntur etiam alii tām Cleri-
ci, quām Laici ex causis relatis
à Card. Turrecremata in sum-
ma de Ecclesia lib. 3. cap. 15. sub
vers.

vers. & tamen , duas præ cæteris
recensente * , Alteram gratiâ
doctrinæ , & eruditionis , Al-
teram gratiâ ministerii , cui si-
cut adscribi potest admissio Pro-
thonotariorum Apostolicorum ,
Clericorum Cameræ , & Secre-
tariorum , pro excipiendis , re-
digendisquè in publicam for-
mam geltis Concilii , Subdiacono-
rum , Auditorum Rotæ , Ac-
colithorum , aliorumquè Offi-
cialium Papæ , qui enumeran-
tur in Cærimoniali Romano
lib. I. sect. 14. cap. 4. De Diuer-
sis Officialibus Concilij , & cap. 5.
ordo sedendi in Concilio fol. 60.
& à Card. Jacobatio de Concilio
lib. I. art. 5. tract. tom. 13. part. I.
fol. 208. à tergo , & 209. Ita-

prio-

3 priori * causæ adscribenda est
 admissio Aduocatorum Consi-
 storialium, quorum vna cum
 prædictis meminit Thomas
 Campegius Episcop. Feltensis
De Concilio cap. 15. num. 23. di-
cto tom. 13. part. 1. fol. 407. ibi
De Prothonotarijs, Auditoribus
Rotæ, Aduocatis Consistorialibus,
 & alijs plerisque, qui *Officiales*
 sunt, & demandato sibi muneri
 occupati, non est nobis sermo, sed
 4 si qui sedere deberent *, feruan-
 dus esset mos, qui seruatur in
Capella Apostolica, si Pontifex
 præfens fuerit: si absens, sedebunt
Prothonotarij post Generales, de-
 inde *Auditores Rotæ, postea Theo-*
logi & Doctores, cæterique ordi-
ne suo.

Qua-

Quare in actis Concilii Fer-
rariensis, & Florentini celebra-
ti sub Eugenio Quarto, & col-
lectis à Card. Horatio Iustinia-
no part. i. titulo. *Auuisamen-*
ta DD. Deputatorum de modo
confedendi in hoc Sacro Concilio
Ferrariensi pag. 56. in fine, &
57. in princ leguntur hæc verba.
Generales vero Ordinum Mendic-
antium, Oratores Vniuersitatis
Studiorum, Subdiaconi, Auditio-
res Palatiij, & Auditor Cameræ,
Clerici Cameræ Apostolice, Aduo-
cati Consistoriales, Procuratores
Episcoporum, & Prælatorum
absentium, Procuratores Capitu-
lorum, Doctores, & Licentiati
locum habent, prout in Constan-
tensi, & Basileensi Concilijs ha-
bue-

174 CAPVT

buerunt, & tenuerunt. Et part.
2. eorumdem auctorum post ad-
uentum Græcorum, quæ per
collationes exceptit Andreas de
Sancta Cruce Patritius Roma-
nus, & Apostolici Consistorii
Aduocatus collatione 1. sub num.
3. pag. 72. dicitur, Summus Pon-
tifex aderat mitra gemmata, ac
sacris indutus vestibus, simili-
terque Cardinalibus Episcopis,
& Præsbyteris stantibus mitra
dempta, quibus absquè ornamen-
to alba erant, Cardinalibusue
Diaconibus, Diaconorum vestibus
albaque mitra, cæteris Patriar-
chis, Archiepiscopis, & Episco-
pis ornamento Cardinalium Epi-
scoporū more confidentibus: Pro-
thonotarijs, Correctore, in scabel-

lo

lo per transuersum de dextera ad
sinistram Ecclesiae partem disposi-
to, ordinatis, nobisue Aduocatis
nostro ordine ad eorum pedes in
graduum summitate locatis; Au-
ditoribus, Clericis Cameræ ad
Pontificis pedes propè terram ma-
nentibus. Hic fuit Latinorum
modus, ordo, formaue in p̄dicto
Conuentu.

Quæ autem dicta sunt con-
firmantur, quia in Constantien.
si* sess. 5. Ioannes XXIII. de-
putauit Aduocatos eiudē Con-
cili Magistros Petrum de An-
charano vtriusque Iuris, Simo-
nem de Perusio Iuris ciuilis
Raphaelm de Fulgois vtrius-
què Iuris, & Ardecinum de No-
uaria Iuris ciuilis Doctores, yr
le-

176 CAPVT

legitur tom. 7. Concil. Bimij part.
2. pag. 1002. circa medium , &
post electionem Martini V.con-
stat eidem Concilio intertusse
Augustinum Lantes de Pisis Sa-
cri Confistorii , ac Fisci Pontifi-
cii Aduocatum sess. 42. in fine
pag. 1116. sess. 44 post Decre-
tum de loco futuri Concilij pag.
1118. & sess. 45. in absolutione
eiusdem Concilij pag. 1119.

Et quia in præcessente Floren-
tino * sub Eugenio IV. præsen-
tes fuerunt decem Aduocati
Confistoriales , nempè Sanctes
de Viuiianis , Antonius de Caf-
farellis , Andreas de Santa Cru-
ce , Orlandus de Florentia no-
minati part. 1. pag. 58. Iustinus
de Planca , Ioannes de Baron-
cel-

QVARTVM. 177

cellis, Genesius de la Porta, Antonius de Rosellis, Angelus de Boncionis, & Bruno de Bononia expressi pag. 62.

In Lateranensi * verò sub Iulio II. sess. 1. Paulus de Planca, Iustinus de Carosijs, Angelus de Cæsis, Ioannes Baptista de Senis, & Melchior de Baldasslinis ut legitur tom. 9. *Concil. Bimij* pag. 23. col. 1. 7

Ac demum in Tridentino * Scipio Lancellottus, qui mox Rotæ Auditor, & S. R. E. Cardinalis creatus fuit, sicut legitur in *Cathalogo Patrum post illud impresso Rubr. Doctores legum pro Sacro Concilio*, 8

M De

De Iure Doctorandi.

CAPVT. QVINTVM.

- 1 **S**tudium generale Iuris
diuini, & humani de-
bet esse ubi cunquè est Römana
Curia.
- 2 Studium generale Romanae
Curiæ non potest dici studium
Vrbis ut Vrbis.
- 3 Curia Romana dicitur esse
ubi Papa residet :
- 4 Studium generale Romanae
Curiæ est segregatum, & di-
stinctum à studio generali Ci-
ui-

QVINTVM. 179

*uitatis, in qua residet Roma-
na Curia.*

- 5 *Studium Romanæ Curiae re-
præsentatur per Collegium Ad-
uocatorum Consistorialium.*
- 6 *Collegio Aduocatorum Consi-
storialium competit ius docto-
randi in utroque Iure ex Pon-
tificijs, & Imperialibus pri-
uilegijs, & ex antiqua consue-
tudine priuatiuè quoad omnes
per Constitutiones Iulij III.
Sixti V. & Clementis VIII.*
- 7 *Facultas S. R. E. Cardina-
lis Camerarij, Gymnasiique
Almae Urbis Cancellarij repræ-
sentatur per Collegium Aduo-
catorum Consistorialium.*
- 8 *Collegium Aduocatorum Con-
sistorialium confert lauream*

M 2 Do-

180 CAPVT

Doctoratus modica impensa
sequentibus Romanam Curiam:
pauperibus verò gratis &
num. 9.

I

X. c. 2. de Privilieg
in 6. Indubium est
apud Sedem Apo-
stolicam ubi-
què fuerit Curia
Romana, vigere studium gene-
rale Iuris Diuini, & Humani,
videlicet Canonici, & Ciuilis,
ideo statutum in Concilio Lug-
dunensi ab Innocentio Quarto
Pontifice renunciato Anagniæ
8.

8. Kalend. Iulii 1243. vt con-
fluentes de diuersis Mundi par-
tibus ad dictam Curiam quasi
matrem, studendo proficerent,
moraquè eisdem esset fructuosa,
cui in Concilio Viennensi Cle-
mens V. Pontifex electus Peru-
sij nonis Iunij 1304. ad fidei
propagationem inter infideles
adiecit Scholas linguarum Hæ-
braicæ , Arabicæ , & Chaldææ
prout in Clem. i. *de Magistr.*
glossaque idem de Græca censuit
dicto V. Hebraicæ, ex quo Græ-
ci hodiè sunt schismatici, quod
studium glos. prima *dicti c. 2.*
negauit * posse dici Vrbis Ro-
mæ , vt Vrbis , cum sit Curiæ
Romanæ , quæ non accipitur
pro Ciuitate Romana , nisi qua-

2

M 3 te-

tenus in ea sit Curia , quam Ré-
gentes huiuscemodi Studium
omnino sequi debent , adeo ut
in c. præsenti 34. de Præbendis
3 illa * dicatur esse , vbi est Sedes
Apostolica , hoc est vbi ipse Pa-
pa resideret , iuxta expositionem
glossæ in *Extravaganti execrabilis*
Ioannis XXII. V. Romanæ Eccle-
sie sub vers. facit De Præbend.
Speculat.tit.De legato §. final.nu.
5. post medium vers. cum tamen ,
& Stephani de Gaeta in can. ad
limina 30. quæst. 1. num. 2. Quo
circa ex dicto axiomate , quòd
Curia Romana vbi cunquè sit
habet Studium generale exæ-
quandum aliis Studiis Regiis ,
Vitalin. infert dicta Clem. 1. sub
num. 23. & 24. De Magistris ,
quòd

quòd in Ciuitate Auenionensi ,
vbi tunc Curia Romana reside-
bat, aderant duæ Vniuersitates
discretæ inter se , nempe stu-
dium Ciuitatis Auenionensis re-
gulandum quoad Doctores ibi
actu legentes , & scholares stu-
dentes secundùm statuta Vni-
uersitatis eiusdem Ciuitatis ; &
studium* Romanæ Curiæ ab illo
penitus segregatum , quoad le-
gentes , & audientes occasione,
vel causa ipsius Curiæ, cuius sepa-
ratam Vniuersitatem ipsi fa-
cerent , subdens , quòd si con-
tingeret , Curiam Romanam re-
sidere in Ciuitate Parisiensi , O-
xoniensti , Bononiensi , aut Sa-
lamantina, concursus Studii Cu-
riæ Romanæ cum altero Studio

184 CAPVT

dictarum Ciuitatum, non di-
minueret prouisionem præsatæ
Clem. quia non commiscentur
simul, vt ratione loci iudicen-
tur vnum dumtaxat, sed dicen-
da sunt duo Studia verè separata
inter se.

Hoc autem studium Curiæ
Romanæ, quod semper debet
esse penès Sedem Apostolicam,
idest vbi Summus Pontifex re-
sidet, sicquè Romæ tanquam
diuinitus electæ pro tali residen-
tia, Hoc * inquam Studium re-
præsentatur per Collegium Ad-
uocatorum Consistorialium,
quos propterea facere Vniuer-
sitatem Studii Romani asseruit
Staphilæus *De Prærogatiis expe-
ctantium Rubr. In studio gene-
ra-*

QVINTVM, 185

rali, an comprehendatur licen-
tiatus sub nomine Doctoris num-
22. pag. mihi 243. Eademquè
ratione * Collegio Aduocato- 6
rum Consistorialium diuersis
priuilegiis, & ex antiqua con-
fuetudine dicitur competere ius
creandi Doctores, & conferen-
di insignia Doctoratus in utro-
què Iure tam Cæsareo, quam
Pontificio à Vestrio in Praxi lib.
2. cap. 18. ibi. *Huic ordini in-*
numera per Summos Pontifices, &
Imperatores concessa sunt priui-
legia, præsertim laurea Doctoris
in utroquè Iure, Cæsareo scilicet,
& Pontificio doctos iuuens or-
nandi, Petro Gregor. Tholosan.
Syntagma Iuris lib. 49. cap. 6. nu.
10. ibi, quibus multa priuilegia

in-

186 CAPVT

indulta sunt, veluti laurea Do-
ctoris in utroquè Iure Cæsareo, &
Pontificio ornandi, & Julio III.
Constitutione 16. §. 1 ibi, Vestro
Collegio Doctores in utroquè Iure
Ciuitati, & Canonico creandi, &
illis insignia conferendi ex diuer-
sis priuilegijs, & antiqua consue-
tudine ius, facultas, & potestas
7 competunt, & in quibus * etiam
potestas sanctæ Romanæ Ecclesiæ
Camerarij, Gymnasiique Almae
Urbis nostræ Cancellarij pro tempo-
re existentis repræsentatur; quam
facultatem creandi Doctores pri-
uatiuē quoad omnes alios am-
plissimis clausulis, ac decretis ibi
munitam confirmavit, & in-
nonauit Sixtus V. Constitutione
62. §. 4. quibus Rota coram Se-
raph.

raph. *decis.* 1271. censuit non
fuisse derogatum per simile pri-
uilegium Doctorandi ab eodem
Sixto concessum Collegio Pro-
thonotariorum *Constitutione* 12.
adeò ut solum Collegium Ad-
uocatorum Consistorialium illo
frui debeat , quoniam si non
fuit ei derogatum , debet abs-
què dubio remanere cum sua
qualitate priuatiua quoad om-
nes alios , cuius quoquè decisio-
nis mentionem fecerunt Che-
rabinus in *Compendio Bullarij*
ad dictam Constitutionem 16.
Iulij III. Scholio 1. & 2. *ad*
dictam Constitutionem 12. *Sixti*
V. scholio 1. & *Cohellius De*
Notitia Cardinalatus cap. 15.
Congregatione 19. *pag 109. vers.*

fa-

facultatem creandi Doctores; Idemquè nouissimè in eiusdem Collegii Aduocatorum fauorem definiuit Clemens VIII. suis litteris plumbatis sub datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1599. Nonò Idus Februarii, statuendo lege perpetuò valitura, & inuiolabiliter obseruanda, quod scilicet de cætero perpetuis futuris temporibus præter ipsos Aduocatos Consistoriales nulla omnino alia persona cuiuscunquè dignitatis, status, gradus, conditionis, ordinis, præminentiæ, nobilitatis, excellentiæ existens, ac quaçunquè dignitate, & honore præfulgens, nullumquè præterea aliud Col-

le-

legium Romanæ Curiæ Offi-
cialium , & Notariorum de nu-
mero participantium huiusmo-
di etiam vigore , seu prætextu
quorumcunque priuilegiorum ,
indultorum , licentiarum , fa-
cultatum , & litterarum Aposto-
licarum , etiam Motu proprio ,
ac de plenitudine potestatis , ac
etiam ex titulo oneroſo quibus-
cunque personis , etiam cuiusuis
dignitatis , gradus , & conditio-
nis existentibus , etiam maximè
idoneis , & habilibus , gradum
Doctoratus , & licentiaruræ in
utroquè , seu altero Iurium in
Curia Romana , & Vrbe , illius-
què districtu conferre , eosquè
ad huiusmodi gradum promo-
uere , Doctoratusquè , siue li-

cen-

190 CAPVT

centiaturæ insignia tradere , ac
tales in Doctores , seu licentia-
tos creare possint, sed quod mun-
nus , seu priuilegium , ac facul-
tas creandi Doctores; seu licen-
tiatos in utroque , seu altero Iu-
rium , ac conferendi insignia.
Doctoratus , & licentiaturæ so-
lum modo ad Collegium Ad-
uocatorum huiusmodi priuati-
uè quoad omnes alias perso-
nas cuiuscunquè status , & con-
ditionis , ac omnia alia Colle-
gia Officialium dictæ Curiæ , &
Notariorum de numero parti-
cipantium perpetuò spectet.
Idemquè ratum habuit Urbanus
VIII. declarando , Prothonota-
riis licere quatuor tantum sin-
gulis annis in Urbe , eiusquè di-
stri-

strictu Doctoratus laurea insig-
gnire , & hos pauperes , sine vl-
la mercede , aut præmii solu-
tione , quod etiam refert Co-
hellius de Notitia Cardinalatus
cap. 18. pag. 202, vers. quod au-
tem .

Vndè eliciuntur tria Notan-
da . Primum, quòd Collegium
Aduocatorum Consistorialium
facit Vniuersitatem Studii ge-
neralis Curiæ Romanæ existen-
tis apud Sedem Apostolicam .
Secundum quòd ex antiqua
consuetudine , diuersisque pri-
uilegiis, tam Imperialibus, quam
Pontificiis , facultas Doctorandi
in utroque Iure , tam Ciuili ,
quam Canonico , in Ciuitate ,
ac Curia Romana semper fuit

pe-

penes dictum Collegium. Ter-
tium quod in eodem fuit per-
petuò statuta, priuatiuè quoad
omnes alios per dictas Constitu-
tiones Iulii III. Sixti V. & Cle-
mentis VIII. Quibus duo sub-
8 nectenda sunt, Alterum * indu-
ctum pro utilitate, ac commo-
do Curialium, ne magnis im-
pensis grauentur in suscipiendo
lauream Doctoratus; nam Sta-
philæus dicta Rubr: in Studio
generali an comprehendatur li-
centiatus sub nomine Doctoris,
ait num. 21. in fine cum seq. illos
modico sumptu, & non magna
impensa posse doctorari per Col-
legium Aduocatorum, qui faciunt
Universitatem Studij Romani.
9 Alterum * patesciens summam
pie-

SEXTVM. 193

pietatem eiusdem Collegij, quia
omnes pauperes cuiuscunquè
Nationis gratis admittit ad lau-
ream Doctoratus si prævio
examine idonei reperiantur.

De Iure transmitendi Officium,
ac locum Aduocationis
ad Liberos .

CAPVT SEXTVM.

Filiij Aduocatorum ce-
teroquin idonei admit-
tendi sunt in eundem ordi-
nem Aduocatorum tam viuis,
N quam

194 CAPVT

quam mortuis parentibus.

2 Extraneis, ac etiam supernumerarijs anteponendi.

3 Pater, & filij possunt esse eodem tempore de Collegio eiusdem Vniuersitatis.

4 Priuilegium hoc est indultum filijs propter parentes, quo simpliciter gaudere debent.

5 Filius Aduocati electi ad patrocinium Reip. idoneus eligi debet à Rep. ad idem patrocinium in locum patris deficientis.

6 Senatorum filij admissi fuerint à Romanis in Curiam una cum Patribus.

7 Ius transmittendi locum ad lineam descendantium competit Aduocatis Consistorialibus
de

SEXTVM. 195

de iure: ad lineam verò trans-
uersalium non nisi ex gratiâ
Principis.

- 8 Aduocati Consistoriales, qui
transmiserunt locum suum ad
liberos.
- 9 Filij Aduocatorum Consisto-
rialium admissi in Collegium
non rumpunt numerum duo-
denarium Aduocatorum.

SUPERIUS dictum
fuit, Collegium
Aduocatorū Con-
sistorialium apud
Summos Pontifices obtinere

N 2 lo-

locum , quem Collegium
Centumquinquaginta Aduoca-
torum supremæ sedis Præfecti
Prætorio olim obtinebat apud
Imperatores ; quorum filii * ,
postquam legum doctrinam
meruissent , tām viuis , quām
mortuis parentibus , erant de-
iure admittendi in eundem or-
dinem , nec solum * extraneis ,
sed supernumerariis quoquè an-
teponendi ad textus expressos
in l. iubemus 3. & l. petitiones 5.
C. de Aduocat. diuers. Iudicum ,
in vtraquè ibi , & filios Aduoca-
torum , vel adhuc in tali consti-
tutorum officio , vel eorum , qui
Fisci patronatum deposuerint ,
superstitum , vel mortuorum , ex-
traneis ad idem officium acceden-
ti-

tibus anteponi eique gratis, & sine sumptibus sociari, si & ipsi (prout dispositum est) solito tempore legum doctrinam meruerint; Sic etiam in l. nemini 11. & l. petitionem 13. C. de Aduocatis diuersi. Iudiciorum; prima quidem, ibi, filios autem Togatorum excellentiae tuæ, qui nunc causas agunt, vel futuris temporibus aetitauerint, cæteris supernumerarijs anteferri: altera vero, ibi, filios scilicet statutorum in locum deficientium supernumerarijs anteponendos; Atque ideo in dicta l. nemini adnotarunt Baldus num. 6. quod filius Aduocati est magis honorandus, quam ille, qui non est filius Aduocati, & est cæteris alijs paribus præferendus,

N 3 i dus,

198 CAPVT

dus, Salycet. *sub num. 9.* quòd
filij Doctorum Collegiorum
cöteris supernumerariis debent
anteponi, & Roman. *num. 7.*
3 quòd Pater *, & filij possunt esse
eodem tempore de Collegio e-
iusdem Vniuersitatis, primum-
què dictum repetunt Bald. *num.*
2. & Salycet. *num. 1.* & 4. vers.
item, vbi etiam Roman. *sub*
num. 1. ait quòd filii Aduocato-
rum tam viuentium, quam de-
ficientium debent aliis præferri,
& *sub num. 4.* quòd filii Docto-
rum gaudent priuilegio, ut cæ-
teris anteponantur, siue Paren-
tes, viuant, siue non, siue sic
finitum officium ipsorum, siue
adhuc duret, qui pariter *in l. pe-*
titionem num. 7. ponderata hu-
ius-

iusmodi antelatione , subdit, &
 hoc puto de iure procedere , siue
 Parentes sint mortui , siue viuant,
 nam hoc * priuilegium est indul- 4
 tum filijs propter parentes , &
 ideo simpliciter hoc priuilegio gau-
 dere debent , & Barbos. in Collect.
 num 8. inquit , obseruasse Do-
 nellum Comment. Iur. lib. 18.
 cap. 3. col. ultima in fine Petr. de
 Gregorio de concess. feudi part.
 1. quæst. 4. num. 8. & Valasc. con-
 sult. 129. num. 13. quòd * si 5
 Aduocati perpetuò electi in pa-
 trocinium Reipublicæ dece-
 dant , eorum filii superstites , ac
 Doctores , potius eligendi sunt
 ab ipsa Republica , quam alii
 extranei , addendo ex Pêtro Gre-
 gor. Tholos. syntag. Iuris lib. 47.

N 4 cap.

cap. 9. num. 23. vers. bene, Romanos * ideo Senatorum filios vna cum Patribus in Curiam admisisse, ut exemplo parentis negotiis terminandis assisterent.

Hinc Vestrius in Praxi lib. 2. cap. 18. De Aduocatis Consistorialibus num. 2. recensendo priuilegia per Imperatores, ac Summos Pontifices concessa eorum ordini, dixit, amplius, Et locum parentis in ipso ordine ad filium Iurisperitum, & alias idoneum transmittendi, quod ad Nepotes etiam ex filio iure traduceretur. immo nostris temporibus ad fratrem, benignitate tamen Principis pro ea dumtaxat vice extensem fuit, quibus sane verbis do-

docuit * id filiis, ac nepotibus ex
filio, sicquè lineæ descendenti
competere de iure, lineæ autem
transuersali nem pè fratri, aut
eius filiis nonnisi ex gratia, &
benignitate ipsius Principis,
idemquè testatur Petrus Gregor.
Tholosan. Syntag. Iuris. lib. 49.
cap. 6. num. 10. ibi Item, & lo-
cum parentis ipsius ordinis in filios
& nepotes idoneos, alioquin Iu-
risperitos transmittendi, quibus
adhærent Lælius Zecchius de
Republica Christiana cap. 17. &
Cherubinus in Compendio Bulla-
rij ad Constitutionem 62. Sixti V.
scholio 2. Quod præsenti, ac su-
periori sæculo obseruatum * vi-
dimus in Coronato de Planca
filio Iustini de Planca, Pauloquè
de

7

8

202 CAPVT

de Planca filio dicti Coronati ;
Hieronymo Iustino de Castello
filio Nicolai , & Petro Paulo fi-
lio eiusdem Hieronymi ; Carolo
Baldassino filio Melchiorris Nea-
politani ; Vincentio filio Fabia-
ni de Monte Sauino patre Iulii
III. Annibale Sanguineo filio
Petri Pauli ; Fabritio Gabriellio
filio Antonii ; Vespasiano Cæ-
sio filio Angeli Romanis ; Ioan-
ne , ac Petro Aldobrandinis fra-
tribus Clementis VIII. ae filiis
Siluestri ; Horatio Burghesio fi-
lio Marci Antonii , & fratre Pau-
li V. Mutio Vellio filio Antonii
nobili Romano ; Lælio Biscia
filio Bernardini ad dignitatem
Cardinalatus postea electo per
Urbanum VIII. Bernardino Teo
filius

filo filio Sertorii Romani; Lau-
rentio Phœo filio Iulii Hortani;
R.P.D. Carolo Cerro, nunc Sa-
cræ Rotæ Auditore meritissimo
filio Antonii Papiensis; & Iose-
pho Hortensio fratre meo in ip-
so adolescentiæ flore defuncto,
ac me Iacobo Gregorio de Ru-
beis filiis Petri Francisci Roma-
ni.

Quare in statutis antiquis
eiusdem Collegii, fol. 4. ita ca-
uetur, qui numerus duodecim in-
telligatur, præter quam de filijs
Aduocatorum, qui vincentibus
parentibus admittuntur in Col-
legio seruatis seruandis, per quo-
rum ^{*} admissionem declaramus 9
non censi rumpi numerum duo-
decim.

De

De Aduocationibus Pauperum,
 & Fisci.

CAPVT SEPTIMVM.

- 1 **C**onsistorium Pontificium suffectum fuit Consistorio Imperiali.
- 2 Reijcitur opinio Seraphini decif. 716. num. 14.
- 3 Aduocationes Fisci, & pauperum sunt dignitates Collegiales Aduocatorum Consistorialium.
- 4 Antiquior Aduocatus Consistorialis erat Aduocatus Fisci

sci Ecclesiastici.

- 5 *Verbum, est, præcisè impor-*
tat veritatem substantiæ.
- 6 *Fisci Aduocatus eligitur ex*
numero Aduocatorum Consi-
storialium.
- 7 *Series Aduocatorum Fisci*
Pontificij insimul Consistoria-
lum à Bonifacio VIII. ad Pe-
trum Franciscum de Rubeis.
- 8 *Vrbani VIII. laudes.*
- 9 *Pauperum Aduocatus ex or-*
dine Aduocatorum Consisto-
rialium assumitur.
- 10 *Series Aduocatorum Paupe-*
rum insimul Consistorialium
ab Antonio de Rosellis ad Eu-
sebium de Eusebijs.
- 11 *Aduocatus Fisci primò insti-*
tutus ab Adriano Imperatore.

Ip.

206 CAPVT

12 Ipsius definitio.

13 Antiquitus eligebatur ex numero centumquinquaginta Advocatorum Praefecti Prætorio.

14 Habet dignitatem adnexam cum insignibus priuilegiorum.

15 Inter clarissimos, spectabiles, ac illustres recensetur.

16 Connumeratur inter Consiliarios Principis.

17 Sedet in Senatu.

18 Gaudet omnibus priuilegijs Senatorum.

19 Liberatur à Curiali conditione cum liberis postea progenitis.

20 Exit à patria potestate.

21 Apud ipsum possunt fieri legitimations, et manumissiones.

Præ-

- 22 Praecedit omnes Aduocatos
licet antiquiores, & etiam
Consiliarios nouiores.
- 23 Debet agere causas Fisci, sup-
peditando ius Procuratori Fi-
scali, & consilium,
- 24 Poteſt ſe introducere in om-
nibus cauſis criminalibus, pro
ſuo intereffe, quando irrogatur
pœna Fiscalis.
- 25 Calphurnius Longinus dili-
gens Aduocatus Fisci ſub An-
tonino Imperatore.
- 26 Aduocatus Fisci debet tueri
omnia Regalia Principis, &
profequi omnes lites pertinen-
tes ad patrimonium, & Iurif-
dictionem Principis.
- 27 Dicitur repreſentare Princi-
patum, & eſſe Curatorem Reip.

Sen-

203 CAP VT

28 Sententia latæ absente Ad-
uocato Fisci, ipsoquè inaudi-
to in causis, in quibus agitur
de interesse Fisci, nullæ pror-
sus, ac irritæ sunt, & num.

29.

30 Lucra delata Fisco repudia-
ri non possunt inconsulto Ad-
uocato Fisci.

31 Aduocatus Fisci debet con-
tradicere expressè, quando iu-
stitia subuerteretur.

32 Modestè, & sine contentio-
ne debet se gerere, dum vota
contra ipsius sententiam pro-
feruntur.

33 Habet ius ferendi votum in
omnibus causis, quibus inter-
uenit ratione sui officij.

34 Appellatur socius Iudicis, ac
fra-

- frater , quasi unum corpus cum
eo constituens .
- 35 In quibus causis debet affi-
stere .
- 36 In omnibus carcerum visita-
tionibus adesse debet , causam
Fisci pro veritate , ac iustitia
tuendo .
- 37 Visitatio carcerum semel in
mense fieri debet ultra solitam
in hebdomada .
- 38 Aduocatus Fisci quomodo se
gerere debeat ex Theodorici
sanctione .
- 39 Aduocatus Fisci non debet
subditos iniuste vexare , sed
bonam fidem agnoscere , quo-
ties ius Fisco non est .
- 40 Aduocati Fisci Pontificij ha-
bitus , & indulta .

O Pan-

210 CAPVT

41 Pauperum Aduocatus postu-
tando laborat in Vineâ Domi-
ni:

42 Aduocati pauperum primus
institutor Traianus Impera-
tor,

43 In quacunquè ciuitate debet
eligi Aduocatus pauperum.

44 Ipsius munus ex constitutio-
ne Concilij Nicæni primi.

45 Constituitur publicâ impen-
sâ.

46 Pauperibus, & præcipue car-
ceratis debet patrocinium gra-
tis præstare,

47 Quæ ad pauperum patroci-
nium, & defensionem gerere
debeat Aduocatus pauperum.
à num. 47. usque ad num.
58.

Se-

- 59 Sedet in Tribunali Cameræ
Apostolicae supra Aduocatum
Fisci cæteris paribus.
- 60 Solas pauperum causas in
hoc Tribunali tenetur tueri ad-
uersus Fiscum.
- 61 Habet votum consultinum in
Tribunalí Cameræ.
- 62 In causis ciuilibus grauiori-
bus Cameræ Apostolicae præstat
suum patrocinium cum Ad-
uocato Fisci.
- 63 A Reis diuitiis, quos de-
fendit, poterit honorarium
spontè oblatum accipere.
- 64 Officium Aduocati pauperum
conceditur ad vitam.
- 65 Habitus ipsius qualis.
- 66 Haber exemptiones amplissi-
mas.

212 CAPVT

67 Illi competunt omnia, qui
competunt Aduocato Fisci.

68 Habet facultatem interpo-
nendi decreta voluntariae Iu-
risdictionis in contractibus mi-
norum, & mulierum.

69 Delegatur illi iurisdictionis
Visitatoribus Carcerum in cau-
sis Carceratorum.

70 Defendendo reum sanguinis
non fit irregularis.

71 Admittitur ad audiencem
Summi Pontificis quoties opus
fuerit.

72 Aditus illi patet ad omnes
Congregationes Criminales Tri-
bunalium Vrbis.

73 Nulla causa tractatur in
Congregationibus Criminalibus
Aduocato pauperum inaudito.

De-

74 Debet certiorari de celeriori
causarum grauiorum expedi-
tione.

75 Commoneri debet de senten-
tia capitali ferenda in reum
pauperem ante illius prolatio-
nem.

76 Aduocati pauperum consilio
plurimum deferunt loca pia
Charitatis, & Pietatis Vrbis.

77 Pauperibus scripturæ omnes
tām publicæ , quām priuatæ
gratis præstari debent.

78 Testes pro paupertate pro-
banda gratis examinari de-
bent.

79 Claves Eleemosinarum prò
Carceratis debent esse penè s
Aduocatum pauperum .

80 Hodiè manent apud Depu-

214 CAPVT

tatos Charitatis, & Pietatis.

81 Capsulae appensae cratibus ferreis carcerum aperiuntur ab illorum domus magistro.

82 In Congregationibus super observatione Reformationis Pauli V. Aduocati pauperum, & Fisci habent votum decisuum.

83 D. Ambrosius, & DD. Germanus, ac Lipardus inter Aduocatos Fisci connumerantur: sicut S. Iuo Collegij Aduocatorum Consistorialium Patronus, & S. Raymundus de Pennafort inter Aduocatos Pauperum usque ad num.

87.

Cum

VM ex dictis in
primo capite
manifestum sit
Collegium Ad-
vocatorum Con-
sistorialium institutum suisse à
D. Gregorio sub nomine sep-
tem Defensorum Regionario-
rum , ut quicquid pro paupe-
rum commodis à Summis Pon-
tificibus illis iniunctum esset ,
incorruptè , ac viuaciter exe-
querentur , sicut habetur in *E-*
pistola 25. ad Vincomalum lib. 4.
quod inde repetunt Baronius
Annal. tom. 8. Anno 598. pag.
118. sub vers. Ecclesiasticis uti-
litatibus , & Reuerendissimus
Scannarolus De Visitatione Car-

O 4 ce-

216 CAPVT

ceratorum cap. 3. sect. 2. sub nu. 4.
ac etiam ut laborarent in Cau-
sis Ecclesiæ, & obsequij Pontifi-
cum iuxta verba Epistole 17.
eiudem Gregorii ad Bonifatium
primum Defensorem lib. 7. Cuius
quoquè meminit Baronius loco
præcitato sub vers. hoc pariter, mo-
neatquè Fulgos. in sæpè citata l.
binos. 10. num. 1. C. De Aduocatis
diuersi Iudiciorum, dictum Col-
legium apud Summos Pontifi-
ces in Curia Romana successisse
loco Collegij centumquinqua-
ginta Aduocatorum Præfecti
Prætorio, nempe Consistorij
Imperialis, de quo in l. 3. C. de
offic. diuersi Iudicum, ibi, quibus
etiam Consistorium nostrum in-
grediendi facultas præbetur, &
in

in §. 1. auth. ut litigantes iurent
in exordio litis , ibi , hæc autem
seruari præcipimus & in sacro
nostro Consistorio , quando Con-
sultationes (idest , lites iuxta
expositionem glossæ) intromit-
tuntur , ut sub præsentia Sacri Se-
natus memorata sacramenta pre-
stentur repetita in Authent Prin-
cipales vers. sed si in Sacro C. de
Iure Iurand. Cui * Consistorio 1
Imperiali Cagnol. in l. final. nu.
6. vers. Illi Aduocati C. de Pa-
etis , censuit sufficium esse
Consistorium Pontificium ; fa-
tendum profectò est non * pos-
se substineri suppositum in de-
cis. Seraphini 716. num. 14.
quòd Aduocationes Fisci , &
Pauperum non sint Dignitates
Col-

Collegiales respectu Aduocatorum Consistorialium , licet semper vni , ex illis conferri consuerint ; Nam * præmissa contrarium manifestè euincunt in utrèquè Aduocatione .

Quod etiam in Fiscali compabant bina Rescripta Imperatorum directa Præfectis Prætorio , quorum supremæ Sedi , hoc est Imperiali Consistorio tunc dictus ordo numeratus centum quinquaginta Aduocatorum addictus erat ; Vnum scilicet in præallegata l. Binos ità conceptum , Binos , qui priores in sui culminis sede inueniuntur ad patronatum Fisci , singulis quibusque annis accedere , paribus dignitatis , & priuilegiorum ins-

gnit-

gnibus ambiendos decernimus,
quibus antehac utebatur is, qui
solus Fisci creabatur Patronus;
Ex quo ibidem asseruit Fulgos.
descendere quod seruatur in
Curia Romana, Nam * anti-
quior Aduocatus Consistorialis
est Aduocatus Fisci Ecclesiastici;
ponderanda quippe videtur in
doles dicti verbi, est, quæ * præ-
cisè significat veritatem sub-
stantiæ secundum Bald. conf.

374. paulò post medium vers. &
ideo vol. i. Iason. in l. serui ele-
ctione §. 9. i. num. 25. De legat.
i. & Rebuss. in l. recte dicimus.
25. vers. secundò glossa ff. de
verb. significat. Alterum in l.
laudabile 4. C. De Aduocatis di-
uers. Iudicum magnificè pro-
mul-

220 CAPVT

mulgatum in hæc verba , laudabile , vitequè hominum necessarium Aduocationis officium , maximè principalibus præmijs oportet remunerari , ideoquè iubemus viros clarissimos Fisci pro tempore patronos fori tuæ Celsitudinis solemni die festiuitatis Kalendarum Ianuariarum ipsius tantummodo anni , per quem tale peragunt officium , inter spectabiles sacri nostri Confessorij Comites diuina nostræ serenitatis manu punctos consequi solatia .

Testaticù sunt agentes in specie de Aduocato Fisci Pontificii Vestrius in praxi lib. 2. cap. 8. in fine , ibi , Is utique est eiusdem Confessorialis ordinis , Reverendissimus Scannarolus De

Vi-

Visitat. Carcerator. lib. I. cap. 4.
ibi, postea Romæ sedentibus Pon-
tificibus ab ipsis eligitur ex ordi-
ne Aduocatorum Consistorialium.
Iacob. Cohellius De Notitia
Cardinalatus cap. 45. sub vers.
& quoniam, ibi, sed hodie per-
petuum est, & Aduocatorum
Consistorialium ordinis, & Io.
Ludouicus Gothofredus in An-
nonthologia Cosmica lib. I. tit. De
Terris, & Dominij Pontificis
Romani Rubr. modus, & forma
Dominij nostri temporis num. 38.
pag. 25. col. 2. post medium, ibi,
est & alius Aduocatus, qui de-
fendit causas Fisci &c. Is au-
*tem * Aduocatus est de numero,*
& ordine Aduocatorum Consi-
storialium, quales protectò fue-
6
runt

222 CAPVT

7 runt * Bonifatius VIII. quem
summa cum laude utriusque
Aduocationis officium in Ro-
mana Curia gessisse testatur Cle-
mens V. in edicto, quod aduer-
sus persequentes famam dicti
Pontificis proposuit Auenioni I-
dibus Septembris Pontificatus
sui Anno 4. scilicet 1308. Bo-
nifatius Vitalinus, qui in Cle-
men. dudum num. 9. de Iudicijs
asserit, se talem fuisse tempore
Clementis VI. assumpti in Pon-
tificem Anno 1342. Iacobus de
Sessis seu Cessa; sub Gregorio
XI. electo ad Pontificatum
Anno 1370. cuius meminit Bel-
lamer. conf. 26. num. 12. vers.
Bonifatius de Amantis, Simeon
de Perusia electus ab Alexandro
V.

V. creato in Concilio Pisano
anno 1409. Augustinus Lantes
de Pisis nominatus in Concilio
Constantiensi sess 44. in fine, &
45. ac in litteris Martini V. da-
tis Constantiae 2. Kalend. Ianua-
rij Pont. sui anno 1. nempe
1417. registratis lib. 1. officiorum
eiusdem Pontificis fol. 1. à tergo,
Et tām superior quām nostra
ætas continuata serie obserua-
tum vedit in Ioanne Baroncel-
lo, Andrea Sancta Crucio Pa-
tritiis Romanis, primiquè me-
minit Platina In Vita Calixti
III. ibi, miserat & ad utrumquè
Pontifex Ioannem Baroncellum,
& Lelium de Valle Aduocatos
Consistoriales, qui pacem inter
eos componerent: Secundi autem

in

224 CAPVT

in vita Pauli II. ibi, Alter Ad-
nocatus Andreas Sanctæ Crucis,
cuius quoquè mentio fit à Pio II.
in suis Comment. lib. 4. ibi, Ro-
manorum Legati in itinere occur-
rerunt Pontificis redditum oraturi
quatuor viri diserti, quorum duo
Iureconsulti fuere, & Sac. Con-
sistorij Aduocati Antonius Caf-
farellus, & Andreas Sanctæ Cru-
cis &c. Ioachino de Narnia.,
Andrea Bentio Senensi, Iustino
Carosio, & Vespasiano Cæsio
filio Angeli, Germanoquè fra-
tre Cardinalium Pauli, & Fede-
rici, quorum mentio habetur
decis. 8. Mohed. primi quidem
in principio, alterius num. 7. in
fine de Præbendis ; Antonio Ga-
brielio Romano, qui laudatissi-
mum

mum opus Conclusionum Iuris
composuit; Siluestro Aldobrandino Florentino Patre Clemens
Octavi, Ioannis Cardinalis,
& inscripti Petri; Onuphrio
Camaiano Aretino, qui post-
modum effectus fuit Praeses Ca-
meræ Apostolicæ; Petro Aldo-
brandino filio dicti Silvestri, à
quo genitus fuit alter Petrus
Cardinalis; Horatio Burghesio
filio Marci Antonii Senensis,
Consistorialis, h[ab]ac[u]m pauperum
Aduocati, germanoquè fratre
Pauli V. qui à Sixto V. relatus
inter Referendarios utriusque
Signaturæ Aduocationem Con-
sistorialem, & Fiscalem insimul
retinuit, eis solùm dimissis,
quando fuit ab eodem Pontifi-

P ce

226 CAPVT

ce electus Generalis Auditor
Causarum Cameræ Apostolicæ,
in quo munere frater illi præ-
defuncto successit sedente Gre-
gorio XIV. Tiberio Cerasio Ro-
mano ascito postmodum à Cle-
mente VII. ad officium Ther-
saurarii Generalis; Paulo Co-
perchio Tullij filio Sabino, qui
adlectus inter Aduocatos Con-
sistoriales officium Commissarii
generalis Cameræ Apostolicæ
dimisit, ut Aduocationem Fi-
sci, & Cameræ Apostolicæ ob-
tineret; Ioanne Baptista Spada
Seniore, ac Iuniore Patritiis Lu-
censibus, quorum Primus, vti
Clarissimum Iurisprudentiæ sy-
dus Romana in Curia effulsit
maximæ existimationis apud
tres

tres sapientissimos Pontifices
Clementem VIII. Paulum V.
& Gregorium XV. quo sedente
ad immortalem vitam euoca-
tus non interitaram penè morta-
tales sui memoriā reliquit;
Alter per honorum gradus, tam
in foro Romano, ac Palatio A-
postolico, quam in Provinci-
ali regimine totius Flaminiae
summa cum laude obitos, è
Patriarchatu Constantinopoli-
tano ad purpuram elatus fuit
ab Innocentio X. Antonio Cer-
ro Papiensi utriusque Signatu-
ræ Referendario, & Aduocato,
re ipsa inter omnes Clarissimo,
ac disertissimo; cui defuncto
Urbanus VIII. * Princeps om-
nium scientiarum numero ab-

228 CAPVT

solutissimus , nulliquè in su-
premi Sacerdotii , ac Principa-
tus administratione secundus
suis litteris datis die decimali
Maij 1642 suffecit Petrum Fran-
ciscum de Rubeis Romanum
Genitorem meum, filium Hor-
tentii olim Cameræ Apostoli-
cæ Commissarii generalis , vt-
potè familiari experientia co-
gnitum , & tanquam eius fami-
liarem , non solum in Fisci , &
Cameræ Apostolicæ Aduocatio-
ne : sed etiam in Referendaria-
tu utriusque Signaturæ cæteris-
què muneribus publicis .

- 9 In Pauperum * verò Aduo-
catione confirming Verba Pii
II. in Apologet. ad Martinum
Mayer , ibi , & Aduocatorum

no-

nobilis ordo &c. quorum qui se-
nior est, Pauperum Aduocatus
appellatur, Pauli IV. in Consti-
tutione ultima Bullar. veter. tom.
1. ibi. Primo videlicet Aduocato
Pauperum, qui cum ex Aduoca-
tis Consistorialibus eligi, & in Ca-
mera nostra Apostolica sedere con-
suevit, ac Pii V. in motu proprio
edito super Patrocinio pauperi-
bus præstando impresso per Re-
uerendissimum Scannarelum in
Appendice ad eius trac. de Visita-
tione Carceratorum pag. 6. & 7. &
superius relato c. 1. n. 28, ibi, licet
ad defensionem pauperum &c. ab
antiquo constitutum sit officium
Aduocati Pauperum nuncupati,
qui ex Collegio duodecim Aula
nostræ Consistorialis Aduocatorum

P 3 su-

sumi consueuit; Et clausula solita inferi litteris concessionis dictæ Aduocationis, nempe officium Aduocati Pauperum, quod uni ex Aduocatis Aulæ nostræ Consistorialis conferri consueuit, quod propterea Scannatulus inde testatur dicto cap. 3. sect. 2. num. 2. sub vers. habeatur, ubi sub num. 1. & seq. tanquam certum, ac indubitatum profert, quod Aduocatus pauperum antiquitus ex Collegio Aduocatorum Aulæ Consistorialis desumi consueuit, itidemque Cohellius de Notitia Cardinalatus cap. 44. dixit, huius Aduocati munus ab immemorabili tempore residere in Collegio Aduocatorum Consistorialium; Tales autem ex dictis Ad-

Aduocatis suisse constat * Anto- 10
nium de Rosellis Aretinum, vt
liquet ex propria illius subscrip-
tione in calce cons. 445. Pauli
de Castro part. i. Lælium de
Valle Patritium Romanum, cu-
ius Patrocinium in Arce Sancti
Angeli coram Paulo II. se exper-
tum fuisse testatur Platina in vi-
ta dicti Pontificis, ibi, solus au-
tem inter omnes Lælius de Valle
Romanus Ciuis, & Aduocatus.
Consistorialis nostram causam li-
berè tutatus est, confutans om-
nia, quæ à Leonardo dicta erant,
quæquè partim affirmauerat alter
Aduocatus Andreas Sanctæ Cru-
cis, qui tanquam Aduocatus Fi-
isci eius partes tutatus fuerat,
dequè illo etiam meminit in

232 CAPVT

vita Callixti III. verbis superius
relatis ; Melchiorrem Baldassi-
num Neapolitanum sepultum
in Sacello D. Monicæ apud
Ecclesiam Sancti Augustini de
Vrbe ; Franciscum Gerona Pa-
tauinum ; Ioannem Aloysium
Aragoniam Romanum , de quo
in Resolut. 23. Hieronymi de Fe-
dericis impressa post secundum
vol. conf. Farinac. Marcum An-
tonium Burghesium Senensem
patrem Pauli V. cuius expressa
mentio fit in præallegato Motu.
Proprio Pij V. Octauianum Ve-
strium Barbianum ex Comiti-
bis Curii Imolensis Giuem Ro-
manum ; Laurentium Campe-
gium Bononiensem , mox Epi-
scopum Ceruiæ , Nuntiumque
Ap-

Apostolicæ Sedis primùm in
Regno Neapolitano , deinceps
Venetiis ; Hieronymum de Bo-
bus Bononiensem postea Epi-
scopum Camerini ; Sigismun-
dum Zannetinum etiam Bo-
noniensem , deindè promotum
ad Archiepiscopatum Firma-
num ; Cæsarem Marsilium pa-
riter Bononiensem ; Rutilium
Alterium Patritium Romanum ;
Thomam Lapium Florenti-
num , quem Clemens VIII. v-
triusquè Signaturæ Referenda-
rium declaratum assumpsit in
Locumtenentem A. C. retenta
vtràquè Aduocatione Consisto-
riali , & Pauperum , quam ius-
sit exerceri prius per Ioannem
Baptistam Spadam seniorem ,

eo-

eoquè ad Fisci Aduocationem
ascito per Iulium Benignum,
donec eundem creavit Episco-
pum Fanensem, & in paupe-
rum Aduocatum elegit ipsum
Iulium Benignum Romanum,
cui iam seni promoto ad Ar-
chiepiscopatum Thessalonicen-
sem, vnà cum retentione v-
triusquè Aduocationis Grego-
rius XV. coadiutorem in illa-
pauperum dedit Franciscum
Cultellum Bononiensem, Vrba-
nus verò VIII. ab ipso Benigno
liberè cesso titulo officii, in eo
substituit Iosephum Baylam Pe-
demontanum è Ciuitate Mon-
tis Regalis, & hoc defuncto In-
nocentius X. Pauperum Aduo-
catum dixit Carolum Gualte-
rium

rium Ciuem Vrbeuetanum , ac Romanum, quem prius utriusquam Signaturæ Referendarium pronunciatum cum retentione utriusquam Aduocationis , Sacra Cardinalatus purpura postmodum ob eius eximias virtutes , ac insignia merita decorauit , addito Archiepiscopatu Firmanno , & Aduocationem pauperum concessit D. Eusebio de Eusebijs Reatino, qui nunc eam summa cum pietate, animique sollicitudine administrat .

Et sanè Aduocatus Fisci , quem dicunt * institutum fuisse ab Adriano Imperatore Lælius Spartianus in eius vita , Chassanæus in Catalogo glorie Mund; parte 7. consider. 33. vers. Ad-

236 CAPVT

uocatus, Budæus in Annotationibus ad Pandectas ad l. fin. ff. De offic. Quæst. part. 1. pag. 241. Brifsonius lib. 3. antiquitatum cap. 21. Baronius Annal. tom. 2. Anno 134. littera, E, pag. 90. Cuiacius in adnotatis ad l. 3. §. Diuus ff. de Iure Fisci, Rebuff. super concordatis tit. De electionis derogatione V. Regium Aduccatum vers. Aduocatus quidem Fisci, Petrus Gregor. Tholofan. Syntag. Iur. lib. 49. cap. 7. num. 5. Grauat. ad Vestrum dicto lib. 2. cap. 8. num. 2. Gartias de Nobilitate glos. 3. num. 17. Peregr. de Iure Fisci lib. 7. tit. 2. num. 1. vers. Hadrianus, ac 13. vers. & Luccius, Mastrillus de Magistrat. lib. 5. cap. 9. num. 64. Ioannes de

de Escobar *de Puritate part. 2.*
quæst. 8. num. 11. Muta in Con-
stit. Regni Siciliæ tom. 1. tit. 5.
num. 1. Franciscus de Altaro *De
Officio Fiscalis glos. 9. num. 30.*
Fr. de Amaya *In Comment. ad
l. final. cap. 3. num. 4. C. de De-
curionibus lib. 10. repræhendens
Leuin. Terrent. ad Sueton. in
vita Claudij cap. 12. hoc tri-
buenterem Alexandro Seuero,
Larræa tom. 1. Allegat. *Fiscal. 13*
num. 1. Cohelliūs *de Notitia
Cardinalatus cap. 45. vers. 8*
hoc, & Reuerendissimus Scan-
narolus *De Visitat. Carcer. lib. 1.*
cap. 4. num. 1. Definitur ab Al-
faro dicta glos. 9. num. 23. in
*fine cum seq. esse * illum, qui su-* 12
premi Principis negotia, sine ad
*rem,**

238 CAPVT

rem , vel patrimonium , siue
ad Iustitiæ complementum
pertinentia in Iudicio , hoc est
in supremis Consiliis , vel Tri-
bunalibus defendit .

13 Florente verò * sub Cesaribus
Imperio eligebatur Romæ ex
supradicto numero centumquin-
guaginta Aduocatorum Præfe-
cti Praetorio , sicut apertissimè
probant leges congestæ à Colle-
gio Argentoratense . Pandecta-
rum Vniuersi Iuris lib. 3. tit. i.
sub Rubrica de Aduocato Fisci
num. 50. Prior nempè eorum
in tempore sæpè citata l. binos.
10. C. de Aduocat. diuersi Iudic.
scilicet Decanus eiusdem ordi-
nis iuxta expositionem Amayæ
dicto cap. 3. num. 6. vers. e^o ad
il-

illud , quia præsumebatur cæ-
teris præstantior , vt Bald. ibi-
dem inquit , ex coquè repetunt
Peregr. dicto tit. 2. num. 12. &
Alfarus de officio Fiscalis glof. 31.
num. 5. vers. sine delectu . Sub
Pontificibus autem eligi con-
sueuit vt supra ex Collegio Ad-
vocatorum Consistorialium .

Habuitquè semper , * & ha- 14
bet intuitu muneris sui anne-
xam dignitatem cum insigni-
bus priuilegiorum , sicut ex ver-
bis dictæ l. binos notant Bald. &
Angel: ibi num. 1. ac Peregr.
dicto tit. 2. num. 15. in princip.
idquè etiam latè prosequuntur
Larræa dicta Allegat. 1. à num:
25. usquè in finem , & Amaya
dicta l. final. cap. 3. ex nu. 22.

Qua-

15 Quare * inter Clarissimos recent-
setur in l. 1. l. laudabile 4. & l.
restituendæ 6. C. de Aduocat. di-
uers. Iudic. idemquè testantur
Peregr. dicto num. 15. vers. &
Clarissimus, Mastrillus de Magi-
strat. lib. 5. cap. 8. num. 70. Ga-
briel Berart. in speculo Visitato-
rum cap. 12. num. 2. Larræa di-
cta allegat. 1. num. 25. vers. Cla-
rissimus. Spectabilis appellatur
in l. in sacris scrinij 12. §. mo-
dum C. de Proximis Sacrор. scri-
nior. lib. 12., & §. vetus in fine
Auth. de Iudicibus, quod pari-
ter obseruarunt Mastrill. dicto
cap. 8. num. 72. Berart. dicto nu-
m. 2. circa medium, & Larræa in
præcitata allegat. num. 25. vers.
nominatur. Diciturquè Illustris

a

à Chassanæo dicta considerat. 33.
 Peregr. dicto num. 15. vers. ut
 etiam, Alfaro dicta glos. 31. nu.
 1. post medium vers. Illustri, Mu-
 ta dicto tit. 5. num 6. vers. & Il-
 lustri. Quos titulos Clarissimi,
 Spectabilis, & Illustris non nisi
 magnis dignitatibus, quales e-
 rant Consulum, Praefectorum,
 Præsidum, & Senatorum con-
 cedi consueuisse ponderat ad de-
 cus Aduocati Fisci Amaya dicta
l. final. cap. 3. num. 8. vers. qua-
propter, eorumquè etiam me-
minit Reuerendissimus Scan-
narolus dicto cap. 4. num. 6.

Cumquè in l. olim 11.C.Theo-
 dosiano de Palatinis Sacrarum lar-
 gitionum, statutum fuerit, vt
 nullus vltra definitas dignitates,

Q ne-

nequè annonas , nequè strenas
perciperet , ea scilicet dona , quæ
Imperatores Kalendis Ianuarij
manu sua distribuere solebant
in Viros spectabiles ; ad huius-
modi honorem admisum quo-
què fuisse Aduocatum Fisci pro-
bat tex. in d.l.laudabile 4. C. De
Aduocat. diuers. Iudic. ibi , Iube-
mus Viros Clarissimos Fisci pro
tempore patronos fori tuæ celsitu-
dinis solemni die festivitatis Ka-
lendarum Ianuariarum inter spe-
ctabiles Sacri Consistorij Comites
diuinæ nostræ serenitatis manu
punctos consequi solatia . quod
latius explicat , & confirmat
Amaya in præcita l final. cap. 3.
ex num. 9. usque ad 16. ex hoc
16 inferens * num. 11. connumerari
in-

inter Consiliarios Principis, cum
quibus de grauioribus Reipubli-
cæ negotijs ille cognoscit.

Ideoquè pluribus cumulatis
Larræa asseuerat *d. num. 25.*
quòd * sedet in Senatu, gaudet- 17
què * omnibus priuilegiis, & 18
prærogatiis, quibus gaudent
Senatores, inferendo, quòd non
solùm vtitur eàdem togà, sed
habet etiam puluinar ad pedes
illis permisum, idem latè com-
probans *num. 29.* qua ratione
priùs dixerunt Mastrill. *d. cap. 8.*
num. 73. & Berart. *dicto num. 2,*
post medium vers. 3 sedem, no-
uissimèquè repetit Reuerendissimus
Scannarolus *dicto cap. 4.*
num. 7. quòd de iure sedet co-
ram Principe, cui etiam fin-

Q 2 gu-

244 CAPVT

gulis annis poterat duos homines in domesticos offerre , alterum peditem , alterum equitem , qui eius purpuram adorarent , hoc est præsentialiter assisterent ipsi Principi , ut cauetur in dicta l. restituendæ 6. §. licentiam C. De Aduocat. Diuers. Iudicium declarata per Amayam dicto cap. 3. num. 17. ubi etiam in principio asseritur , quod annuatim ab Imperiali liberalitate consequebatur summam librarum sexaginta auri , adiiciturque in l. post duos 15. vers. his quoque C. De Aduocat. Diuers. Iudiciorum , ut si quis patroni Fisci adeptus gradum fatalem diem obierit , uniuersa totius anni solatia , ex quo idem officium peragere cœ-

pe-

perit, ad hæredes, seu successores suos, siue liberi, siue extranei fuerint, transmittendi, tam ex testamento, quam ab intestato liberam habeat facultatem, quod asseritur etiam in l. iubemus 3. ac l. petitiones 5. utrobique subvers. ut autem ij C. De Aduocat. Divers. Iudicium.

Quin etiam * cum liberis, ac tota eius substantia liberatur, à Curiali conditione, nè Curiae, ac eius oneribus sine amplius obnoxii l. 2. C. de Aduocat. Divers. Iudicium, & l. final. C. de Decurionibus lib. 10. ibi, quam viri eloquentissimi Fisci patroni nexibus Curiae liberantur, cum ad Fisci patronatum peruerterint, una cum substantijs, & liberis
Q 3 suis,

246 CAPVT

suis, idest postea progenitis,
sicut ibidem subditur in vers. ex
a^{uo}; quod pro maximæ di-
gnitatis argumento ponderat
Amaya dicta l. final. cap. 3. num.
18. vers. sed præcipuum; & ex
hoc asserunt Neapol. die 14.
Januarii 1580. decisum fuisse,
quod Aduocatus Fisci sit de iu-
re immunis, ac liber ab omni-
bus functionibus Fiscalibus, &
præstationibus debitibus ex bonis
eidem obuentis etiam causa do-
tis. Tassonius in pragm. Ante-
plati vers. tertio, obseru. 3. num.
146. pag. 132. ac Thorus in
Compend. Decis. Neapol. tom. I.
V. Aduocatus Fiscalis pag. 8.
Et quia etiam in §. propterēa
Auth. Constitutio quæ de Digni-

t^z.

tatibus generaliter sancitur , vt
omnis dignitas valens à Curia
liberare , hoc etiam suæ pote-
statis præmium honoratis præ-
ster , vt eosdem liberet à patria
potestate , rectè inquit Alfarus
dicta glof. 31. num. 11. Aduo-
catum * Fisci cb suæ dignitatis 20
prærogatiuam eximi à nexibus
patriæ potestatis ; qua dignitate
inspecta etiam apud Fisci Ad-
uocatum * legitimari possunt si. 2
lii , ac servi manumitti iuxta
claram dispositionem dictæ I.
landabile 4. §. quoties , & §. his
insuper C.de Aduocat. diuers. Iu-
dicum , quæ omnia repetit Re-
uerendissimus Scannarolus di-
cto cap. 4 sub num. 7.

Nequè solùm * ratione digni- 22

Q 4 ta-

tatis præcedit omnes Aduocatos , licet antiquiores Grauat. ad Vestr. dicto cap. 8. num. 4. Peregr. dicto num. 15. post medium vers. & Aduocatus Fisci , Alfarus dicta glos. 31. num. 6. vers. & Aduocatus , ac num. 12. sed Consiliarios etiam nouiores , quemadmodum ex Rubeo Alex. conf. 86. num. 1. notant Peregr. dicto num. 15. ante medium vers. & plura , Larræa dicta allegat. 1. sub fine num. 27. & Reuerendissimus Scannarolus dicto cap. 4. num. 7. vers. præcedit.

Haberquè plurima alia specialia supposita in l. cum Aduocatio 8. l. sancimus 12. in fine, l. petitionem 13. vers. quando autem l. post duos 15. vers. quibus

Fi.

Fisci patroni & l. ad similitudinem 16. sub fine C. De Aduocat. diuers. Iudiciorum l. Iubemus 3. & l petitiones 5. in utraque vers. ut autem ij , l.laudabile 4. prope finem vers. alijs nihilominus priuilegijs , & l. restituenda 6. ante finem vers. alijs etiam priuilegijs C. de Aduocat. diuers. Iudicum, & similibus , quæ recensent Jo. Gartias de Nobilitate glos. 3. in princ. & glos. 35. num: 41. Per regr. sub præcit. num. 15. Amaya dicto cap. 3. num. 5. usquè in finem , & Larræa dicta allegat. 1. per totam :

*Illi officium * in eo præ- 23
cipue consistit , vt causas Fisci
agat l. i. C. De Aduocat. Fisci,
etiam illas , quæ à delatoribus
nun-*

250 CAPVT

nunciatæ sunt l. post legatum §.§.
Aduocatum Fisci ff. de his, qui-
bus ut indign. l. omnes. §. C. De
Delatoribus lib. 10. Hotoman-
nus Comment. Verbor Iuris, ac
Pratæius in Lexicon. V. Patronus
Fisci vers. eius autem annuus,
suppeditando nempè ius Procu-
ratori Fiscali, eumquè consilio
iuando iuxta declarationem
Collegii Argentoratensis Pan-
dect. lib. 3. tit. 1. num. 49. in fine
iuncto num. 51. amplexam à Re-
uerendissimo Scannarolo dicto
cap. 4. sub num. 8. ac propterea
inquiunt Mastrill. decis. 207. &
214. & Larræa dicta Allegat 1.
24 num. 9. posse * introducere se
in omnibus causis criminali-
bus, etiam ubi pars prosequere-
tur

SEPTIMVM. 251

tur litem pro suo interesse, quando irrogatur poena Fiscalis, sicut reiecta oppositione Gantiæ dicta glos. 3. num. 27. tenent Guttierez Pract. quest. lib. 3. quest. 21. num. 17. & Altarus de officio Fiscalis glos. 17. num. 4. cum seq. ac 17. Quare dicitur in l. final. C. De Aduocato Fisci, quod diligenter, ac sollicitè prosequi debet omnia commoda Fiscalia, & in l. final. C. de Bonis vacantib. lib. 10. plurimum cauere, ne sui vitio Fiscus aliquod detrimentum patiatur, & ad huiusmodi finem subtiliter inducere, & allegare omnes rationes facientes pro parte Fisci, sicut induxit Calphurnius Longinus Aduocatus Fisci imperante

te

252 CAPUT

te Antonino Imperatore in l.
proximè ff. de his quæ in Testam.
delentur ut ponderant Berart.
dicto cap. 12. num. 7. vers. subti-
literque, & Reuerendissimus Scan-
narolus dicto cap. 4. num. 8. vers.
propterea cum seq.

26 Pariterqué sui * muneris est ut
defendat, ac tueatur omnia Red-
galia Principis Mastrill. dicto
cap. 8. num 83. Berart. dicto
cap. 12. num. 7. Larræa alios cu-
mulans dicta allegat. 1. num. 8.
& Reuerendissimus Scannaro-
lus dicto cap. 4. num. 8. vers. ut
tueatur, inferendo eum Alfaro
dicta glos. 9. num. 33. quòd te-
netur prosequi omnes lites per-
tinentes ad Patrimonium, &
Iurisdictionem Principis, & sic
etiam

SEPTIMVM. 253

etiam confinium , quia sunt de
pertinentibns ad illam .

Cumquè officium Aduocati
Fisci institutum sit , vt supra, ad
tutelam ærarii , & Regalium
Principatus , salutisquè publicæ,
vt consulat , defendat , dirigat ,
suisquè studijs , & laboribus ad
bonum exitum perducat omnia
negotia ipsius Principis, ac Prin-
cipatus , ex adnotatis per Lar-
räam dicta alleg. i . num. i i . cum
seq. rectè dicitur * repræsentare 27
Principatum , ac esse Curato-
rem Reipublicæ l. si pater tuus
7. ne de statu Defunctorum l. cu-
rator 3 C. de modo mulctarum
l. procuratores 30. C. De Decurio-
nibus lib. 10. quæ iura ad hoc
perpendit Larræa dicta alleg. i .
num.

254 CAPVT

num. 26. inde arguendo , quòd
licet repræsentatio Principis Col-
legialiter fiat in toto Senatu , pe-
culiariter tamen sit in solo Ad-
uocato Fisci .

Debet ergò iure proprio sui
muneris interuenire in omni-
bus , ac singulis causis , in qui-
bus quomodolibet , & qualiter-
cumquè agitur de interesse Prin-
cipis , seu Fisci , adeout sine eius
præsentia nequeant expediri , &
28 sententiæ * latæ illo absente , &
inaudito prorsus nullæ , ac irritæ
sunt , l. non intelligitur 3. §. Diuus.
¶ 1 si filius. 7. ff. de Iure Fisci l.
2. C. si aduersus Fiscum . Io. Gar-
tias d. glof. 3. in principio , ac n. 12.
¶ 13. Peregr. d. tit. 2 num. 2. Ma-
strill. d. cap. 8. num. 78. Berart. d.
cap.

SEPTIMVM. 255

cap. 12. num. 12. Alfar. glos. 16.
tit. de Fisco agente Priuileg. 65.
num. 210. & glos. 18. de Fisco de-
fendente Priuileg. 8. num. 15. Lar-
ræa dicta allegat. 1. n. 18. vers. in
Causa Fiscali , quod dicunt
etiam procedere in Causis Pri-
uatorum , quibus Fiscus assistit.
Cabedo decis. 119. num. 5. part. 2.
Mastrill. dict. cap. 8. num. 79. Be-
rart. dicto num. 11 vers. ubi am-
pliat ; Hinc cauetur in l. Ratio-
nales 4. iuncta glossa C. De Aduo-
cat. Fisci, quod * Procurator Cæ- 29
saris , & Rationales rei priuatæ,
causis , vel sacriss ærariis præsi-
dentes , suscipere , & cognosce-
re debent causas vertentes in-
ter Fiscum , & priuatum præ-
sente Aduocato Fisci ; alias eq-

sum

256 CAPVT

rum sententia rescinditur , eiusdemquè rei meminit etiam Reuerendissimus Scannarolus dicit̄ cap. 4. sub num. 11. Imò * nec illo inconsulto possunt repudiari lucra delata Fisco l. 1. C. de Repudiatione Bonorum possess. Peregr. dict̄ tit. 2. num. 2. vers. Et præterea Alfarus dict̄a glos. 16 de Fisco agente Priuileg. 66.num. 212. Reuerendissimus Scannarolus dict̄ cap. 4.num. 13.

Nec solūm debet interesse propositioni , ac discussioni causæ , sed etiam quando porrigitur vota , euidenti ratione , quam post Jacob. Calicum in Margarita Fisci in præfatione num. 4. tradit Berart. dict̄ cap. 12. num. 11. ibi , Fisci Aduocatus debet as-

assistere in Consilio ad effectum,
quod si videt commoda Fiscalia
occultari, vel lœdi, vel etiam
priuatas personas lœdi, vel oppri-
mi, vel iustitiam subuerti. Votan-
tibus * expressè contradicet, & nè 31
sub silentio pertranseat, dicendo
nolo aliquid dicere, vel votare,
quia ubi non contradixerit, in
peccato Votantium inuolueretur,
cum quo transit Reuerendissi-
mus Scannarolus dicto cap. 4.
num. 12. subdens tamen ex no-
tatis à Gam. dec. 10. & Cabedo
dec. 119. part. 2. utroque in fine,
ac Mastrill. dicto cap. 8. num. 88.
hoc ab illo explicandum esse * 32
sine contentione, modestè sè ge-
rendo, dum vota contrà eius
sententiam proferuntur.

R In-

33. Insuper constat * habere ius
ferendi votum , dandique suffra-
gium in singulis causis , qua-
rum discussione interuenit ra-
tione sui officii , sicut probat
Larræa dicta alleg. I. num. 19.
ex l. proxime 3. ff. de his , quæ in
testamento detinentur , quatenus ibi
Calphurnius Longinus Aduoca-
tus Fisci suum votum cum aliis
proferendo in Auditorio Anto-
nini Augusti dixit ; Non potest
illud testamentum valere , quod
hæredem non habet , & Auth .
de Iudicibus §. vetus in fine ibi ,
& Consiliario utentem laudabili ,
quatenus disponere , quæ ex legi-
bus sunt , possit , id est Appione vi-
to spectabili , & Fisci Aduocato ,
traduntq[ue] etiam Calicius di-

Eto

SEPTIMVM. 259

Etio num. 4. Petr. Greg. Tholof.
syntag. Iur. lib. 1. cap. 7. num. 6.
Solorzonus de Iure Indiar. tom. 2. 22
lib. 4. cap. 6. num. 7. Berart. dicto
cap. 12. sub num. 12. Reueren-
dissimus Scannarolus dicto cap.
4. num. 12. vers. non modo ut
ferat suum votum; Quarè Præ-
pos. in can. accusatorem 2. quæst.
8. sub num. 9. dixit, quod * Fi- 34
scalis non est pars, sed quasi Iu-
dex, nam agit ea, quæ sunt de
officio agenda à Iudice, & quasi
vnum corpus cum eo consti-
tuit, adeò ut ex hoc Aduocati
Fisci appellantur Socii Iudicium,
ac fratres ab Aym. conf. 168.
num. final. Alfaro de officio Fi-
scalis glos. 34. §. 8. num. 225.
Larræa sàpè citata alleg. 1. num.

R 2 20.

260 CAPVT

20. & Amaya dicta l. final. cap.

3. num. 35. vers. ad hæretquè.

35. Quamobrem * Aduocatus Fisci Pontificij debet assister, suumque votum proferre, suffragium dando in Tribunali Cameræ, ac omnibus sessionibus, & Congregationibus, in quibus agitur de interesse Fisci, aut Sedis, & Cameræ Apostolicæ, deque Regalibus D. Petri ut Reuerendissimus Scannarolus inquit dicto cap. 4. num. 12. subdens num. 14. in antiquis constitutionibus Tribunalis Cameræ sanctum fuisse, quod Adiocatus, & Procurator Fisci, tam in Camera Apostolica, quam extrâ, interesse ipsius Cameræ studiosè curent, & cum

in

in ea, vel alibi de prædicto interesse sermonem haberi audierint, illud quantum iustitia ex postulauerit sine aliquo respectu teneantur defendere, etiam si super hoc extrâ Cameram aliqua causa, sive Iudicium civile, vel criminale intentatum fuerit, & quando fiet aliqua declaratio incursus pœnarum eidem Cameræ applicatarum, vel absolutio ab eisdem, de rebus per ipsum Aduocatum, & Procuratorem detur Cameræ Apostolicæ opportuna notitia, ut possit in omnibus prouidere; & num. i 5. cum seq. caueri in §. 38. Constitutionis § 8. Pij IV. quod Fisci Aduocatus in omnibus causis criminalibus, & alias Fi-

262 CAPVT

scum tangentibus, vbi articuli
iuris emerserint, interueniat,
& Procurator Fisci ipsum super
hoc omnino requirere tenea-
tur, & in eis absque ullo præ-
mio patrocinetur: Possit tamen
ab instigatoribus, propriam iniu-
riam vel interesse prosequenti-
bus, si quid sponte dare volue-
rint, illud percipere; Idemque
repeti in Constitutione 71. Pauli
V. super Reformatione Tribuna-
lium titulo de Aduocatis Pau-
perum, & Fisci vers. Fisci Ad-
uocatus.

Pariterque num. 18. cum bi-
nis sequentibus addit, in utraque
super Visitatione Carcerum san-
36 ciri, quod * Aduocatus Fisci in
omnibus visitationibus Carce-
rum

rum adesse teneatur, nec reorum etiam extra carcerem existentium defensionem assumat, sed pro veritate, & iustitia causam Fisci tueatur; quarè tam in §. 38. dictæ Constitutionis 58. Pii IV. quam in vers. Gubernator urbis, & Alterius 71. Pauli V. tit. de Carceribus, & Carceratis iniungitur Gubernatori Vrbis, quod vna cum Aduocato Fisci, & aliis semel in mense per se ipsum visitet Carceres, tam secretas, quam publicas ultrà visitationem ordinariè fieri solitam semel in hebdomada.

Cumquè Imperator Constantinus statuerit in l. 3. C. de Aduocatis Fisci desumpta ex l. i. tit. 15. lib. 10. Cod. Theodos. vi

R 4 Ad-

Aduocatus Fisci , pœnas me-
tuens caueat , nè Fiscalia com-
moda occultet , neuè ullo nego-
tio existente Fisci nomine pri-
uatis audeat calumnias commo-
38 uere , Theodoricus Rex * apud
Cassiodorum variar. lib. 1. Epi-
stola 22 , sic eum allocutus fuit .
*Sume igitur Fisci nostri tuenda
negotia , in tuendis officijs tui pri-
uilegijs prædecessorum exempla
secuturus . Ita ergo per medium
iustitiae tramitem , medius incede ,
ut nec calumnia innocentes gra-
ues , nec iustis petitionibus reten-
tatores exoneres ; illa enim vera
lucra iudicamus , que integritate
suffragante percipimus ; non ergo
quoties superes , sed quemadmo-
dum vincas inquiramus , æquita-
tem*

tem nobis placiturus intende, non
quærēs de potestate nostra, sed po-
tiū de iure victorias; quanto
laudabilius à parte Fisci per-
ditur, cum iustitia non habetur;
nam si Dominus vincit, oppressio-
nis inuidia est, aequitas vero cre-
ditur, si supplicem superare con-
tingat; non ergo paruo periculo
causas dicimus, quando tunc fa-
ma nostra proficit, cum se com-
moditas iniusta subducit; Qua-
propter fiet interdum causa mala
Fisci, ut bonus Princeps esse vir-
deatur, maiori quippe compendio
perdimus, quam si nobis indebet
victoria suffragetur. Pius vero
IV. dicto §. 38. in fine, ac Paulus
V. dicto vers. Fisci Aduocatus
legem illi imposuerunt, ut pro

ve-

veritate , & Iustitia causam Fi-
sci tueatur , ac propterea quam-
vis Bald. in Rubr. C. de constit.
pecun. num. 14. tradiderit Fisca-

les non posse agnoscere bonam
39 fidem * , verius tamen est Aduo-
catum Fisci posse , ac debere bo-
nam fidem agnoscere , quoties
illi constat Ius Fisco non esse ,
cum non debeat subditos iniu-
ste vexare , vt recte firmat Lar-
ræa dicta allegat. 1. num. 16. cum
pluribus sequentibus .

40 Habet etiam * Aduocatus Fisci
Pontificii facultatem deferendi
per Vrbem , & vbiquè habitum
coloris violacei cum ornamen-
tis sericis purpureis , quo cæte-
ri Camerales vtuntur , & am-
plissimum priuilegium immu-
ni-

nitatis, & exemptionis ab omnibus vectigalibus, & oneribus instar Cardinalis Camerarii, & Clericorum Cameræ, & reliqua indulcta Cameralibus concessa.

Aduocati verò Pauperum, quem Rebussus super Concordatæ tit. de Electionis derogatione V. Aduocatum Regium sub vers. tum etiam quia, non solum, * in- 41
quit, postulando pro pauperibus laborare in Vineæ Domini, sed etiam gerere officium Dei, qui Iob. cap. 29. se Patrem pauperum appellauit. Bobadilla Politorum lib. 3. cap. 13. num. 17. testatur primum institutorem * fuisse 42 Traianum summæ pietatis Imperatorem dicendo. T'el Em-

pe-

rador Traiano fue el primero que
los settario , y que assegno un
dia en la semana , para que se
viesen sus causas , Verum Gra-
uat. ad Vestrum in praxi lib. 2.
cap. 7. num. 4. ex Aristotele de
Republica Atheniensium illius In-
stitutum refert ad Athenienses ,
qui singulis annis consueverant
forte constituere decem Aduo-
catos publicos , qui delatos cri-
minis defenderent , cui adhaeres
Cohellius De Notitia Cardina-
latus cap. 44. vers. sic apud A-
thenienses , Cumquè egenis pro-
spicere , ac operam dare , ut pau-
peribus necessaria non desint
suae humanitatis proprium mu-
nus existimauerint Valentinius ,
& Martianus Imp. in l.
pri-

priuilegia. i 2. vers. & quia huma-
nitatis C. de Sacros. Ecclesiis, * 43
Patres quoquè Concilii Nicenii
primi, celebrati sub D. Silue-
stro præsente Constantino Ma-
gno statuerunt, quod eligatur in
omni Ciuitate aliquis sæcularis,
vel Religiosus, qui sit discretus, &
paciens, quem manifestum sit
via recta, & orthodoxa incede-
re, * ut prouideat ijs, qui in 44
carcere sunt, siquè inter eos
reperiat merentem liberari, de-
beat illum adiuuare, ut libere-
tur è carcere, & si cui ad libe-
rationem opus fuerit aliquo
sponsore, studeat querere qui
pro illo spondeat; si verò reus
gratis criminis non sit dignus
liberari, debeat saltim illum

adiu-

bla

adiuuate , nè eidem desit victus,
& vestitus , admonendo eligendū , ne
què sit negligens in omni eo ,
quod ad causam illius expediendā pertineat , quòvsquè
iustè , ac ut meritus est iudice-
tur , ut latius exprimitur cap. 80.
inter Canones eiusdem Concilij
ex Arabico in Latino versos à
Francisco Turriano Conciliorum
Bimij t. 1 . pag. 449 . col. 1 . vbi idem
Turrianus subdit , prædicta ho-
die Romæ fieri per Procuratorem ,
& Aduocatum pauperum , qui
eisdem modis adiuuant detentos
in carcere , disertiquè eliguntur ,
ut valeant eorum causas melius
defendere .

Vsuquè propterea receptum
est

est à Principibus Christianis,
præcipue verò à Summis Pon-
tificibus dissertissimos viros in
pauperum Aduocatos * ære pu- 45
b'ico constituere , vt illi acerri-
mos defensores gratis , publica-
tamen impensa fortiantur , se-
cundùm glof. in l. 1. §. ait Prae-
tor V: non habebunt vers. sed quid
ff. de postulando Bald. in l. unica,
n. 8. vers. & forte , C. de suffra-
gio, Caccialup. de Aduocatoq. 3.
n. 1. in fin. cum seq. tract. tom. 3.
par. 1. fol. 360. à tergo. Boer. de-
cif. 325. num. 1. circa medium ,
vers. sed si. Simanc. de Catholic.
Instit. tit. 5. de Aduocatis , nu. 6.
Rebuff. super Concordatis , tit. de
Elect ionis derogatione V. Regium
Aduocatum, sub vers. & hæc sti-
pen-

272

C A P V T

pendia, Couar. Var. resol. lib. 1.
cap. 6. n. 4. Bobadil. Politicorum
lib. 3. cap. 13. dicto num. 17. Ma-
stril. de Magistratu lib. 5. cap. 8.
num. 117. Berart. in Speculo Vi-
sitat. cap. 18. num. 4. & infra. Ia-
cob. Gaff. in decis. aureis Casuum
Conscientiae, lib. 3. cap. 8. num. 5.
Reuerendiss. Scannarol. de Vi-
sitat. Carcerat. cap. 3. sect. 1. nu. 17.
cum seq. alios referentem nu. 19.
Cohellum d. cap. 44. vers. hoc
igitur.

46 Sicquè* tales Aduocati debent
pauperibus, potissimè verò car-
cetatis suum patrocinium gra-
tis præstare, nihil prorsùs ab eis-
dem, vel alijs eorum nomine
recipiendo etiam nomine sala-
rij, seu mercedis, ut docent Bald.

in

SEPTIMVM. 273

*in l. si furiosi 25. num. 6 C. De
Nuptijs, & Berart. dicto cap. 18.
num. 12. & 13. vers. à quibus.*

Secundò.* Tenentur quoti- 47
diè carceres adire , sequè ibi de
intimis Carceratorum factis in-
struere , ut prævia instructione,
meliùs eorum defensionem af-
sumere , eidemquè vacare pos-
sint . Berart. dicto cap. 18. num.
13. & 15.

Tertiò.* Singulis hebdomadis 48
in suis ædibus conuocare Pro-
curatores , & alios incumbentes
negotijs Carceratorum , vr cau-
fas inter se diuidant , diuisasquè
conferant , discutiendo statum,
& merita illarum , parandoquè
necessaria ad congruam earun-
dem prosecutionem , & expedi-

S tio-

274 CAPVT

tionem. Berart. dicto cap. 18.
num. 14.

49 Quartò.* Carcerum, & Carcerorum Visitationibus, tam generalibus, quam particularibus interesse prò illorum defensione, nec non publicis audienciis, ut pauperum petitionem ibidem proponant, & ad finem perducant, eosdemquè rueantur. Mastrill. de Magistrat. lib. 3. cap. 6. ex num. 7. ac lib. 5. cap. 8. dicto num. 117. vers. interueniunt.

50 Quintò.* Sollicitè ibidem deprecari, ut pauperum alimentis, necessitatibus, & aliis carcerum incommodis succurratur, obtinendo in hanc causam applicari aliquam condemnatione-

tionem , vel mulctam pecunia-
riam , ut tradunt Mastrillus dicto
lib. 3. cap. 6. num. 21. Berart.
dicto cap. 18. num. 16. cum seq:
& Cohellius dicto cap. 44. vers.
obt inere , per textum . in l. Iudi-
ces. 10. C. de Episcop. Audient.

Sextò *. Curare , quòd supre- 51
mis Iudicibus , siquè opus sit
Principi denunciantur extor-
siones , & grauamina , quæ per
Commentarienses Carcerum
Custodes , & alios ministros in-
ferri solent pauperibus Carce-
ratis , vt opportunè eis prouide-
ant , ad tex. in l. 1. ff. de Custod.
Reor. l. final. C. De erogatione
militaris annonæ lib. 12. can. cha-
ritatem in fin. 12. quæst. 2. simi-
lesuè congestos per Mastrill. di-

S 2 Etio

276 . C A P V T

*Eto lib. 3. cap. 6. num. 22. & Be-
rart. dicto cap. 18. num. 18.*

52 Septimò. * enixè instare pro
diligenti , ac breui expeditione
caufarum iuxta monitum *I. de
ijs 5. G. de Custodia Reor.* idquè
fortius si crimina , prò quibus
Rei detinentur , sint leuia *I. le-
uia 6. ff. de Accusat.* Berart. di-
Eto cap. 18. num. 19.

53 Octauò.* Statim obtento de-
creto relaxationis è carceribus,
vel quavis alia prouisione in eo-
rum fauorem accepta , obtine-
re mandata , & vrgere pro exe-
cutione , nè differatur , animad-
uertendo secundùm regulas iu-
ris non posse retardari sub præ-
textu , quèd priùs soluant Com-
mentariensi Carcerum Custodi,

&

& aliis ministris emolumenta
aliòquin eis debita, cum Pau-
peres sint de iure immunes à
tali solutione, sicut ex traditis ab
Auiles Prætorii cap. 7. glos. 1.
Bobadilla Politic. lib. 3. cap. 14.
num. 3. & Cerdano de Carceri-
bus cap. 7. num. 15. & 22. In
specie notant Mastrill. dicto lib.
3: cap. 6. num. 12. vers. curare
debent cum duobus sequentibus.
Berart. dicto cap. 18. num. 20.
cum binis sequentibus, & Cohel-
lius dicto cap. 44. vers. debent
autem, subdens, quod Romæ de-
bent inuigilare, ut Commenta-
riensi sui Carceris satisfiat ab
Archiconfraternitate Charitatis
iuxta Constitutionem 100. Py V.
ibique notata per Cherub. Scholio

S 3 pri.

278 CAPVT

primo , vel ab alijs operibus pijs
ad hoc deputatis in Vrbe .

54 Nonò . * Petere terminum
competentem ad migrandum
prò pauperibus damnatis in
exilium , vel relegationem ,
quem Scribentes in l. i. ff. de off.
eius , ac præ cæteris Purpur. ibi
num. 516. & seq. docent esse
vnius mensis , plùs minusuè Iu-
dicis arbitrio ; quod in specie
notant Mastrill. dicto cap. 6.
num. 15. Berart. dicto cap. 18.
num. 23. & 24. & Cohellius
dicto cap. 44. vers. secundò pro-
curare , obseruando etiam hunc
terminum à Iudice dandū esse
quia inuiti separantur à paren-
tibus , propriisque laribus .

55 Decimò * . Inuigilare , quòd
de-

SEPTIMVM. 279

decreta prò Carceratis eodem
die annotentur, ac describantur
per Notarium in actis. Mastrill.
dicto cap. 6. num. 15. in fine

Vndecimò. * Obtinere à 56
Principe mandatum, quòd stan-
te impotentia præstandi cautio-
nem, exequatur prouisio sub in-
junctione &c. iuxta notata per
Farinac. *qnaest. 33. n. 43. cum*
seq. & Carol. de Grass. de ex-
cept. except. 32. n. 162. Ità enim
in Magna Curia Neapolitana ser-
uari fatetur Mastrill. *dicto cap. 6.*
num. 16. vel sub iuratoria cau-
tione, ut addit Cohellius *dicto*
cap. 44. vers. in ciuilibus.

Duodecimò. * Omni co- 57
natu vrgere sub festis Natiuita-
tis D. N. Iesu Christi, & Pa-

S 4 scha-

280 CAPVT

schatis, ut detenti in carceribus liberentur, practicando verba l. 3. C. de Episcop. Audient. scilicet, *Vbi primus dies paschalis extiterit, nullum teneat carcer inclusum, omnium vincula dissoluantur*, relata per Mastrill. dicto cap. 6. num. 19. & Cohellium dicto cap. 44. vers. præcipue si dies.

58 Decimotertiò.* Enixè stude-
re, ut pauperes carcerati pro
debitis ciuilibus, quibus credi-
tores non præstant alimenta,
exarcerentur. Tappia prag. 3. de
Cessione bonorum num. 3. vers. so-
lent tamen Mastrill. dicto cap. 6.
num. 20. & Cohellius dicto cap.
44. vers. ut etiam pauperes, qui
testatur hoc in Vrbe sancitum
sui-

SEPTIMVM. 281

fuisse à Paulo V. in eius Reformatione tit. de facultate Visitatorum Carcerum, sub versiculis, quarto, & quinto.

Honores autem, & exemptiones, quibus de iure potiuntur Aduocati pauperum, recententur à Borello in summa decis. tit. 65. de Aduocat. offic. num. 21. Actio De Infim. part. 2. vers. Aduocatus num. 8. Nouario De Privilieg. miserabil. person. cap. 63. Fragoso de Regimine Reipublicæ part. 1. lib. 5. disp. 13. num. 239. & 243. cum seq. ac Reuerendissimo Scannarolo dicto cap. 3. sect. 1. num. 19.

Dequè Aduocati pauperum munere in Curia Romana peculiariter agunt Vestrius in pra-

282 CAPVT

xi lib. 2. cap. 7. Petr. Gregor.
 Tholosan. Syntag. Iuris lib. 49.
 cap. 7. num. 11 Cohellius dicto
 cap. 44. & Reuerendissimus
 Scannarolus dicto cap. 3. seet. 2.
 per totam, qui decem, & octo
 illius specialia ibidem recenset ex
 num. 14. usque ad 33. Primò
 59 scilicet *quòd sedet in Tribunalis
 Cameræ, præcedendo cœteris
 paribus Adiudicatum Fisci iuxta
 notata per Seraph. decis. 716.
 num. 14 nam si vnà cum Ad-
 uocatione Fiscali esset Referen-
 darius utriusque Signaturæ, i-
 deoquè Cameræ attisteret indu-
 tus Rochetto, & Cappa more
 Clericorum, tunc iste præcede-
 ret, immedietè sedendo post Pre-
 60 sidem Cameræ. Secundo* quòd
 ibi-

int. Q2

ibidem teneatur solas Pauperum
causas aduersus Fiscum tueri , nè
careant defensore , quoniam il-
lis exceptis eidem vetitum est
dicta Constitutione 71. Pauli V.
tit. de Aduocato Pauperum, vers.
non possit cuicunque alteri patro-
cinari , qui contraxerit , vel liti-
*get cum Camera . Tertiò * quòd 61*
in eodem Tribunali habet vo-
tum consultium , ut cœteri
Camerales , in omnibus causis ,
tām Cameralibus , quam pri-
uatorum . Quartò * quòd solet 62
etiam eius patrocinium vna
cum Aduocato Fisci adhiberi in
grauioribus Causis Cameræ A-
postolicæ , ciuilibus tamen ,
quia in criminalibus se nullo
modo potest ingerere , nisi ad

eo-

63 eorum defensionem . Quintò *
licet inualuerit usus quod in
iudicijs criminalibus possit ac-
cepto honorario defendere reos
diuites , etiamsi ad pauperum
patrocinium dumtaxat institu-
tus sit , non tamen id poterit a-
gere cum diuitibus , contra
quos proceditur denegatis de-
fensionibus , vel quibus assi-
gnantur defensiones in secretis
caceribus , nequè eorum allocu-
tio , & defensio alij , quam ipsi ,
ac eius procuratoribus permit-
titur ; tunc enim iure officii
publici eidem incumbit talis
defensio ; imò nec poterit à di-
uitibus , quos defendit hono-
rarium petere , sed sponte obla-
tum dumtaxat accipere , quod
re-

respectu pauperum nullatenus
licet . Sextò * Officium ei con- 64
ceditur ad vitam . Septimò * 65
habet facultatem deferendi per
Vibem , & ubiqùe habitum co-
loris violacei cum ornamentis
sericis purpureis instar Aduoca-
ti Fisci , & aliorum Cameralium ,
ut plurimum tamen eo non uti-
tur , induendo habitum priua-
tum nigri coloris , quem assi-
due deferunt reliqui Aduocati
Consistoriales , è quorum Col-
legio ipse est . Octauò * conse- 66
quitur etiam amplissimam ex-
emptionem à gabellis , cœteris-
què oneribus publicis , non mi-
nùs quàm ipsi Clerici Cameræ ,
Aduocatus Fisci , & alii Came-
rales . Nonò * illi etiam com- 67
pe-

286 CAPVT

petunt omnia dicta de Aduoca-
68 to Fisci. Decimò * ex dicta Con-
stitutione 71. Pauli V. titulo de
sportulis vers. quæ de creta, nactus
est facultatem interponendi de-
creta voluntariæ Iurisdictionis
in contractibus minorum , &
mulierum , & in hoc concurrit
cum Iudicibus ordinariis Vrbis ;
hæc tamen de creta sunt gratis
& negotiis pauperum . Vn-
69 decimò * solet eidem à Vi-
sitoribus Carcerum delegari
Iurisdiction in Causis carcerato-
rum , præsertim modicæ sum-
mæ , ac inter pauperes , & quo-
tiescunquè opus est, illius mini-
sterium adhiberi in concordan-
dis partibus , vel alias ob causas
ip-

SEPTIMVM. 287

ipsis benè visas . Duodecimò
* quamuis si Ecclesiasticus e- 70
xistat , ac reum sanguinis de-
fendat , non fiat irregularis , ex
relatis à Guazzin. in *præfat. tract.*
Defensionis reorum num. 24. &
Diana part. 4. *tract.* 2. *resol.* 5.
Summus tamen Pontifex con-
suevit ad cautelam in litteris
concessionis officii dictæ Ad-
uocationis apponere dispensa-
tionem ab irregularitate . Deci-
motertiò * Admittitur inter a. 71
lios Officiales Sedis Apostolicæ
ad Audientiam Sanctissimi quo-
ties opus fuerit . Decimoqua-
rto * Aditus illi patet ad omnes 72
Congr. Criminales Tribunalium
Vrbis, in eisque admittitur ante
omnes Curiales , & proximus
Gu-

Gubernatori, & A. C. in capite
sedet. In Congr. verò Em. Card.
Vicarii post Prælatos ante gene-
ralem Procuratorem Fisci, De-

73 cimoquintò * Nulla prorsus cau-
sa tractatur in dictis Congr. Cri-
minalibus ipso Aduocato inau-
dito, vel saltim pauperum pro-
curatore, quem sui loco miserit.

74 Decimosextò * si contingat ali-
qua causa gravis, in qua termini
sint abbreviandi, celeriterquè
deueniendum ad illius expedi-
tionem in aliorum exemplum,
Tribunalia de hoc illum certio-
rem faciunt, ut paret deducenda
pro defensione rei, eaque in me-
dium proferat, nec expeditur nisi
illo priùs, etiam pluries, si opus
75 fuerit, audito. Decimo septimò *
quin

quin etiam Iudices solent post-
quam decreuerunt in pauperem
reum capitaliter animaduertere,
de decreto, seu sententia per eos
desuper ferendis ante prolatione
ipsum Aduocatum commone-
facere, ut si quid ultra iam dedu-
cta illi superueniat deducendum,
possit in mediū afferre, vel Reli-
giosos viros premonere, qui reū
cōdemnādum ad benē morien-
dum disponant. *Decimoctauo* * 76
Pia loca Charitatis, & Pietatis Vr-
bis illi, ac eius cōsilio plurimūm
deserunt, ideoq. etiam in Congr.
Generalibus, quæ ab eisdē singu-
lis annis fieri solent, præsentem
habere gestiūt vna cum Aduo-
cato Fisci, & aliis Visitatoribus.

Cauetur eriā à Pio IV.d. Const. 77

T 78.

78. §. 3. & Paulo V. d. Const. 71.
de Aduoc. Pauperum, & Fisci in
princ. quod Aduoc. pauperū sol-
licitè studeat, nè carcerati in ali-
quo, tam à Iudicibus, quam etiā
ab executoribus, & carcerum Cu-
stodibus grauentur, & propterea
nō desit vñquam in Visitationi-
bus carcerū tam publicis, quam
priuatis: & Procuratores pauperū
ac illorum substitutos, & etiā car-
cerum visitatorē singulis heb-
domadis vñ à vice ad se euocet, &
de omnibus carceratis, pr̄fertim
his, qui in secretis detinentur, di-
ligēter se informet, & si ipsos Pro-
curatores, vel substitutos, & visi-
tatorem negligentes inuenierit,
Visitoribus carcerū denunciet,
ac vt de illis prouideatur instet;

Ec

Et cum ratione sui officii gratis pauperes defēdere, & illis patrocinari debeat, nihil prorsus ab illis accipiat, & ut faciliūs ipsis pauperibus operam suam impēdere possit, visitator carcerū quolibet die post visitationem carceratos rum ad ipsum accedere teneatur. Et quoad ipsum Aduocatum ita subditur *in Paulina*, Non possit Aduocatus præfatus contra reos ad offensam etiam si causa extrā carceres agatur patrocinādo, aut alias quomodolibet sub quoquis prætextu interuenire, nec exceptis pauperibus prò ullo alio, qui contraxerit, aut litiger cùm Camera patrocinetur; Quo verò ad subseruientes in eādem curā seq. tit. de Pauper. Procurat. dicitur,

T 2 Pro-

Procuratores Paup.& ipsorum substituti singulo quoq. die carceres visitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Iudicium, de quorum mandato, ac etiam causas eorum detentionis, & diem, cum in liberiori carcere, seu ad largam ponuntur, & an ante, vel post prandium, siue cenam, annotare teneantur, & similiter pecunias, ac alias quascunq. res, quas inuenient repertas fuisse penes ipsos carceratos, & deinde omnia ad notitiam d. Aduocati pauperum deducatur, ad quem, etiam quod ab ipso minimè requisiti fuerint, semel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit accedant, quod etiam prius concisius expresserat Pius IV.

sub

sub fine dicti §. 36.

Agnoscens quoquè Paulus V.
grauitatē oneris inducti Paupe-
rū Aduocato, studuit illi Adiuto-
rem dare ex Colleg. Procuratorū
Sac. Pal. Apost. disponēdo d. Cōst.
71. tit. De Aduocatis, Procuratori-
bus, & sollicit. quod vnum Pro-
curatorem idoneum cum cōpe-
tenti salario, qui patrociniū pau-
peribus gratis præstet, singulis
annis deputent Procuratores in
eorum Collegio, & factā deputa-
tionē denūciant Aduocato pau-
perū, qui eius opera vti, & pau-
peres ad eum, cū occurrerit, mit-
tere possit. Verūm quia d. Colle-
giū renuit hoc onus subire, sup-
petentibus præsertim tribus, quo
ad carceratos, nempè Pauperum

T 3 pro-

294 CAPVT

procuratore, quem Cam. Apost.
deputat cum certo salario, & alio
quem Archiconfr. Charitatis Vr-
bis in idem eligit, & quoad vi-
duas solito ab eadem Archicōfr.
pro illarum causis defendendis
annua mercede cōduci, quorum
opera Aduocatus vti poterat,
quoties opus fuisset, tām pia di-
spositio nō fuit vſu recepta teste
Reuerendiss. Scannarolo d. cap.

3. sect. 1. sub num. 39.

Itidem ad consulendum pau-
perum inopiæ d. Const. iussit Pau-
lus V. tit. de Registris, extractibus,

78 Exēplis, *quod pauperibus den-
tur gratis extractus, registra, in-
strumenta etiam publica, copiæ,
& aliæ quæcunq. expeditiones, &
scripturæ, tām ciuiles, quām cri-
mi-

minales, & ostendantur etiā ori-
ginalia Pauper. Aduocato, & Pro-
curatori similiter gratis, & absq;
ulla impensa, & si quando conti-
gerit probandam esse pauperra-
tem, *testes similiter gratis, & sū- 79
mariè examinētur, & de pauper-
itate stetur arbitrio Iudicis. Vo-
luitq. tit. *De Carceribus, & Carce-
ratis, quòd * capsæ omnes elec- 80
mosinarum, quæ fiunt carceratis,
clausæ tencantur, & claves sine
penès Pauperum Aduocatū, qui
suo arbitrio eas aperiat, & elec-
mosinas in eis repertas distribuat
inter carceratos, qui facultatem
se alendi, & alimenta aliundé nō
habent; sed Reuerendiss. Scann.
d. cap. 3. sec. 2. n. 3. 4. ait huiusmodi
curam hodiè non residere penès*

T 4 Ad-

Aduocatum, cum pro Carceratis
eleemosinæ quærantur per Ur-
bem à duobus deputatis ad hoc,
altero ab Archiconfr. Charitatis,
81 altero Pietatis, * quorū Officiales
capsas aperiunt, & pecunias in
eis repertas distribuunt ut suprà,
82 Capsulæ verò * appensæ cratibus
ferreis carcerum, aperiuntur ab
illorū domus Magistro, & si qua
controversia foris in hac re in-
tercedat, Procurator Charitatis
se interponit, ac prouidet.

Et in fine eiusdem Const. sub tit.
Pænae Const. mandauit omnibus
Iudicibus, & Magistratibus, ac
præcipue Card. Camerario, Vi-
ceCamerario, & Gubernatori
Vrbis, A.C.ac Præsidi Carcerum,
pro tempore existentibus, & eo
rum

rum singulis, ut ad instantiam
Aduocati Pauperum faciant cū
effectu obseruari omnia, & sin-
gula in ea contenta, & inobe-
dientes coérceant, & cōpescant.
Quarè moribus inductum fuit,
vt super obseruatione d. Refor-
mationis Paulinæ fiat specialis
Congr. in ædibus Gubernatoris
Vrbis cū assidentia A. C. Cleri-
ci Carcerum Præsidis, locumte-
nentium Card Camerarii, & Vi-
carii Vrbis, Prælatorum, quos ad
Pauperū leuamen deputant dd.
Archiconfr. Charitatis, & Pieta-
tis, in qua * interueniunt etiam 83
Aduocati Pauperum, & Fisci, ha-
bentes votum decisum teste Re-
uerendiss Scān.d.c.3. sec.2.n.35.
Neq. ex relatis in numerū San-

81112

Eto-

ctorum desunt, qui prædd. Ad-
uocationū munus obierint. Nām
Paulinus Præsb. in vita D. Arnbr.
apud Surium die 4. Apr. pag. 52.

84 n. 3. de illo ait sed * post quam e-
doctus est liberalibus disciplinis
Vrbe egressus est: professusq. in Au-
ditorio Præf. Prætorij ità splendi-
dè causas perorabat, ut eligenetur
à Viro Ill. Probo tunc Præf. Præt.
ad consilium tribuēdum; vndè li-
quet suisle è numero centūquin-
quaginta Aduocat. d. Præf. quo-
ruin bini seniores Fisci patrona-
rum obtinebant, ut suprà, eumq.
in eiusmodi foro vndecim annos
causas egisse tradunt Chass. in Ca-
th. glor. mund. p. 7. conf. 29. in fin.
Lud. Gom. in orat. impressa post re-
pet. c. si pater De Testam. n. 17. Ma-
tien-

tien. in *Dial. Relatorum p. 1.c. 7.*
n. 3. Ceual. Comm. contra comm. q.
736.n. 11. Marta de Iurisdict. p.
4. casu. 115.n. 2. vers. D. Ambros.
Barbos. *De off. Episc. p. 3. alleg. 79.*
n. 19. Jacob Benius de Priuileg.
Iuriscons. priu. 71.n. 7. Fontanel.
De Paet. nupt. tom. 1. claus. 3. glos.
1.n. 20. vers. de D. Ambros. & Re-
uerendiss. Scann. d. c. 3. sec. 2. n.
43. Idem * quoq. de Germano, 85
ac Lipardo fratribus D. Leonar-
di Magni, qui ambo post eorum
mortem fuerunt gloriose in nu-
merum Sanctorum relati testa-
tur Gomes. *d. n. 17. quos etiam*
publicæ Aduocationis munere,
functos suisse refert Ben. sub d.
n. 7. eisque adhaerent Marta, sub
precitato n. 2. Barbos. n. 20. &
Fon-

Fontan. d.n 20. vers. de Germano, Ac^{*} de Iuone, siue Iphone
86 Britano, quem Clemens VI. po-
stulante Philippo Pulchro Gal-
liarum Rege Sanctorū albo ad-
scripsit die 16. Iun. 1347. testes
sunt Chassan. Gomes. Matien.
Barbos. & Ben. *in locis præcitat*. re-
ctèque dixit Fontan. d.n. 20. vers.
De D. Iuone, neminem dubitare,
quin fuerit Iureconsultus, & Ad-
uocationis officium pro misera-
bilibus personis summa cum pie-
tate exercuerit. Nam Sur. *in eius*
vita die 19. Maii n. 2. sic asserit,
Pupillos, & Orphanos egregie tue-
batur, & eorum causa diuersis in
locis adibat Iudicia, Patronum se
illis exhibens, neque id tamen spe
alicuius muneris, aut præmy, sed
pie-

SEPTIMVM. 301

pietate, & iustitia permotus; Imò
verò suis impēdijs illorum causas
defendebat apud Iudices, ut posset
à Domino audire, quod uni ex mi-
nimis meis fecisti mihi fecisti, in-
dèq. factum est, ut in illa Regione
meritò appellatus sit Aduoc. pau-
per. quæ verba ad amissim repe-
tit Fr. Henric. Sedulius Minorita
in hist. vitæ eiusdē edita Antuerp.
an. 1613. c. 6. vers. pupillos. & Che-
rub. in Comp. Bull. Sch. 1. ad Const.
4. Clementis VI. ac Reuerendiss.
Scann. d. c. 3. sec. 2. n. 43. ex illis
probarūt, quod iure merito ade-
ptus est Iuo nomen Aduoc. Pau-
per. Itidem Noremannus Shey-
del historicus Heriburgensis, &
Theatrum vitæ humanæ vol. 4.
l. 2. tit. veri Causidici pag. 1123.
col.

302 CAPVT

col. 2. inquiunt, Iuo natione Brito
eruditissimus I.C. præter doctrinā,
& singularem eloquentiam, quibus
egregie insignitus erat, mira etiam
pietate, & misericordia in paupe-
res usus celeberrimus habitus &c.
Patrimonium amplum cum haberet
spem in Deo collocans, pauperū, &
orphanorum, ac viduarum causam
pro virili semper tueri voluit. Hic
igitur Almificus Iuo Aduocatorū
omnium lucerna cōdignam laboris
sui mercedem à Domino percepit
&c. deq; eodem Io. Meyer. li. 12.
Ann. rer. Fland. ad an. D. 1342.
sub fin. appositi scripsit, erat enim
magnus I. C. Aduocatus, & pater
87 pauperum. Quarē Collegiū Ad-
uocatorum Consist. eundem in
Patronū elegit, & singulis annis
dic

SEPTIMVM. 303

die 19. Maii sacris solemniter
celebratis in eius templo assistit
vnà cū S.R.E.Cardinalium cætu,
ac Collegio Auditorum Rotæ,
vt Cherub. testatur d. scholio 1.
vers. hinc etiam est, Quibus Fon-
tanella d. n. 20. vers. de Diuo no-
stro & Reuerendiss. Scannarolus
d. n. 43. vers. uti etiam, addunt
Diuum Raymundum à Penna-
forte Barchinonensem Ordinis
Prædicatorum compilatorem
Decretalium editarum à Gre-
gorio IX. & Sanctorum Catha-
logo adscriptum per Clemen-
tem VIII. vt legitur in eius Con-
stitutione 77. qui non solum te-
statur § 6. adeptà Doctoris lau-
ræ Bononiæ Sacros Canones
publice magna cum hominum

ad-

admiratione absquè ullo stipendiō interpretatum fuisse , sed addit §. 21. à Gregorio IX. ob eam , quā in egenos charitate æstuabat , appellatum fuisse patrem pauperum ; Atquè ideo Fontanella sequenti num. 21. inquit , illum in patronum assumpsisse , tam Iurium Professores Barchinonenses , quam Advocatos Toletanos , qui singulis annis eius diem festum solemniter celebrare consueuerunt .

LAVS DEO.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ergebnisse

der Physik

Th
4850